Fantastic Club

RADU THEODORU

ȚARA FĂGĂDUINȚEI

Fantastic Club

RADU THEODORU

ȚARA FĂGĂDUINȚEI

Ilustrația copertei : DOINA BOTEZ GEORGESCU

virtual-project.eu
== aladrian ==

E D I T U R A A L B A T R O S
1975

Capitolul unu

ÎNTÂLNIREA DIN TEMPLUL LUI SERAPIS !

1

Sub vălul transparent, diafan, dintr-o materie exuberantă şi fluidă, sub nici un motiv nu putea fi o țesătură de Kazerun, i se vede piciorul până la şold. Unghiile lăcuite violet, pulpa arămie, puternică, pe care sunt împletite şireturile albe ale sandaletelor, rotula catifelată, apoi şoldul pe care-l ține neglijent, abandonat, unduindu-l uşor, la fiecare mişcare. O văd până la jumătate. Stă pe scărița bibliotecii, impudică şi provocătoare, cu partea de sus a trupului plecată pe spate într-o nişă prevăzută cu o lucarnă prin care se filtrează lumina aburită a serii, de un albastru stins, uitat şi ireal şi mă asaltează cinic de o jumătate de oră, spunându-mi că-mi pierd vremea inutil să aflu data exactă, că peste trei zile mor şi că de fapt sunt un imbecil de cea mai rară speță dacă-i refuz adăpostul şi patul. Îl respect sincer pe savant, tatăl ei, inițiatorul meu în extrasenzorial. Mă consider destul de emancipat şi lipsit de vetuste țe, dar nu ştiu de unde a putut lua fata asta atâta cinism, pentru că războiul cu tot ce ne măcinase pe noi rămăsese doar o amintire a generațiilor pe care le întâlnise numai la catedra Universității. Crescuse liberă, învățase în şcoli bine încălzite şi luminoase, fără frica tumefiantă a zilei de

mâine, dascălii ei predicaseră virtuțile evului nostru, în societatea în care trăia, tinerii se repartizau conform capacităților şi năzuințelor într-o rețea vastă de profesii utile, aveau viitorul asigurat, peste tot se propovăduia valoarea etică şi morală a epocii şi totuşi unii din generația ei, despuiați de orice romantism, cred puțin în virtute, sunt lacomi să posede şi umplu străzile cu blazare…

— Dani, ți-am spus-o de o mie de ori. Sunt aici să stabilesc un adevăr ştiințific, nu să mă las sedus de tine. Eşti imorală şi ceea ce mă indignează este faptul că n-o faci pe cont propriu.

— Poți fi imoral numai pe cont propriu, dragul meu ? Şi de una singură ?

— Foloseşti biblioteca tatălui tău, cum altele folosesc trotuarul.

— Nu găseşti că este mai decent ?

— Dă-mi te rog Lexiconul *Ansextron V.* Consider încheiată discuția, care mă dezonorează. Te rog părăseşte poziția lascivă, care nu te prinde. Dă-te jos de pe scară şi apucă-te de ceva serios.

— De pildă ?

— Prepară-i tatălui tău o budincă.

Râsul uşor, înfiorat şi gutural. O mână arămie, modelată perfect, cu unghii lungi, date cu sidef. Bustul gol sub peplum, de ce naiba o fi modern corsajul ăsta purtat de curtezane la începutul erei noastre, apoi valul de păr acaju, greu, aromind a santal, căzându-mi pe obraz. Un sărut sălbatic. Dinții reci strivindu-mi buzele. Sentimentul că sunt iremediabil cretin, sau că femeiuşcă asta mă crede un imbecil, sau vrea să mă transforme într-un.

imbecil.

— Dacă ai nevoie de mine, cheamă-mă ! Şi, te implor, nu-mi mai spune Dani. E idiot. Mă cheamă Danielida. Apropo ! Diseară este un balet persan la Odeon. Şi mâine se face o demonstraţie de extirpare a unui cancer la sân. Mi-ar plăcea să vii... Am să-ţi trimit o invitaţie... Mă duc ! Mă aşteaptă preotesele Cybelei.

Are haz. Este înaltă, plină. Capriciul peplumului o prinde. Drapată în aceste falduri fluide, iradiază o voluptate rafinată, lăsând doar să se întrevadă, să se ghicească anatomia ei perfectă. Are gura mare, ochi tăiaţi pieziş, nas ionian şi iată-mă dispus să-i refac portretul din imaginaţie cu toate că stă încă lângă mine, mă priveşte ciudat şi dintr-o dată izbucneşte în râs.

— Citeşte, îmi spune, ridicând volumul greu, un *in folio* masiv legat în marochin vişiniu pe care desluşesc scris cu caractere latine *Materia Medica* şi autorul : Rufus din Efes.

Paşi repezi. Zgomotul unei uşi care se închide. Văd dalele de marmură azurie. Văd rafturile înalte din lemn lustruit. Lumina uleioasă a amurgului filtrându-se prin cele şapte lucarne. Simt aroma stranie de santal plutind valuri, valuri în jurul meu. Mă precipit la rafturi. Iată etichetele scrise de mâna mea. Iată catalogul scris de mine pentru a fi predat maşinii electronice din sectorul de informatică... Stupefacţie. Nu este dactilografiat. Este scris de mână, având alături două scrieri deosebite, una în greacă, alta în arabă. Iată sectorul Lexicoane. Imposibil ! Lexicoane de botanică medicală. Unul

semnat Neophytos ! Iată Geophonica... O scot din raft. Extrase din autorii antici privind agricultura. Cultura viței de vie. Sectorul pomi fructiferi. O broşură solidă despre creşterea măslinului. Dăunătorii culturilor. Apicultură. Zootehnie. Istoria animalelor de Aristotel. Psellos. Virtuțile pietrelor. O mineralogie în arabă. La dracu ! Când am învățat araba ? ! Medicina. Tratatele clasicilor : Hipocrate. Celsus. Rufus. Araetaios. Soranos. Galen... Igienă alimentară. O Enciclopedie... Aetios din Amida. O Hipocratica...

Straşnică farsă. Numai ea este în stare de atâta nebunie. Dani... Danielida... Cum Danielida ? De ce Danielida ? Unde mă aflu şi când a avut vreme să colecționeze aici aceste rarități ale bibliografiei universale ?

2

Hotărât, am nevoie de reculegere. Mai exact, am nevoie de calm. Foarte mult calm. Am nevoie de logică. Aceasta este o bibliotecă, o bibliotecă masivă, uriaşă, are dale ciudate din marmură azurie, are un sistem ingenios de aerisire, văd câteva guri de aer mascate cu franjuri de argint care vibrează uşor curbându-se în interior, semn că aerisirea se face prin aspirație, pe când în biblioteca savantului se face printr-un dublu circuit care, conectat la rețea, scotea un zumzet neplăcut de ventilator. Pe urmă liniştea asta ciudată. Linişte aproape totală, în care-

ți auzi pulsul bătându-ți în tâmple, în care simți cum se face circulația sângelui, în care gândurile au consistența stranie a materiei, pe când dincolo, cu tot sistemul de izolație fonică, te pătrunde vibrația metalică a metropolei cu milioanele ei de decibeli, cu ultrasunetele şi parasunetele ei, milioane de angrenaje cuplându-se şi rotindu-se la viteze infernale, începând de la frezele stomatologilor şi isprăvind cu strungurile uriaşe măcinând oțelurile speciale. Ce vroiam să-mi demonstrez în ultimă instanță cu inventarierea amănuntelor acestora tehnice? Că mă aflu într-o altă sală de bibliotecă ? De ce nu mă intrigă lipsa pisălogului de lângă fereastră ? Tipul miop căruia i se rupe mereu vârful creionului, sau i se isprăveşte cerneala din rezervorul stiloului. Fost nu se ştie ce într-un lectorat improvizat, ori într-un consiliu, pisălogul se trezise într-o zi fără portofoliu şi îşi descoperise brusc vocația de cercetător ştiințific. De ce nu mă intrigă lipsa celorlalți şoareci de bibliotecă, ori pălmaşi intelectuali ai maeştrilor cu morgă academică, cunoscuți în general sub titlul de „colectiv de creație", înlocuitori tăcuți ai sistemelor cibernetice din informatică ?

Nu ştiu.

Ceva nu este în regulă. Dani îmi vorbea de o anumită dată. Un fel de dată fatală. Totdeauna a făcut glume de prost gust. Am plecat de acasă astăzi 12 august 1974. Mai precis am plecat din strada Minotaur numărul doi şi, dorind să fac o plimbare pe jos, am ieşit în Uranus, apoi mi-am adus aminte că Iani aştepta în port la Tomis o comunicare radio

pe banda şalutierelor – am o memorie excelentă a amănuntului – şi... la dracu, asta s-a întâmplat exact acum o lună, când de fapt mă aflam la muzeu arheologic din Constanța. Ştiam că acolo voi găsi un semn al trecerii lui Daurețiu prin Histria. Era semnul Iglisiei încrustat pe una din colonade... De ce această senzație stranie de imponderabilitate şi de unde disprețul brusc pentru concret şi exact, două din datele esențiale ale realului ? Să rememorăm... Dani îmi oferă un volum manuscris care valorează o avere inestimabilă : Rufus din Efes, *Materia Medica...* Sunt două posibilități. Este un fals şi atunci a cheltuit o sumă frumuşică pentru a găsi nebunul care să i-l fi scris în latină... Ori este într-adevăr o copie contemporană din *Materia medica* adusă de savant din cine ştie ce mânăstire coptă de pe lacul Tana, şi atunci ?...

Deci în ziua de 12 august 1974...

De fapt nu poate începe nimic la 12 august 1974. Din o mie de motive. Dar mai ales din pricină că, fiind foarte des acuzat de dogmatism, făcusem un reflex prin care conjugam fiecare dată şi întâmplare din realitate la una din legile fundamentale ale dialecticii. Deci, nu putea începe nimic la 12 august 1974 pentru că legea trecerii schimbărilor cantitative în schimbări calitative operase cu multă vreme înainte, încă de când Savantul se întorsese de pe celebra vale a Riftului, în sudul Etiopiei, acolo unde călugării de pe lacul Zwai şi Tana erau în posesia celor mai vechi manuscrise ale civilizațiilor mediteraneene. Reuşise să pună la punct Sensibilograful şi Cinemafonosensul folosite pe

hidroavionul *Pescăruşul Albastru…*

Sensibilograful ! Cinemafonosensul ! Evrika !

Iată începutul tuturor lucrurilor ! Iată cuvintele cheie ! Comedioara domnişoarei nu mai are niciun haz, cu toate că persevereză, şi în decorul strict fabulos intră un tip atletic, costumat ridicol într-o combinație romano-bizantină. Tipul poartă barbă ondulată cu fierul, vopsită roşu, cum purtau perşii antici. Spre deosebire de bărboşii de pe stradă, este într-o perfectă stare de salubritate şi politețe. Îmi face o reverență ceremonioasă şi îmi indică printr-un gest larg uşa pe care tocmai intrase. Omul are genele rimelate. Pleoapele date cu o substanță grasă, verzuie. Brățările solide care-i trec peste bicepşi nu sunt lucrări de butaforie, după cum nici bicepşii nu sunt de mucava. Auzisem despre serbările galante date de Dani, serbări care mergeau departe, cu lux de imaginație.

Prins între respectul ce-l datoram maestrului meu şi revolta împotriva comediei puse la cale de Dani, nu ştiam dacă e cazul să-l urmez pe cabotinul cu barbă roşie, ori să-i plasez un şut în dos şi să părăsesc demonstrativ casa aceasta, care mi-a fost atât de dragă şi apropiată. Meditam furios la felul acesta perfect de a te compromite prin progenitură, când dintr-o dată aud un fel de concert executat la instrumente stranii, care-l evocau pe Pan… Probabil Dani a găsit undeva o imprimare după muzica unui film cu subiect antic şi nu-mi pot reține o undă de admirație pentru felul perfect în care femeiuşcă a reconstituit decorul acesta, care poate foarte bine fi decorul real al vieții ei de fiecare zi. Un protest,

desigur la huzur, original şi costisitor, tocmai pentru a demonstra că pentru ea banii nu au altă valoare decât aceea de a crea o anumită butaforie. Iată o idee. Înainte de a i-o atribui domnişoarei Dani, trebuie s-o verific. Mă simt ciudat în costumul meu de navigator… Costumul de navigator. Nu obişnuiesc să-l port pe stradă. Cu atât mai puțin în vizită la Savant. Şi în viața mea nu am purtat la mână brățări. Abia acum văd că mâna mea stângă este dotată cu un lănțug din argint, ori alt metal asemănător, de care atârnă un breloc şi pe breloc sunt înscrise două cifre arabe, la maniera arhaizată în care se confecționează butonii şi salbele „antice" de către atelierele Fondului Plastic. Citesc cifrele 3_3. Cabotinul cu barbă roşie îmi surâde înțelegător. Ridică brațul stâng. Poartă o brățară din acelaşi metal prevăzută cu breloc şi pe breloc sunt stanțate după aceeaşi tehnică cifrele 2_5.

— Ce-nseamnă asta, tinere ?

Omul deschide gura. Oroare. Are limba amputată aproape de rădăcină. Îşi duce arătătorul la buzele carminate. Ieşim pe un culoar îngust, cu pereții placați în marmură trandafirie şi tavanul construit în boltă. Pipăi marmura. Sunt plăci masive, destul de nepolizate pe margini, ceea ce înseamnă ori că sunt foarte vechi şi acest loc care aduce din ce în ce mai mult cu un castel a fost edificat în alte secole, ori că Dani… Imposibil. Oricât de mare ar fi nebunia ei, material şi concret nu poate merge până la clădirea unei fortărețe de proporțiile acesteia. Ghetele mele de bord nu fac niciun zgomot pe dalajul porfiriu… Dintr-o dată simt spaima. Nu

aceea comică, care m-a cuprins într-o noapte când paleontologul vienez Daniel Friedhof m-a dus în Prater şi m-a vârât cu sila într-un pavilion al groazei populat cu schelete fosforescente şi monştri apocaliptici din cauciuc. Groaza aproape visceralã când raţiunea nu-şi mai găseşte nici un punct de sprijin în real. Când logica este dinamitată de imposibilitatea ancorării în raporturile cele mai simple ale cauzalităţii. Mă pătrunde un frig cosmic. Îmi dau seama că exist într-o altă realitate, cunoscută sau aproximativ cunoscută din studiu, o realitate defunctă, pentru că nu aparţine orânduirii comunei primitive din Amazonia, care ne este contemporană, şi pentru că nicăieri pe glob nu mai există... Ce nu mai există ? Şi care este punctul de referinţă al acestui început de argumentarium ?

3

Exist în două realităţi incompatibile una cu alta : prima, a prezentului imediat, care de fapt este un trecut cu totul îndepărtat, şi a doua, care-mi aparţine integral şi ţine de un viitor îndepărtat pentru cei din jurul meu, deci o realitate incredibilă pentru ei, un prezent devenit, straniu, trecut pentru mine însumi. Asta poate duce la nebunie. Mi-e imposibil să mă fixez în timp. Am conştiinţa limpede a existenţei mele până la data aceea fatidică de 12 august 1974. De atunci, în conştiinţa mea există un

gol. O perioadă de timp stranie, în care am fost extrapolat realităților secolului XX (oricât de incert şi amenințat de spectrul dezagregării atomice este totuşi secolul meu, îi aparțin integral şi mă solidarizez cu tot ce are bun, năzuința asta spre a depăşi limitele lui *hommo sapiens* şi a ajunge la realitatea lui *hommo cosmicus,* ca şi cu toate relele lui congenitale, tendința stupidă de a polua Terra, ca să investească eforturi triple pentru depoluarea ei, tendința de a acumula armamente nucleare, ca apoi să se irosească ani de tratative pentru a ajunge la un acord asupra dezarmării, distrugerea irațională a faunei tropicale, a cetaceelor şi ihtyofaunei, ca apoi să învestească miliarde în valută forte spre a restabili echilibrul ecologic şi am fost implantat într-o realitate pe care o pot aproxima ca aparținând secolelor următoare prăbuşirii imperiului roman.

Unde mă aflu în spațiul fostului imperiu ? În orice caz într-o zonă aparținând influenței climatului mediteranean. Din camera scundă, spoită alb, fără geamuri în ferestrele creneluite, văd câțiva chiparoşi şi palmieri foşnind în aerul de un albastru de smalț cretan. Văd o coamă stâncoasă dincolo de care aud vuietul inegalabil al mării. Îl aud astăzi şi aici pentru prima dată de la 12 august 1974. Asociez vuietul mării cu data de 12 august 1974 şi dintr-o dată simt cum opacitatea care-mi maschează memoria se dislocă puțin câte puțin, lăsând loc unei stări incerte şi încordate în care nu găsesc decât vuietul cumplit al unei furtuni pe mare. Îmi reazim fruntea de zidul răcoros. Simt în nări mirosul de plancton

răscolit, de alge smulse de pe funduri joase şi amestecate cu milioane de cochilii, cu miile de meduze putrezinde pe plaja fierbinte, cu miliardele de crustacee târâte printre stânci. Aud valurile izbind bordul din vânt. Le simt luptându-se să-mi smulgă echea din mână, Aud greenul țiuind în greement... Apoi, brusc, opacitatea care mă exaspera se instalează din nou atotputernică în conştiința devenită inertă. O mână puternică pe umăr. Tânărul cu limba tăiată îmi arată un lighean superb din aramă, lucrat în reliefuri. Ține în mâini o carafă tot din aramă, din care se ridică aburi uşori, aromind a smirnă şi esență de trandafiri. Oricât sunt de familiarizat cu arta veche, mi-e imposibil să stabilesc altceva decât că pe carafă este lucrat în relief un Poseidon în maniera ionică şi că pe lighean este lucrată o scenă de vânătoare după o tehnică mai apropiată de cea folosită la Damasc. Ridic ligheanul şi-l duc în pata de lumină căzută prin fereastra-crenel. Într-o execuție de zile mari, îl recunosc pe Darius vânând leul cu arcul. Am mai văzut undeva scena asta. Tânărul sclav, este evident un sclav, îmi face semn să mă grăbesc, arătându-mi soarele căzut pe umerii unor munți îndepărtați care închid orizontul ferestrelor-crenele din celălalt perete al camerei. Iată primele date concrete ale noii mele existențe. Un sclav, persan după barbă, o bibliotecă postantică, un punct cardinal, vestul, şi al doilea punct cardinal, sudul, unde există marea. Urmând cea mai elementară logică, pământul se întinde spre nord şi vest, dacă locul unde mă aflu este o peninsulă. Spre nord, vest şi est, dacă

aparţine unui continent. Iar dacă este o insulă ? Atunci, în orice caz, lungimea ei se desfăşoară spre vest. Apa parfumată are calităţi terapeutice. Mă simt împrospătat. Tânărul îmi toarnă după ceafă. Mă freacă cu un burete aspru pe spate şi piept. Îmi masează muşchii gâtului, tâmplele şi fruntea. Mă cuprinde starea de beatitudine şi părăsire care mă încearcă întotdeauna în scaunul frizerului meu de la Athénée Palace. Îmi îmbrac tricoul şi bluzonul. Mă pieptăn. Constat că părul mi-a crescut cu câţiva centimetri, semn că nu sunt tuns de câteva săptămâni. Sunt bărbierit proaspăt şi nu-mi aduc aminte s-o fi făcut eu. Constat cu stupoare că lângă patul scund, acoperit cu o cergă din lână de oaie, se află rucsacul, sacul de dormit, centura cu teaca pumnalului cu plăsele flotante pe care-l port întotdeauna în prospecţiunile mele de scufundător autonom. Este limpede. Între momentul întâlnirii cu Savantul întors din Etiopia şi acest moment există un spaţiu de timp în care am navigat – dovadă echipamentul şi ţinuta mea. Nu puteam naviga decât pe nava mea *Hai-Hui V*... Încotro am navigat, rămâne să-mi aduc aminte pe parcurs. Portul de bază din care pornesc întotdeauna în expediţiile mele maritime este Tomisul, portul constănţean al navigatorilor de plăcere... La dracu ! Cum de nu l-am văzut până acum ? Deasupra patului, agăţat de un cui din bronz, un astrolab. Un superb astrolab din alamă, cu cercurile armilare gravate în arabă. Mormăitul gutural al sclavului mă aduce la realitate. Cu o mişcare scurtă, nefericitul îşi descoperă umărul drept. Are carnea macerată de lovituri. Îmi

spune prin gesturi că dacă întârziem va primi cincizeci de bice. Cu o repeziciune şi uşurință de invidiat, face ordine în odaia scundă, cu tavanul din grinzi. Ieşim într-un coridor îngust din piatră. Coborâm scări abrupte, tot din piatră, răsucite în jurul unui ax vertical. O uşă masivă din stejar înnegrit de vreme, placat cu tablă din fier. O curte pietruită unde câțiva tipi bărboşi, îmbrăcați în burnuzuri roşii, joacă zaruri... Un zid de incintă, crenelat. O fântână arteziană înconjurată de pergole cu trandafiri roşii. Tufe de mirt înflorit. Alee cu dale din marmură albă. Statui. Recunosc cele trei grații, sculptate în piatră, de o păcătoasă frumusețe carnală. Aerul de seară este suprasaturat de miresme şi arome vegetale. Trec două tinere înalte, brunete, în coturni cu talpa groasă, drapate în rochii lungi, dintr-un serafic voal albastru. Sunt puternice, sprintene, îşi dezvăluie cochet, la fiecare pas, pulpele bronzate, au decolteuri adânci şi mă privesc deschis, ciripind o limbă pentru mine de neînțeles. Sunt fardate la ochi şi buze. Duc pe brațe buchete de trandafiri. Aleea este mărginită de bănci tăiate în marmură, de colonade ioniene, zvelte. Se pare că materialul de bază al arhitecturii locale este marmura. Parcurg o grădină de vis. Buchete de palmieri țâşnind zvelt din pajişti de un verde viguros, ronduri de flori roşii, necunoscute, chiparoşi şi lămâi, măslini şi smochini, plopi piramidali şi cedri străvechi, totul într-o libertate dirijată discret, fiecare punându-şi în valoare frumusețea coroanei, ori capriciile crengilor răsucite bizar. Fluturi. Tril de păsări. Recunosc

privighetoarea. Văd câțiva papagali viu colorați zburând greoi şi gălăgios din pom în pom. Câteva maimuțe colobus țâşnesc dintr-o pajişte, cățărându-se într-un cedru uriaş. Aleea sfârşeşte într-o piațetă dalată cu marmură, în mijlocul căreia tronează un havuz. Gărzi purtând lănci şi săbii drepte, un fel de combinație între săbiile purtate de soldații războaielor medice şi handjarul turc. Pe cap poartă căşti nici beoțiene, nici de tipul cassiu-lui roman. Ceva intermediar, cu nasal şi apărătoare de gât. Scuturi rotunde din piele prinsă cu ținte mari din aramă. Pe sub platoşă, o tunică scurtă, cu pliuri, dintr-un material alb, imaculat, cu mâneci scurte. În picioare, sandale şi un fel de glezniere din metal, care le apără tibiile. Sunt bărbați înalți, singurii blonzi pe care-i văd. Dincolo de havuz se deschide în zidul de incintă o poartă cu grila ridicată. Fără niciun fel de agent de circulație care să dirijeze cele trei fluxuri, pietoni, care cu două roți uriaşe, trase de cai purtând hamuri cu juguri, călăreți, un du-te vino permanent aduce în interior patrule şi un fel de demnitari purtați pe litiere de sclavi negri, uriaşi, care pline cu otavă proaspătă şi călăreți în burnuzuri roşii. Carele şi călăreții o iau la dreapta pe un drum pietruit, mărginit cu plopi. Litierele o iau spre stânga, ocolind havuzul, şi dispar sub o pergolă cu trandafiri sângerii. Zăresc deasupra chiparoşilor şi palmierilor terasele unei citadele şi, de necrezut, cupola aurită a unei biserici, pe cât de ortodoxă după format şi crucea masivă, pe atât de neverosimilă în acest peisaj cu soldați coborâți din epoca miceniană şi sclavi… Deci, încă un punct de

reper în timp. Epoca unui creştinism avansat... Cineva spune în cea mai limpede greacă :

— Tamir, grăbeşte-te ! Omul este aşteptat la Odeon... Ia-o pe Calea Arcadiană, să fie văzut... Haide, băiatule... Peste o jumătate de ceas are să fie prea târziu... Pe Zeus, să nu-l scapi din ochi. Du-te !

Tipul, un gigant, joacă zaruri cu un arab. Zgâlțâie cornetul din piele şi-mi trage complice cu ochiul. Poartă coif strălucitor cu panaş, cămaşă de zale, spadă, barbă neagră, retezată rotund, şi strigă vesel:

— Te-ai ars, Afar... Dă-mi pe loc calul acela fără splină. Am şase-şase.

— Minți, Temistios !... N-ai dat decât şase-patru.

— Pe Hermes, diavole... Şase-şase zic.

Mă simt luat de mână şi smucit. Sclavul îmi cere iertare printr-un zâmbet.

— Înțeleg, Tamir, îi spun în greaca din insule... Să ne grăbim !

Să ne grăbim, îmi şoptesc, fascinat de statuile în marmură, fântânile, colonadele porfirii, lampadarele şi băncile Căii Arcadiene, cea mai frumoasă construcție pe care am văzut-o vreodată, atestând gustul rafinat al celor vechi şi geniul cu care arhitecții lor ştiu să încadreze oraşul în peisaj. Mă fascinează deopotrivă posibilitatea pe care o am să înțeleg ceea ce se vorbeşte în mulțimea pestriță şi pitorească. Trec deliberat de la starea de alertă şi panică disimulată la starea de receptivitate totală pe care mi-am antrenat-o în timpul expedițiilor mele de prospectare a platformei continentale a Asiei Mici... Îmi notez în memorie : „platforma continentală a Asiei Mici". Ştiu instantaneu că John Gerckwin mi-a

cerut să prospectez falia de la Canakkale Bogazi, adică vechiul Helespont, actuala strâmtoare a Dardanelelor, voind să-i confirm teoria după care Europa a fost legată de Asia (el îmi scrisese despre leii care trăiseră odinioară în Peloponez şi îmi adusese o mie de argumente de ordin arheologic, zoo-geografic şi paleontologic, dar mai ales îmi adusese argumente cu totul interesante care legau arealul dacic de vechile culturi egiptene şi mesopotamiene, ceea ce m-a şi determinat să ridic ancora şi...) asta s-a întâmplat însă acum un an, în iulie, când m-a surprins vântul turbat Imbit în largul insulei Lemnos... Iată totuşi o dată ajutătoare. De unde uşurința cu care înțeleg greaca, araba, armeana şi latina vulgară care se vorbeşte pe stradă, de unde ştiu ebraica şi turca, de unde atât de familiar amalgamul plin de savoare şi culoare, liantul sonor care întreține trotuarele din marmură pline de bărbați în burnuzuri roşii şi albe, evrei bătrâni şi venerabili purtând tichiile rituale, grupuri de curtezane frivole în peplumuri strălucitoare, negustori de alune, armeni mustăcioşi şi femei misterioase, cu obrazul ascuns sub văluri?! Din caleidoscopul multicolor se desprinde o figură prelungă, zâmbitoare, un bărbat uşor adus de spate, îmbrăcat într-o haină purpurie, lungă până la călcâi, încins cu brâu de mătase. Omul are barba tăiată dreptunghiular, ondulată, vopsită roşu, unghiile lăcuite. Îmi face o reverență adâncă şi-mi spune într-o greacă plină de cuvinte stranii, al căror înțeles îl deduc :

— O, fiu al Soarelui, nu-l uita pe Safid, stăpânul

celor mai frumoase femei dintre câte trăiesc din Helespont la Eufrat… O vorbă şoptită stăpânului, şi-ți dăruiesc două roabe siriene, însoritule.

Dispare în mulțime, înainte de a-i putea răspunde. Sclavul Tamir mormăie agitat. De undeva din urmă se aude o muzică stranie în care predomină sunete ascuțite de fluier. Mulțimea se frământă privind în lungul Căii Arcadiene. Cineva strigă :

— Trăiască binefăcătorul nostru, Manuelos !…

Îi răspunde un glas gâfâit :

— Trăieşte pentru sine şi banda lui, Fotie, lingăule ! Vin din Agora. Iarăşi a scumpit smirna şi tămâia…

— Mirina, păgân înrăit.

— Fotie, codoşul lui Manuelos.

Apar dintr-o dată patru vlăjgani înarmați. Unul dintre ei porunceşte :

— Puneți mina pe Mirina ! Hei, voi de-acolo ! Puneți mâna pe Mirina, dacă nu vreți să vă arunc în lanțuri.

Tamir mă smuceşte, împingându-mă în golul făcut în mulțime de cele patru gărzi care mânuiesc sârguincios bice din piele de hipopotam prevăzute la capete cu bile de plumb. Se întâmplă o busculadă. Se aud strigăte de revoltă :

— L-ați detronat pe Zeus, pentru Isus !

— Ce ne-adus acest Isus ?

Dintr-o dată totul îmi apare într-o realitate vecină cu nebunia. Sunt în Efesul satrapului Manuelos ! Efesul, centrul atâtor religii, atâtor revolte, atâtor organizații secrete, Efesul în care zamolxienii

întâlneau preoții egipteni ai vechii biserici egiptene vlahe şi pe cei indieni, Efesul exorciştilor, al frăției ahiilor, meşteşugarii de arme uniți într-o organizație militar-religioasă, având înscrise în statut un punct de onoare prevăzând uciderea tiranilor, dar mai ales Efesul pavlicenilor, care, luându-l drept gir pe apostolul Pavel, s-au ridicat sub flamura unui program radical : lichidarea ierarhiei bisericeşti şi a monahismului, abolirea cultului icoanelor.

Tamir mă împinge după o statuie superbă reprezentându-l pe Pan. Cerul satinat se umple de culorile sângerii ale amurgului. Se aude ropotul unei cavalcade. De pe direcția din care am venit sosesc la galop pâlcuri de călăreți în burnuzuri roşii. Se aliniază chiar în rigolele Căii Arcadiene. Apare o cvadrigă trasă de patru cai albi, gătiți cu hamuri strălucitoare. Cvadriga este aurită, ornamentată cu scene biblice, spițele roților sunt vopsite în verde şi este condusă de o fată înaltă, drapată în peplum din mătase albă, purtând pe cap un coif cu panaşul prins într-o montură reprezentând-o pe Athena. Două fete de o stranie frumusețe brună, aşezate în stânga şi dreapta cvadrigii, presară dalele din marmură cu petale de trandafir, cu gesturi moi, pline de voluptate. Mulțimea până adineaori burzuluită îşi schimbă dispoziția şi umorul acru pe un fel de umor acid în care numele lui Manuelos este amestecat cu cel al lui Zeus şi Isus !... Mă las târât de Tamir prin spatele colonadelor, pe sub o pergolă din marmură violacee peste care se unesc bolți de trandafiri albi, dincolo de care se deschide un scuar. O fântână arteziană, şi dincolo de ea

disting Odeonul, teatrul elitei şi sala ei de concerte. Trăiesc un sentiment ciudat de siguranță şi, într-un fel, de superioritate. Poate pentru că ştiu pe dinafară geografia Efesului antic şi bizantin. A fost una din pasiunile mele, alimentată permanent de Savant. Ştiu exact că muntele în spatele căruia apune soarele într-o fastuoasă jerbă de culori incendiare este Panayrul. Că acolo se găseşte templul lui Artemis, celebru în antichitatea ioniană. Acolo este sediul Cybelei. Nu am timp să gândesc cum este posibil şi veridic să întâlnesc Odeonul în toată frumusețea lui clasică. Cu treptele lui enorme din marmură, pline de amfore cu flori, demnitari solemni, gărzi şi preoți creştini în straie sacerdotale cusute în fir de aur, cu mitre strălucitoare, bătute în rubine şi perle, cu cârji din aur masiv. Portalul în trei bolți pe sub care ies trei şiruri de copile purtând coroane de mirt. Flamuri pe care în greacă şi latină sunt scrise cuvinte de slavă.

4

La apariția mea – blue-jeans cu fermoare, ghete de punte cu talpă groasă din microporos, bluzon peste flanela marinar şi caschetă — rândurile înțepenite ale demnitarilor înregistrează un freamăt decent. Tamir se prosternează, lipindu-şi fruntea de marmura dalajului. Dintre bărbații plini de demnitate solemnă aşezați în primul rând (număr şapte capete rigide) se desprinde cel din flancul

stâng, care-mi spune în greacă :

— Străine, fii bine venit. Iată, preasfinția sa Leon Pustnicul te aşteaptă printre arhierei. Vei fi chemat, când va fi timpul. Du-te şi slăveşte-l pe Manuelos !

ÎI remarc pe arhiereul Leon Pustnicul după sobrietatea mantiei negre, fără nici o podoabă. Este un tip înalt, ascetic, cu o barbă uriaşă şi ochii vârâți adânc sub arcadele osoase. Se sprijină într-un toiag de lemn. Mă pândeşte cu un fel de maliție protectoare, care mă irită, Tamir a dispărut. Simt că sunt punctul de atracție al acestei elite, aşezata riguros pe cele şapte trepte ale Odeonului. Trec lângă Leon Pustnicul, care emană arome plăcute de tămâie şi smirnă. În dreapta mea este un ierarh chior şi cu figură de Mefisto, îmbrăcat în odăjdii albe, garnisite cu fir de aur, care mormăie :

— Pieirea Efesului este dragostea noastră pentru străini !

— Amin zic ție, cucernice Matei. Mai curând funia prin urechile acului, decât sfinția ta în grațiile lui Manuelos.

— Leone, Leone, închină-te şi te smereşte… Ai oprit vânzarea smirnei şi tămâii, ca s-o vândă numai călugării tăi.

— Dau Cezarului ce este al Cezarului, Matei.

— Şi-ți opreşti ție partea leului, Leone…

— Pentru truda mea şi cu binecuvântarea preasfântului Ioan al Smirnei.

— Ce este, străine ? Citesc în ochii tăi numai mirare.

— Preacucernice Matei, mă miră văzându-vă aici împreună cu acei domni, care, după îmbrăcăminte,

sunt romani. Şi cu ceilalți, care par turci.

— Nu văd nimic de mirare în asta. Stăpânul nostru lumesc, Manuelos, este întruchiparea îngăduinței… Gândeşte-te numai la sosirea ta aici şi la felul cum ai fost primit şi zi amin de o mie de ori pe zi.

Ierarhul mă priveşte cinic cu ochiul teafăr. Deci, sosirea mea la Efes a fost publică şi gălăgioasă.

— Sfinția ta Leone, suntem înainte sau după conciliul de la Efes ? Simt nevoia să ştiu… În ceea ce priveşte smirna şi tămâia…

— Nu sunt nici primul, nici ultimul, o ştiu, îmi şopteşte un glas profund de bas… Ssst ! Smereşte-te ! Iată-l pe cel care ți-a dăruit viața.

De dincolo de scuar răsună glasul limpede al unei trompete. În scuar îşi face apariția o cavalcadă. Mantii purpurii. Coifuri aurite. Şei înalte acoperite cu blănuri de leopard. Cai albi. Numai cai albi, specimene de expoziție cum în epoca mea nu se mai văd decât la concursurile hipice. În fața cavalcadei, un călăreț în mantie azurie, țesută cu fir de aur. Poartă barbă neagră, scurtă, guler-colier din aur bătut cu rubine şi safire, coif, spadă scurtă şi în picioare ceva intermediar între calceusul roman şi cizma scurtă orientală, cu vârful întors, de culoare roşie, culoarea purtată numai de magistrații Romei. Sunt fermecat de prezența bărbatului atletic, cu gesturi retezate, de soldat, care descalecă pe spinarea cuiva din escortă şi nu-mi dau seama când între rândurile aşezate pe trepte apar nişte băieți viguroşi, îmbrăcați în călugări. Privesc uluit cum cabotinii îşi întorc rapid mantiile negre pe dos şi se

regrupează, de data asta pe pachete, într-o policromie vestimentară ciudată. Par negustori, soldați, meşteşugari.

Leon Pustnicul şi cucernicul Matei au figuri de înecați. Ceafa unuia din înalții demnitari dinaintea mea s-a înroşit până la vinețiu. Omul pare în pragul apoplexiei. Băieții aceia ne ghiontesc, ne calcă pe bătături, fără nici o sfială pentru cele, oricum delicate, ale înalților ierarhi, după care îşi reorganizează grupurile şi, scoțând de sub veşminte panglici multicolore, încep să execute un fel de joc feeric în lumina auriu-albăstruie a amurgului.

Aud glasul de bas al arhiereului Leon Pustnicul strigând numele lui Manuelos. De pe singurul cal negru al escortei descalecă sprinten femeia tânără din bibliotecă. În acelaşi timp intră în scuar şase negri uriaşi, purtând o litieră. Pe treptele Odeonului se face o linişte religioasă. Patru sclave ridică perdelele litierei. Negrii o coboară până la înălțimea primei trepte. Cei şapte demnitari se prosternează adânc. Din litieră coboară o femeie înaltă, maiestuoasă, cu un conci montat în care este adunat părul bogat, de un roşu aprins. Are gâtul viguros, arcuit grațios, este drapată într-o palia somptuoasă din brocat vişiniu, şi când Manuelos se apropie grăbit să-i ia mâna, îl loveşte brusc cu evantaiul peste vârful degetelor. Tipul ciufut care comandă ovațiile izbucneşte într-un : Vivat, răcnit din fundul plămânilor. De undeva din galeria Odeonului cade peste noi o ploaie de petale de trandafiri roz... Manuelos urcă scările, ținând femeia roşcată de vârful degetelor. Sunt urmați de

Danielida, care-mi surâde fermecător. Mă simt smuls de la locul meu. Doi călugăraşi surâzători mă poartă aproape pe sus spre pârtia acoperită cu un covor enorm, stacojiu, în vreme ce un al treilea îmi ține vârful unui cuțit între coaste. Iarăşi linişte. Aterizez pe treapta a treia. Aceeaşi spaimă cretină, ilogică. Iată-l pe Manuelos, acest necunoscut de istorie satrap, care-mi surâde de departe şi… se face că-mi vorbeşte. Ploaia din petale de trandafiri cade peste noi toți. Manuelos surâde rece. Când îmi întoarce spatele, o aud pe femeie – trebuie să recunosc, de o frumusețe desăvârşită – spunând pe ton acru :

— Dăruieşte-mi acest străin cu corabia lui să mă duc la prietena mea Hypatia.

Ovații. Petale roz de trandafir. Țambale. Naiuri. Fluiere. Surâsul Danielidei, care-mi şopteşte :

— Primeşti protecția mea ?

Călugăraşii mă abandonează. Au trecut din nou la urale.

— Ne revedem mâine la biblioteca lui Celsius, îmi spune Leon Pustnicul. Odeonul ne este interzis… Pe mâine, străine… Cât despre smirnă…

Îmi face semnul universal prin care se indică discreția. În protocolul primirii lui Manuelos se întâmplă mişcări riguros exacte. Marii demnitari îl urmează, împreună cu trei categorii de bărbați şi femei, îmbrăcați în culori distincte : verzi, cafenii şi ocru. Doi ofițeri, după lorica din plăci de oțel şlefuit şi sagunul ținut elegant pe mâna stângă, pelerine azurii de mătase, mă conduc pe urmele cortegiului. Țin în dreapta rădăcina de viță a centurionilor

romani, cu care ating umerii celor din fața noastră. La această simplă şi delicată atingere, bărbați şi femei sar ca electrocutați. Îmi spun că Manuelos şi-a organizat perfect satrapia şi că *Hai-Hui* a mea este aici, undeva, în golful Efesului, nevătămată, din moment ce roşcata vrea să călătorească pe mare, având-mă cârmaci pe propria mea corabie… A împinge întrebările dincolo de realitatea imediată mi se pare a mă condamna la demență. Urc scările pe covorul gros din păr de cămilă şi pătrund între însoțitorii mei în foaierul teatrului, spre surprinderea mea plin de lume. Aud ovații puternice, dominate de numele satrapului. Sunt condus pe trepte în spirală pe un culoar curb, prevăzut cu uşi din lemn de esență nobilă, şi dintr-o dată mă pomenesc într-o lojă confortabilă, aşezată nu departe de scena luminată cu mii de lumânări pâlpâitoare.

5

Trăiesc simultan în trei planuri deosebite, ceea ce mi se pare prea mult pentru condiția mea. În planul percepției imediate mă fascinează clipa. Pe scena imensă din blocuri rectangulare din piatră apar cei trei poeți observați în procesiunea care a precedat cavalcada lui Manuelos. Îşi acordă lirele. Rostesc la unison câteva cuplete în care se cântă însuşirile brânduşei. Sunt versuri cantabile, de duzină, în stalurile care cuprind cel puțin o mie de spectatori

se tuşeşte. Dintr-o dată în mijlocul scenei țâşneşte spre cerul înstelat un foc albastru. Cei trei poeți cadaverici se prosternează cu umilință în fața bărbatului drapat într-o togă albă, care-şi duce cu grație plictisită lira aurită. Omul este scund, chel, pe cap poartă cununa de lauri a poetului curții, face o reverență adâncă spre loja satrapului şi, după ce-şi trece degetele peste corzi, recită grav ceea ce el numeşte : „Poemul brânduşei, floarea discretă, mult iubită de inima noastră, care se numeşte Manuelos".

Încerc să urmăresc poliloghia suprasaturată de hiperbole. Poemul este un fel de lingăveală josnică, amestecată cu o cerere transparentă, de „un loc umbros, la malul mării, unde poetul să poată preamări, întrecându-se cu vuietul valurilor, acea lumină a veacului, care, mai presus de Achile, este întruchiparea virtuților vitejeşti şi, mai presus de Ulise, este întruchiparea înțelepciunii, acolo poetul va semăna unduitor covor de brânduşe"... Transportat de vigoarea propriei elocințe, poetul îşi pierde controlul, destul de precar şi până atunci. Din fundul scenei intră dansând şerpuitor două rânduri de femei în alb, care cântă o melodie duioasă, în vreme ce două şiruri de bărbați în negru rostesc sacadat doar două cuvinte : Manuelos, brânduşa. Se obține astfel un fel de cantată care urcă spre paroxism când începe un joc al focurilor (se aprind şi se sting focurile acelea stranii, albastre, luminând chipuri smulse din istoria Greciei antice : Priam fraternizând cu Ulise, Solon, Miltiade şi Temistocle, Pericle şi Aristotel, Pitagora şi Euripide, Eschil, Sofocle, Ictinus şi Fidias, apoi Aristofan. La

un semnal sonor de corn, toți aceşti giganți scot de sub himation lungi flamuri de mătase pe care este scris cu litere de aur în greacă, latină şi arabă numele lui Manuelos…

Din loja vecină se pleacă spre mine chipul plin de ură al unei femei tinere, care-mi şopteşte în greaca literară :

— Porcii !

Îi văd doar strălucirea ochilor şi a diademei care-i înconjură fruntea. Din staluri izbucnesc tunete de aplauze. Mă smulg fluxului irațional care mă despersonalizează. Privesc lucid spectacolul. Cei doi ofițeri din spatele meu stau impasibili. Femeia din loja vecină şi-a rezemat brațul pe balustrada din lemn de cedru.

Gol până la umăr, acoperit cu brățări grele din aur masiv, brațul bronzat este nespus de viu şi ispititor. Îi urmăresc degetele încărcate cu inele, care tamburinează balustrada. Simțindu-se observată, femeia şopteşte :

— Templul lui Serapis, după procesiune !

Abia atunci realizez ansamblul. Cercul de loji pline cu demnitari şi femei gătite cu diademe şi coliere strălucitoare. Cerul înstelat, valurile de arome de mirt şi parfumuri subtile amestecate cu aerul dulce, îmbibat cu miresmele grădinilor de trandafiri prin care pătrund adierile calde ale mării, sărate, aromind a nisipuri şi alge. Şi tot atunci, în clipa când spectacolul divinizării lui Manuelos încetează, când din culise se ridică o muzică orientală percutată de sunete stranii şi apare cea dintâi dansatoare persană, fac legătura cu trecutul

imediat – adică sosirea mea prin veacuri la Efes, spectaculară după spusele lui Leon Pustnicul, şi cu cealaltă identitate, care acum mi se pare doar o amintire veche, abia conturată, identitatea mea primordială, aparținând unui alt veac şi unei alte lumi, despre care cei de aici nu-şi pot face nici cea mai redusă şi schematică imagine.

6

— Ceea ce trebuie să învingă este punctul de vedere istoric, spune bărbatul atletic de vârstă nedefinită, având trăsături mineralizate, ochi clari, albaştri, barbă scurtă, blondă, şi îmbrăcat exact ca un tarabostes din cărțile de istorie.

Ştiu că este Daurețiu. Daurețiu pe a cărui urmă pierdută prin secole am plecat de la descifrarea unei criptograme săpate în vechea biserică domnească a Curții de Argeş, în stâlpul din fața mormântului contelui Fleur du Lys.

— Nu te contrazic, închinătorule de la miazănoapte. Dar nu poate fi singurul punct de vedere.

Un bătrân venerabil, cu trăsături semitice, ars de soare, dintr-o rasă de oameni de-o frumusețe virilă. Nas coroiat, sprâncene stufoase, barba tăiată ascuțit, umeri largi acoperiți de un burnuz alb imaculat. Lângă mine, femeia din loja Odeonului şi unul din ofițeri. Bolți joase din piatră. Torțare din fier în care ard făclii. Masă lungă din cedru. Un fel

de jilțuri scobite în trunchiuri de copaci. Pe masă, hărțile Europei, Asiei şi Africii, în maniera portulanelor. Văd un fel de caroiaj, însemnând cu precizie latitudinile. Oamenii nu cunosc proiecția sferică şi nici pe cea cilindrică. Sunt de față bărbați şi femei în cele mai neaşteptate costume. Remarc un navigator normand, şi el uriaş, lângă care stă o femeie negroidă, apoi alte femei şi bărbați de tip semitic, doi mongoli, câțiva circazieni, câțiva galici cu trăsături tipice şi, lângă Daurețiu, alți doi bărbați blonzi şi unul brunet amintindu-mi portretul lui Negru Vodă.

— Ce alt punct de vedere mai poate fi, închinătorule din Bagdad ?

— Cel al ştiințelor naturii. Cel al negoțului. Cel al Islamului. Cel al Romei. Cel al matematicilor. Cel al politicii.

— Istoria înseamnă toate acestea la un loc.

— Să nu ne pierdem în sofistică, spune normandul. În Sicilia aşteptăm fapte, nu vorbe.

Se vorbeşte o greacă-latină care, spre surprinderea mea, are destule cuvinte cărora filologii noştri n-au reuşit să le găsească rădăcina şi le-au trecut pe seama limbii dacice. Sunt cuvinte auzite de mine pe Valea Nerei, a Bela-Recii şi Râului Bărbat. Limba este fluentă şi cei de față o vorbesc cu uşurință.

— Vrem să ştim care este statutul Bizanțului.

— Dacă fraternizăm cu pavlicienii.

— Şcoala de la Jundtshāpūr aşteaptă învățătorul în cele spirituale.

— Vrem să vedem registrele casieriilor.

— Dacă Iglisia vrea să treacă dincolo de morovlahii de la Dubrownik, întreabă femeia de lângă mine. Îmi şopteşte : Suntem dintr-un neam. Spune-mi Casia şi încrede-te în mine.

Revăd fulgerător filmul serii de la Odeon. Baletul persan a fost o încântare. M-a scos din timp. Am uitat tot ce ține de existența mea concretă. Un ceas de delectare, frânt brusc de ovațiile făcute lui Manuelos la plecarea din teatru. În scuar, pe Calea Arcadiană, trupe cu torțe. Marmura statuilor reflectând luminile într-o reverberație stranie. Manuelos urcând în litiera uriaşă, drapată cu brocarturi, alături de femeia roşcată. Litiera prinsă de două cămile gătite cu harnaşamente multicolore, îngenuncheate la ivirea satrapului. Demnitarii aliniindu-se în spatele cămilelor, împreună cu soțiile lor. Unul din ofițerii care mă însoțeau, spunându-i celuilalt :

— Ți-l las în grijă, Libanus !... Mă aşteaptă Apamea...

— Mă tem pentru tine, Malis.

— Gediz a ajuns abia la Collossae !...

Cel numit Libanus mi-a spus să ne pierdem în mulțime. L-am întrebat dacă lipsa mea nu va fi observată. A surâs enigmatic. Mi-am dat seama după felul cum mă conducea că ocoleşte Odeonul prin stânga. Prin stradele din ce în ce mai înguste şi întunecate, am urcat în pantă abruptă. Eram curios să văd aievea templul lui Serapis. Ne-am oprit în fața unei case cu un singur cat. Uşa s-a deschis de la sine. Un fel de coridor prevăzut cu lămpi de ulei, cu scene de vânătoare zugrăvite pe pereți, o sală

vastă, un gyneceu, o grădină între ziduri înalte, altă poartă forată în stânca zidului, trepte conducând undeva sub pământ, apoi sala aceasta subterană şi Casia care m-a luat de mână, conducându-mă în faţa lui Daureţiu aşezat în capul mesei, pe un jilţtron, ornamentat cu un simbol al soarelui. O rozetă cu douăzeci şi patru de raze fosforescente.

— Am făcut din Efes centrul spiritual al Iglisiei. Trebuie să hotărâm dacă îl păstrăm aici sau nu. Pentru asta am vrut să judecăm totul din punctul de vedere al istoriei.

— Fie voia ta, închinătorule de la miazănoapte.

— Nu voia mea, ci voia timpului.

— Manuelos ucide Efesul !

— Zamolxienii vor să ştie care este starea Răsăritului.

— Şi egipţienii celei dintâi profeţii memfitice.

— Şi noi, coborâtorii din fiorduri.

— Şi noi, cei din Lehox.

— Şi noi, cei din Tibet.

— Libanus, te ascultăm.

— Manuelos ucide Efesul. Toate satrapiile de aici au câte un Manuelos. Satrapiile ucid Bizanţul. Bizanţul nu mai este statul care să unească popoarele sub semnul Iglisiei. Biserica ucide gândirea liberă, Ioan al Smirnei a dat poruncă tuturor călugărilor să devasteze bibliotecile şi prăvăliile anticarilor. Toate sulurile să fie arse. Toate copiile după sulurile şi pergamentele de la Alexandria să fie arse. Nimic din ce este fruct al raţiunii să nu rămână scris pe hârtie sau în sufletele oamenilor. Totul să se înlocuiască prin spaimă şi

dogmă bisericească. Crede şi nu cerceta este biciul de foc pe care-l foloseşte biserica, pentru a ucide lumea veche şi a-şi întări stăpânirile asupra averilor ei, aducând omul la o altă sclavie decât aceea împotriva căreia a luptat cel numit de ea, Isus Mântuitorul.

— Manuelos a trădat Iglisia.

— Demele orăşeneşti au rămas doar amintiri.

— Metocomiile, comunitățile săteşti slobode, sunt jefuite fără milă de ostrogoții vistieriei, în folosul lui Manuelos.

— Manuelos vrea să cucerească Niceea, apoi Bizanțul însuşi.

— Uită mereu că dincolo de apele învolburate ale Amidei, în văile munților şi pe malurile lacului Urmia se călesc săbiile seldjucizilor.

Urmăresc scurgerea nisipului din clepsidra aşezată în mijlocul mesei din cedru. Am o înclinație ciudată să mă contopesc cu problemele acestor oameni-umbre. Mai mult. Simt cum le aparțin din ce în ce mai mult. Se întâmplă ceva în memoria mea. În structurile cele mai profunde ale eului meu. O detaşare ciudată de ceea ce am fost până în această seară. O întoarcere a tuturor disponibilităților mele afective spre acest prezent-trecut, ca şi când eu însumi aş fi interesat în mod vital de Manuelos şi satrapia lui, de acest Efes uitat undeva în dunele şi grohotişurile de pe malul mării, inundat de mlaştini şi mărăcinişuri, trecut pe hărțile turistice ca un punct posibil de popas. O mână fierbinte şi fermă îmi strânge mâna.

— Ascultă, îmi şoptesc aproape de ureche buzele

cărnoase ale Casiei. Învățătorul îți vorbeşte ție.

7

Mă impresionează deopotrivă luciditatea ideilor lui Daurețiu, cât şi lipsa de cabală a acestei adunări. Scurt, Daurețiu expune punctul de vedere al Iglisiei, adică Biserica egipteană-valahă, şi-mi face un rezumat al istoriei ei. Thales din Milet (câțiva zeci de kilometri spre sud), Pitagora, Zamolxis învățăcelul acestuia, apoi emisarul lui în nordul dacic. Inițierea : Memfis. Scopul : lupta împotriva stăpânirii politice şi spirituale a Romei. Mijloacele : păstrarea originalității popoarelor vechi, în spirit, limbă, obiceiuri. Lupta cu arma. După creştinare, lupta împotriva bisericii oficiale romane, edificată de trădătorul Petru. Refuzul de a crede în Isus ca fiu al Domnului. Negarea Sfintei Treimi. O doctrină religioasă sobră, adorând un Dumnezeu personificat în virtuți umane. Care neagă dreptul clerului la avuție materială, Iglisia, prin emisarii ei din Tibet şi India, ca şi din lumea germanică, a convertit căpeteniile multor popoare migratoare, îndreptându-le împotriva fruntariilor Romei. Aceste căpetenii au găsit în Carpați preoții zamolxieni. Multe din căpetenii le-au lăsat în pază tezaurele. Centrul de adunare a fost din timpurile lui Zamolxis muntele Ciucaş. Problemele ei actuale : salvarea operelor rațiunii ştiințifice vechi, de furia distrugătoare a misticismului abject propagat de biserica oficială,

care vede în raţiune, logică, matematică, ştiinţele naturii, muzică şi poezie duşmanii de moarte ai puterii bisericeşti. Salvarea popoarelor de la Nil la Morava, a celor câtorva Vlahii Mari, de primejdia pierderii fiinţei lor originare, fie din pricina stăpânirilor străine, fie din pricina primejdiei mult mai perfide, născută dintr-o religie unificatoare, al cărei cult preamărind Sfânta Treime, foloseşte biserica spre a robi popoarele cu mult mai multe şanse decât stăpânirea politică a împăratului din tronul Bizanţului. Daureţiu are harul conciziei. Cuvintele lui, vorbeşte o francă mineralizată, sunt complexe şi dinamice, lucrează între ele alcătuind, dincolo de sensul lor raţional şi noţional, o lume de sugestii. Îmi face impresia că îmi abandonez carcasa şi, eliberat de ceea ce este tern şi mărginit, mă ridic spre însăşi esenţa unei alte istorii decât aceea scrisă de scribi. Văd emisarii coborând crestele Carpaţilor şi pierzându-se în Europa stranie a migraţiilor. Unii ajung la scandinavi prin preoţii acestora, alţii la germanici, alţii la finici, alţii străbat pustiurile Asiei Centrale, alţii ajung la iberi şi saxoni. O lume în convulsie, căutându-se. Apoi creştinismul, o idee nouă, tonică, apoi imperfecţiunea celor care se încarcă cu responsabilitatea transformării ideii în fapt, caricaturizarea ascetismului şi monahismului, totul sub oblăduirea fumului de tămâie şi a osanalelor cântate Domnului.

— Avem nevoie de Manuelos, spune Daureţiu… Este fiul nostru rătăcit. Iar tu, Zamora, vei fi sfatul, mintea şi conştiinţa Iglisiei pe lângă el. De aceea te-am adus aici… Casia din Prespa te va găzdui. Tamir

îți va fi umbră. Libanus scut. Casia odihnă şi înțelepciune. Eşti cel ales. Îngenunchează să primeşti harul.

Abia recunoscusem lipsa de ezoterism şi mistică a acestei adunări perfect raționale, care-mi aminteşte într-un fel areopagul. Simplitatea este beneficiul excepțiilor. Îmi recunosc disponibilități ciudate spre cele ce se petrec în catacombele templului egiptean al lui Serapis. Disponibilități care mă întorc la acel trecut-viitor în care de atâtea ori îmi puneam problemele vârstei de aur a Greciei şi care niciodată nu treceau prin gândurile lui Daurețiu. Să fie Daurețiu unul din vechii utopici ?... Libanus şi încă cineva, tot un bărbat, unul din mongoli, mă ridică de subțiori. Mă poartă ceremonios către un fel de altar din piatră spre care se îndreaptă în acelaşi timp Daurețiu, escortat de venerabilul cu trăsături semitice şi un preot egiptean, poate chiar slujitorul acestui templu. Daurețiu urcă trei trepte de piatră aşezându-se pe altar. Ceilalți doi îl secondează de pe alte două trepte, mai joase. Gândeam la ierarhia bisericii oficiale. Iglisia nu-şi are ierarhia ei ? Cu ranguri şi conduceri secrete ? Cu mari preoți, inițiați şi simpli închinători ? Sunt aşezat în fața lui Daurețiu, care-mi cuprinde craniul cu toate degetele răsfirate. Am senzația că sunt supus unui test de electroencefalogramă. Că degetele lui Daurețiu se fixează pe centrii cerebrali cărora le transmit un biocurent menit să-mi anihileze personalitatea. Percep un murmur melopeic. Ştiu că este vorba de un imn străvechi al Soarelui, divinizat deopotrivă de

egipteni şi daci. Ceremonia mă fascinează. Lupt să rămân lucid. De ce-am acceptat fără niciun protest numele, identitatea şi naționalitatea unui Zamora, contemporan lui Daurețiu, probabil un valah din secolele VI—VII ? ! În clipa când de sub picioarele lui Daurețiu țâşnesc flăcări albăstrui învăluindu-l într-o aură strălucitoare, am certitudinea că sunt Zamora. Îmi aduc aminte de locurile natale, recunosc Valea Bistrei, recunosc crestele înzăpezite ale Retezatului, purificarea lui Daurețiu mă purifică, trăiesc un moment de înălțare, de detaşare, mi se pare că sunt omul unei purități desăvârşite, nu văd nimic decât aura din ce în ce mai strălucitoare în care Daurețiu pare că se volatilizează, apoi aud vuietul valurilor spărgându-se de un țărm stâncos şi simt puternic mirosul algelor, gustul amărui al aerului salin, în timp ce mi se imprimă în memorie un nume : Herostratos !

8

„Avem nevoie de Manuelos", a spus Daurețiu. Într-un fel esențial am şi eu nevoie de Manuelos. Nu ştiu pentru ce, nu ştiu cum şi de când, pentru că m-am trezit în odaia binecunoscută din palatul temei Efesului, unde am fost repartizat după ce cneazul Bărbat m-a trimis cu cinci sute de călăreți în slujba împăratului Leon al Bizanțului. Ştiu că sunt căpitanul Radu Zamora. Patriarhul ecumenic Ghermanos i-a scris cneazului Bărbat, rugându-l în

numele împăratului să amâne chemarea mea încă un an. După bătăliile cu arabii din Africa, cei cinci sute de călăreți s-au întors acasă. Mă lupt să ştiu de ce mă obsedează numele lui Herostratos, mâna din umbră a satrapului Manuelos, care stă în jilțul lui drapat în pelerina roşie, ținându-şi fruntea sprijinită în palmă.

— O, stăpâne, îngăduie slugii tale să se dea citire ordinii de zi a şedinței consiliului secret, se miorlăie Stefanides, preşedintele senatului şi al dikasteriei numărul unu (îmi spun că încurc vechea organizare politică a Greciei antice cu aceea bizantină, ca şi identitatea mea cu identitatea acestui căpitan Radu Zamora, apărut din neant în travestiul meu, având se pare o biografie complexă cu care mă identific până la contopire).

— Haide, Stefanides ! Fără să te schimonoseşti…

Sala este circulară, îmbrăcată în mozaicuri aurite reprezentând coborârea de pe cruce, pardosită cu dale de majolică de un albastru suav. Lumina intră abundentă prin ferestrele-crenele şi văd crestele cocotierilor şi ale cedrilor vânzolite de briză.

— Manuelos, stăpâne, Diodora ne-a dat poruncă să nu începem până când nu-şi termină baia.

— Stăpânul sunt eu, Patela… Te ascult, Stefanides.

În stânga lui Manuelos stă amiralul flotei de război şi comerciale a Efesului, bătrânul Poliknitos. cu mutra lui de pirat, barbă hirsută, legătură neagră peste ochiul scos de o săgeată arabă, într-o luptă navală în largul insulei Cipru, care-şi ține pe masa din trandafir a consiliului stânga construită din

lemn de abanos, terminată cu un cârlig dublu, în formă de carmac, bine ascuțit la amândouă capetele. În dreapta îl are pe strategul Lapitos, un uriaş de aproape cincizeci de ani, cântărind peste o sută de kilograme de oase şi de muşchi răsuciți în chip de parâme. Lapitos a comandat şarja de la El Arîsh, căruia noi îi spuneam Rhinocolura, după numele antic, câteva sute de stadii mai la sud-vest de Gaza, unde cavaleria bizantină a tăiat drumul caravanelor cu aur trimise de sultanatul de Cairo califului, la Bagdad. S-au luat atunci o sută cincizeci de încărcături de aur, din care cincizeci conținând numai aur· verde de Emu, deliciul orfăurarilor din Constantinopol. Comandasem aripa dreaptă care a executat manevra şi Lapitos mă numise „fiule", în semn de mulțumire. Banditul de Poliknitos a făcut tot ce i-a stat în putință ca drumul pe mare până la Efes să fie însuşi iadul. Lucru nu prea greu pe triremele lui nenorocite, unde oameni şi cai stăteau de-a valma, apa se dădea cu jumătate de coif, păduchii, ploşnițele şi şobolanii îşi făceau de cap, iar frigul umed al nopții ne ținea treji, atât cât puteam fi treji, în blestematele lui nave care ne făceau să ne vărsăm fierea la cea mai neînsemnată hulă. Eram îmbarcat pe nava-amiral împreună cu comandantul meu Lapitos, care încerca să scrie raportul asupra luptei şi biografia fiecărui corp de trupă care participase la luptă.

— Ehui, pufnea Poliknitos, de câte ori cobora de la comandă în chioşcul de pe dunetă... Lapitos, mârțoagă bătrână, găseşti vreun loc de onoare şi pentru vechiul tău camarad ?

— Să te iubească Poseidon şi dar-ar Dumnezeu să te văd întins pe fundul mării, rechin chior ! Nenorocita asta de copaie mi-a scos sufletul. Când ajung să mai pun piciorul pe uscat, diavole ? !

— Eşti creştin numai de dragul de a fi strateg, cămilă bătrână. În fundul sufletului ai rămas un păgân scârbos, băutor de sânge şi bigam, marfă bună pentru iad !

O furtună în vederea Patapei, locul unde s-a îmbarcat apostolul Pavel spre Palestina, acel Meltemi ucigător coborând vijelios din munți şi răscolind Mediterana, ne-a arătat ce poate Poliknitos…

Lapitos, în zale, îşi muşcă vârful mustății sure. Stă în jilț, drept, îşi ține ochii închişi, iar când îi deschide (ochi negri, strălucitori) îi fixează asupra cuviosului Matei, arhiereul Efesului, care-i susține privirea şi îşi mângâie perfid barba de Mefisto. Cuviosul poartă rantie de mătase albă, câteva inele cu diamante pe fiecare deget, cârja episcopală este din abanos cu măciulia din aur masiv, ca şi crucea agățată pe după gât cu un lanț gros din aur. Lângă el stă Leon Pustnicul, care-mi trage cu ochiul. De cealaltă parte a mesei, Herostratos, şeful poliției secrete a Efesului, armatorul Kas, dinatoiul orb Mallia, reprezentantul arhonților ; apoi vine scaunul gol al Diodorei şi, lângă el, pe un fel de podium jos, acoperit cu catifea stacojie, stă într-un jilț Nisidhes, vestala templului lui Artemis, reprezentanta păgânilor din tema Efesului. Este învăluită într-un himation amplu, de-o albeață desăvârşită. Un fald îi acoperă capul. Stă în jilțul aurit, cu un aer regesc,

un văl dens îi acoperă obrazul şi este întâia oară când o văd. După mâinile încrucişate pe genunchi, după degetele lungi şi fine cu unghiile lăcuite, cu pielea de un alb mai în care sunt încrustate venele albăstrii, pare o femeie tânără.

— Două legi date la Constantinopol pentru întreaga împărăție, o Manuelos, care…

— Care ce, Stefanides ?

— Manuelos, stăpâne… Ascultă-mă până la capăt, fiu al aleşilor… Împăratul, slăvit să-i fie numele, a semnat legea agrară şi legea comerțului.

— Ce lege agrară, pe barba lui Ulise ? Ce lege agrară, sufleţelule ? cotcodăceşte Mallia, arhontele venerabil… Abia ş-au aşezat satele de pe urma răscoalei lui Toma Slavonul. Ce lege, Manuelos ? Aici, legea eşti tu.

— Legea este senatul şi împăratul, Mallia…

— Legea suntem noi, Manuelos. Împăratul nu ştie ce se petrece aici. Îşi vrea impozitele şi atât. Cum scoatem banii pentru oştire şi arhonții înecați în giuvaeruri numai noi ştim. Este drept să judecăm aceste legi şi să luăm din ele numai ce este bun.

— Vrei să zici numai ce vă convine, Stefanides.

— Fără noi unde este strălucirea ta, o Manuelos ?

— Datoria mea este să aplic legile semnate de împărat şi să apăr poporul Efesului de asupritorii săi, pentru ca satele, comerțul şi meşteşugurile să fie înfloritoare.

— Ştiu cântecul, Manuelos… Crezi că este mai moral să-i prazi pe cetățeni punând vizigoții vistieriei să-i spânzure de picioare, decât să-i încarci cu taxe şi amenzi, să le scumpeşti smirna şi tămâia ?

Iată-l pe Herostratos intrând în joc. Fac apel la toate cunoştinţele de bizantinologie ale celuilalt eu, naufragiatul din secolul XX. Ale dialecticianului, îmi răscolesc memoria, furibund. În ce secol se plasează toată povestea asta, ţinând seama că am o singură dată exactă, răscoala lui Toma Slavonul, pe care o fixez cu aproximaţie prin deceniul unu sau doi al secolului IX ? !

— Pace vouă !

Glasul de bariton cantabil al cucernicului Matei, care îşi pleacă figura de Mefisto pe lângă cârja cu capul de aur. Se face linişte. Cucernicul spune că a venit vremea ca sfânta biserică să se întărească şi să se apere, apărând totodată puterea laică.

— Manuelos, fiule, ridică-te din îngustimea treburilor tale de fiecare zi, la înălţimile de unde poţi îmbrăţişa cu privirile tot Răsăritul, şi Apusul tot... De aici, ce se arată ochilor minţii tale ? Oare nu vezi tu Islamul ascuţindu-şi sabia în tot califatul de Bagdad ? Oare împotriva cui predică imanii şi dascălii din medrese, dacă nu împotriva fiilor lui Isus, numindu-i necredincioşi ?

— Ce are asta cu legea agrară,preacucernicia ta ?

— Are, Manuelos ! Are ! Dând slobod celor mulţi şi neghiobi, lăsând libere asociaţiile de mortitai, acei ţărani arendaşi lacomi, aţâţi pofta mulţimilor de penites, ţărani golani, şi de ciobani misthotai asupra moşiilor care-ţi plătesc armata.

— Nu moşiile mânăstirilor şi bisericii plătesc armata, precucernicie, tună glasul hârâit al strategului Lapitos. Stratioţii singuri se plătesc pe ei şi trupele lor. Pe cine vrei să mintim aici ? Pe noi

înşine să ne mințim ? Iar tu, Herostratos, nu eşti decât un scelerat, care semeni idei pline de otravă… Mânăstirile s-au întins nu numai în dauna țăranilor. Amenințându-ne cu pierderea sufletului şi pieirea sub sabia Islamului, cerându-ne umilință şi oarbă ascultare față de Domnul, au început să jefuiască pământurile stratioților… Manuelos ! Aplică legile. Fie-ți ție sfinte înainte de toate… Când poporul nu va avea ce apăra, decât mizeria, iar armata se va vedea singură, Efesul va cădea de la sine în gheara Islamului.

— Lapitos, dulău înverşunat, iarăşi te ridici împotriva bisericii ?

Rumoare. De sub draperia care maschează intrarea în apartamentele private îşi face apariția Diodora, care-mi aruncă o privire nimicitoare.

— Cine l-a primit la Consiliul secret pe acest străin ?

— Eu, spune Manuelos !… Stai jos şi nu-mi insulta strategul.

— Strategul ?… Un bătrân senil, incapabil să înfrângă o hoardă turcă.

— Diodora !

— Ai strâns în jurul tău toți păgânii din imperiu, travestiți în haine creştine, cumpărate în Agora, pe sub mână.

— Eşti nesătulă de putere, Diodora. Nu-ți ajunge cât primeşti din veniturile mânăstirilor creştine, aceste lăcaşuri ale desfrâului şi lăcomiei. Jocurile tale de gladiatori, vilele şi podoabele tale, orgiile tale costă Efesul creştin cât n-a sperat să spolieze niciun împărat roman păgân.

Glasul vestalei Nisidhes şfichiuie tăcerea de moarte. Glas tăios, de limpezime şi claritate neobişnuite.

— Manuelos ! Pierzania ta este desfrâul şi lăcomia Diodorei.

— Şerpoaică păgână ! Patroană de sacrificii umane ! Codoaşă de satrap…

Manuelos bate într-un gong. Cele două femei tac. Simt material veninul din atmosferă. Leon Pustnicul îmi trage din nou cu ochiul, zâmbind în bărboiul uriaş, îmi face un semn discret care, tradus, înseamnă : „Ai răbdare, circul de-abia acum începe".

Nu ştiam că, la Consiliul secret limbajul poate fi atât de frust. Rememorez scena purificării mele în catacombele templului egiptean şi mă instalez comod în jilț. Consiliul începe să fie instructiv.

9

— Zamora, rămâi.

— Rămân şi eu, Manuelos.

— Mă întorc la tine peste un ceas, Diodora.

— Acesta îți pune la cale întâlnirile cu hetairele păgâne ?

Manuelos îşi trage pumnalul din teaca de aur. Diodora îi întoarce spatele. Iese legănându-şi şoldurile pline. Are gâtul gol. Umerii goi. Coafura montantă îi scoate în evidență grația matură cu care este desenată. Înainte de al părăsi sala se întoarce din nou spre mine.

— Străine, pentru gestul tău din Ziua Înălțării, Diodora îți va da moartea. Nu uita. Manuelos nu te va putea apăra, chiar dacă te va înconjura cu toți stratioții lui fideli.

Mă încearcă un sentiment neplăcut. Membrii Consiliului secret sunt în picioare. N-au hotărât nimic în legătură cu aplicarea legilor agrare şi ale comerțului. Stefanides, Herostratos, Mallia şi Diodora au votat împotriva aplicării lor. Patela, vistiernicul şi administratorul piețelor, a cerut să amine aplicarea legilor cu şapte zile, ca să-şi consulte bancherii şi neguțătorii angrosişti. Acelaşi lucru l-a cerut Kos, reprezentantul armatorilor Poliknitos, amiralul, Lapitos şi vestala Nisidhes au cerut ca legile să fie aplicate, mai ales averilor mânăstireşti şi ecleziastice, la care cuviosul Matei s-a ridicat alb de mânie, i-a afurisit şi blestemat pe cei trei, cerându-i lui Manuelos exilarea lor în insula leproşilor – Tragia. Singurul impasibil în furtuna de proteste şi amenințări a rămas Leon Pustnicul, care la sfârşitul şedinței a mormăit din bărboiul uriaş :

— Manuelos, la Efes, legea eşti tu ! Amin !

A urmat procesiunea Consiliului secret prin fața lui Manuelos, în stânga căruia stăteam. Când a trecut pe lângă mine, Leon Pustnicul mi-a şoptit :

— Gimnaziul lui Vedius, la apusul soarelui.

Am senzația neliniştitoare că toți aceştia mă iau permanent drept proiecția mea, sau dublul meu, pentru că, oricum, sunt din ce în ce mai sigur de identitatea cu biografia căpitanului vlah Radu Zamora, fără să-mi pot contesta identitatea reală, aceea de emul al Savantului şi navigator solitar pe

mările Orientului de mijloc, în secolul XX. Gândesc că este o problemă de parapsihologie, că nu este singura semnalată în literatura de specialitate şi sunt cucerit de farmecul pe care-l degajă Manuelos, pe care aseară, la Odeon, am fost tentat să-l confund cu un cabotin.

— Urmează-mă, îmi spune satrapul.

Ies în urma lui într-un coridor larg, îmbrăcat în mozaicuri pastelate, reprezentând scene biblice.

— Sunt sătul până-n gât de monotonia poveştilor ăstora... Pe vremea păgânilor, viaţa era mai veselă... N-am niciun talent pentru ascetism, îmi spune.

Doi lăncieri vizigoţi, blonzi, cu scuturi şi purtând pe umeri blăni de leopard, veghează o intrare, începem să voltijăm urcând scări de marmură şi coborând alte scări răsucite în jurul lor înşile. Parcurgem coridoare din ce în ce mai strimte, în care lumina pătrunde prin lucarne prevăzute cu bare groase de fier. Manuelos intră într-o firidă clădită din blocuri mari din piatră cioplită grosolan. Dincolo de firidă, un fel de pronaos, susţinut de colonade ioniene din piatră. O uşă grea din stejar, pe care Manuelos o împinge cu umărul. Pătrundem într-un living ciudat. Bolţi joase din grinzi de cedru. Pardosea din scânduri, acoperită cu blănuri de tigru şi leopard, cu capetele naturalizate perfect, având ochi din sticlă bine şlefuită. Două paturi greceşti pentru ospeţe, acoperite cu pături din păr de capră. Pereţii din piatră. O fereastră-crenel, dispusă în lung, nu mai înaltă de doi coţi, prin care văd marea. Marea Egee de-un inefabil albastru profund şi optimist, cu pescăruşii în zbor frânt, cu zgomotul

valurilor şi strălucirea luminii reverberate în oglinzile lucii. Marea cu orizonturile ei fără sfârşit. Cu senzația înnebunitoare a libertății totale. Cu nostalgia dureroasă a vântului cântând în ancoratul catargului. Cu amețitoarea melodie a valurilor despicate de etravă. Aud barele de fier blocând uşa de stejar. Îmi lipesc fruntea de celelalte bare din fier, care zăbrelesc fereastra. Presupun că ne aflăm în bastionul de sud al cetății vechi, citadelă ioniană refăcută de romani sub Neron. Aud paşi moi, alții decât ai lui Manuelos. Părăsesc frumusețea peisajului încadrat riguros de marginile ferestrei şi caroiat de zăbrele. O sclavă, probabil armeancă, suplă şi viguroasă, îmbrăcată într-un voal transparent prin care i se văd toate amănuntele trupului, poartă pe brațe, cu paşi sacerdotali, o amforă de aur din care se ridică trei şuvițe de fum aromat. O alta, cred siriană, în acelaşi veşmânt ațâțător, îmi desprinde pelerina de pe umăr, arătându-mi patul de ospețe. N-am gustul sibariților pentru abandonarea trupului şi nici îndemânarea de a rupe acordul dintre trup şi spirit. Sclava armeancă îl face lejer pe Manuelos, care se întinde pe patul de ospețe. Sirianca îmi masează picioarele, brațele, gâtul, tâmplele şi fruntea. Are degete sensibile şi parfumate, mâinile sunt aromate şi, cu toate că-mi provoacă o uşoară excitare, îmi dau seama că abandonul fizic îmi eliberează treptat spiritul şi că poziția de lucru intelectual obişnuită în secolul meu nu este totdeauna şi cea mai indicată. O stare de euforie lucidă pune stăpânire pe mine. Mi-ar fi plăcut să simt în continuare degetele pline de

electricitate ale sclavei. Îmi spun că nimic din ce mi se întâmplă nu este obişnuit şi mă sfătuiesc prieteneşte să veghez. Manuelos s-a ridicat într-un cot. Stăm față-n față. Între noi e o masă de abanos pe care se află o fructieră uriaşă de aur, plină cu struguri chihlimbarii. S-au copt strugurii, îmi spun, fixându-l pe Manuelos, care nu mai are nimic din grandoarea de panoramă, confecționată pentru uzul poporului. Îmi spun că nu ştiu nimic despre Manuelos. Că, oricât aş corobora amintirile dublului meu, căpitanul de călăreți vlahi Radu Zamora, cu ceea ce am văzut aseară, nu mi-aş putea defini personajul pe care Daurețiu mi l-a hărăzit. Sigur, rămâne să mă explic şi față de acest Daurețiu, care şi-a asumat rolul istoriei secrete în ținuturile Marilor Vlahii... Deocamdată, cine este acest Manuelos ? Care este măcar portretul lui aparent ? Portretul acela care-i înşală de cele mai multe ori pe pictori şi pe scriitori. Sau ceea ce numea Coleridge „masca exterioară care-l diferențiază pe Tom de Bill". Aseară n-am văzut decât o barbă neagră, scurtă, un bărbat atletic, cu gesturi retezate de soldat, totul învăluit în semnale exterioare ale puterii supreme. La Consiliul secret am văzut acelaşi bărbat între limitele puterii lui, ocolind contradicțiile evidente, disimulându-le în spatele unei bunăvoințe de circumstanță. Brutal cu Diodora. Urma unei lovituri de sabie îi crestează obrazul smolit, de la sprinceana dreaptă până la colțul gurii, dându-i un aer de asprime şi hotărâre neînduplecată. Părul scurt şi cârlionțat. Gâtul puternic. Brațe păroase. Nas ionian. Ceea ce adaugă un plus acestei măşti sunt ochii. De un verde

translucid, cu o mereu altă expresie, ca şi când interiorul pe care-l reflectă ar fi într-o continuă stare de efervescență.

— Meseria mea, îmi spune ciugulind dintr-un ciorchine uriaş, este să fac din imposibil o variantă a posibilului.

— Uneia din aceste variante m-ai adăugat pe mine, Manuelos ?

— Te adaug de astăzi.

— Şi crezi că te voi sluji ?

— Sunt sigur.

— De unde atâta siguranță ?

— Este virtutea puterii.

— Puterea ta este absolută, atât asupra oamenilor, cât şi asupra evenimentelor ?

Modul în care a pornit discuția, la o privire superficială, m-ar îndemna să notez pe fişa lui : „maniac al puterii".

— Da ! Este absolută pentru că am găsit formula după care oamenii îşi construiesc rațiunea de a exista… Taci, Zamora. Îți dezvălui o parte a adevărului meu. Ascultă-l cu reculegere… Aici, în această parte de adevăr, vreau să mă slujeşti. Găsind formula după care oamenii îşi construiesc rațiunea de a exista, auzi Zamora, este suficient ca inteligența mea să lucreze asupra uneia dintre premisele acestei rațiuni… Mă înțelegi ?

— Aproximativ.

— Asta înseamnă că nu… Zamora, care este secretul unuia lacom de putere ? Dar al celui care a ucis ? Dar al celui dornic de onoruri publice ?… Care este secretul negustorului ? Al clericului ?… Al

contrabandistului ?... Al vânzătorului de sclavi ?... Care este secretul tău, Zamora ?

— Eşti tu, Atoateştiutorul, Manuelos ?

— Caut să fiu, Zamora...

— Acesta este un joc fără limite, Manuelos !

— Doar pentru stăpânul puterii, Zamora !

— Mă faci părtaş acestui joc ?

— Unei părți din el, ți-am spus-o !

— Sunt un democrat prin convingere, Manuelos !

— Cât mă costă convingerea ta, Zamora ?

— Te-ai obişnuit să cumperi conştiințele ?

— Nimic nu este în afara comerțului... Totul stă în geniul cumpărătorului. L-ai ascultat pe Ayios, aseară, la Odeon !

— Cel cu poemul brânduşei ?

— Acela... Sufăr de gută, Zamora. Şi cel mai bun leac pentru gută este extractul de brânduşă. Ayios a cântat brânduşă nevinovată, ca să-mi dea speranța vindecării şi să mă preaslăvească.

— Un cretin... Trebuia să-i spargi lira de chelie !

— Copil prost ce eşti !

— Ayios este un cabotin, dublat de un sicofant.

— Ayios este poetul curții.

— Şi ceilalți ?

— Tac !

— Ai vrea să iasă în Forum ?

— Este dorința mea cea mai fierbinte.

— De ce m-ai chemat, Manuelos, punându-mi viața în primejdie ?...

— Eşti singurul bărbat al acestei cetăți care nu se teme de Diodora.

— Şi tu ?

— Am spus: eşti singurul!... Să bem!... Şavşat... Elixir, dulce Şavşat !

Atunci când sclava Rawdahi îmi aduce cupa cu elixir (o văd pe Şavşat aşezându-se lângă Manuelos şi lipindu-se de el cu o mişcare unduioasă, iar acesta îi şopteşte „copila mea"), îmi apare pe retină imaginea clară a Casiei, vlaha din Prespa. Rawdahi mă priveşte ironic cu ochii negri, migdalați.

— Bea, îmi şopteşte, făcându-se că mă sărută. Şi taci !

Beau şi tac. Elixirul este un vin vechi, parfumat şi aromat, uleios, probabil cu adaosuri afrodiziace, care-mi creează, pe lângă starea de beatitudine, o ciudată stare de obiectivizare în care mă desprind de cel întins pe pat, lacom de harurile siriencei, şi, privind ansamblul, devin de o luciditate dureroasă. Manuelos se lasă masat pe tâmple. Stă pe spate, cu ochii închişi. Are trăsăturile căzute. A îmbătrânit sub ochii mei cu un deceniu.

— Vor să mă ucidă, şopteşte... Herostratos ! Ar vinde Efesul arabilor, numai să-mi ia puterea. Sunt robul lui...

Respirația îi devine din ce în ce mai sacadată. Geme. Se răsuceşte pe pat. Şopteşte precipitat :

— Termele !... Stefanides !... Cucuta !... Pe Zeus, Nisidhes, nu-i pot ține în frâu. Vor totul !...

O spumă uşoară îi acoperă buzele. Sclava Şavşat, plecată asupra lui, plânge. Siriana Rawdahi mă ia de mână. Este puternică. Mă smuceşte din pat. Îmi aruncă pelerina pe umăr. Mă împinge spre o draperie grea de purpură. Văd într-o fulgerare azuriul strălucitor al mării. Percep zgomotul

valurilor spărgându-se de țărmul stâncos. Simt buzele femeii răsuflându-mi pe buze :

— Taci şi urmează-mă ! şopteşte.

Dincolo de draperie, un coridor strâmt, neluminat. Mâna femeii îmi strânge mâna. Abia îi zăresc conturul capului.

— Treptele înțelepciunii sunt şapte, îmi spune. N-ai ajuns decât la cea dintâi.

Coborâm o scară în spirală strânsă. Trecem printr-un fel de sală de arme, plină cu pieptare, le-aş zice medice, sparte de lovituri, cu coifuri beoțiene, purtând urmele brutale ale securilor de luptă, cu panoplii pline de lănci şi spade, de arcuri şi tolbe de săgeți. Din nou un coridor. Din nou o scară. O uşă ciudată, culisantă. Dincolo de ea, biblioteca aceea neliniştitoare şi… Danielida.

Danielida, într-o rochie dreaptă, din pânză albă, cu pleoapele date cu hénè, părul strâns într-un conci legat cu un soi de agrafă, dincolo de care îi cad pe umeri zulufii grei, în care lumina se multiplică pe sine în dulci înfiorări aurii. Danielida are ochii de un albastru strălucitor, neverosimil în această lume în care predomină tipul meridional, brunet, un amestec splendid de ionieni, semiți, armeni, romani şi mongoloizi.

— Se pare că începi să faci carieră, Zamora ! Eşti cel dintâi bărbat al Efesului pe care Manuelos l-a invitat în apartamentul lui, din cetatea veche.

— Este motivul pentru care m-ai chemat ?

— Mi-ai promis că mergem la biblioteca lui Celsius să asistăm la o operație de cancer.

— Doar pentru atâta lucru nu era nevoie de o

sclavă misterioasă şi un labirint de coridoare secrete. Tatăl tău a făcut o criză de epilepsie, după ce mi-a ținut un discurs despre putere. Ascultă, Danielida, ce se-ntâmplă la voi ?

— Vrei răspunsul chiar aşa, dintr-o dată ?

— Din moment ce mă vreți în jocul vostru, da !

— De ce jocul „nostru" ?

— Al tău şi al tatălui tău. Altfel apartamentul lui secret n-ar comunica direct cu biblioteca în care-ți faci veacul.

— Manuelos nu este tatăl meu şi eu sunt ultima elevă a matematicienei Hypatia din Alexandria, ucisă de călugării troglodiți şi analfabeți.

— La dracu ! Nu vrei să spui că ai câteva sute de ani ?

— Aproape. Suporți o lecție de istorie ?

— Spuneai că eşti matematiciană.

— Matematica nu exclude istoria…

— Putem fi auziți ?

— Este întrebarea la care nu mi-am răspuns de când inteligența puterii în Efes şi-a stabilit sediul aici.

— O ultimă întrebare, Danielida ! De ce eu, un străin, şi nu cineva legat de Efes şi istoria lui… Lapitos, de exemplu. Este şeful stratioților. Puterea armelor este în mâna lui.

— Lapitos ştie lupta doar la câmp, când este vorba de infanteria şi cavaleria inamicului. Îi lipseşte a treia dimensiune a perspectivei. Politica…

Diodora este înțeleasă cu califul din Bagdad să-i vândă Efesul pentru trei milioane drahme-aur…

— O poți dovedi ?

— Nu !
— De unde ştii ?
— De la un curier al Diodorei.
— Unde este omul ?
— Mort !
— Ce vreți de la mine ?
— Să dovedeşti acest adevăr în Forum.
— De ce aş face-o ?
— Pentru triumful dreptății.
— Care dreptate, Danielida ?
— Manuelos este singurul satrap care s-a opus distrugerii operelor raționii ! Iată de ce sediul puterii lui este biblioteca. Foamea de distrugere a teologilor s-a lovit de zidurile Efesului ținute tari de Manuelos… Gândeşte-te că teologii luptă de câteva sute de ani să acapareze puterea în Bizanț şi Roma. Gândeşte-te că noii stăpâni au nevoie de biserică mai mult decât aveau nevoie cei vechi de zei. Împărații au şters de pe fața pământului şcolile filosofilor raționalişti. Au spulberat şcoala de la Atena. Au distrus-o pe Hypatia şi şcoala de la Alexandria. Au ars, prin teologi, comoara de ştiință care a fost biblioteca din Alexandria. Au negat totul, ca să-şi poată clădi puterea pe dogmă. Tatăl meu şi Manuelos au salvat tot ce s-a putut salva de la Atena, Smirna şi Alexandria… Efesul luptă încă împotriva puterii clericale. A ignoranței acestor popi lacomi de averile templelor şi ale stratioților… Ei ştiu că singurul lor duşman de moarte este ştiința veche a naturii, filosofia raționalistă şi matematica… Ei au alături pe nobilii care se tem pentru moşiile lor. Pe fanaticii din mânăstiri… Se numesc pe ei

iconoduli şi trâmbițează că luptă pentru puritatea credinței şi cultul icoanelor.

—Iar voi vă ziceți iconoclaşti şi luptați pentru ce ?

— Pentru domnia rațiunii. Pentru un echilibru între cei avuți şi cei săraci. Pentru aducerea clerului la starea lui de propovăduitor al unor idei nobile, cu mijloacele elocinței şi ale pildei, nu prin forță…

— Manuelos nu va accepta niciodată democrația !

— Când armatele califatului cuceresc toată Asia şi Africa, când călăreții lui Mahomed sunt la cinci zile de marş de Efes, când Diodora s-a aşezat în fruntea iconodulilor, când pavlicienii vor să împartă toate averile şi să trăim în comun, când frăția achiilor vrea moartea lui Manuelos, când citadela mişună de iscoadele califului, ale turcilor seldjucizi, ale împăratului, stăpânul nostru, ale genovezilor şi venețienilor, când…

— Pot toate acestea la un loc ucide libertatea, Danielida ?

— Libertatea fiecăruia din noi se trage din libertatea Efesului, Zamora. Pentru ca Efesul să fie liber, trebuie să credem nebuneşte într-o singură idee şi în omul care întruchipează această idee.

— ÎI iubeşti pe Manuelos ?

— Iubesc ideea, Zamora !… Şi am părerile mele despre iubire, despre amorul liber şi tot ce ține de viața unei femei. Te interesează ?

Stă în jilțul de piele aşezat în fața rafturilor care conțin sulurile, pergamentele şi *în foliile* cu ştiințele naturii. Argumentele ei în favoarea dictaturii sunt vechi, uzate şi mereu scoase din arsenale, lustruite şi fățuite de dictatori, după necesități. Singurul

lucru care mă tentează este lupta împotriva clerului. Am o ură zăcută împotriva acestor uzurpatori ai cucerniciei şi simplității. Ştiu că sunt lacomi să distrugă orice urmă de rațiune liberă, de cuget independent, că armele lor sunt rugul şi blasfemia, că vor să înlocuiască tot ce a câştigat în demnitate umanitatea, cu dogme care să ducă la supuşenie, această nouă formă de sclavie dezonorantă a cărei contrazicere duce la temniță şi rug.

Un fluid plin de electricitate mi se scurge de la creştet în tălpi. Am intuiția prezenței materiale a lui Daurețiu. Îmi dau seama că judec lucrurile din punctul de vedere al celuilalt eu. Că sunt anacronic şi că Danielida n-a băgat de seamă identitatea căpitanului vlah Radu Zamora cu a străinului „naufragiat" pe țărmurile Efesului, venit din viitorul îndepărtat. Stop. Fluidul acela, biocurentul acela se pare că m-a înzestrat cu o luciditate extremă. O.Z.N.-urile, de care presa noastră face atâta caz, nu vin oare din viitorul îndepărtat ? Iată o idee de notat. Deocamdată sunt aici, Danielida îmi arată printre pliuri piciorul acela suplu şi bronzat, cu coapsa plină şi seducătoare. Îmi zâmbeşte complice. Şopteşte :

— Cere-i ajutor fratelui tău, străinule. Sunteți gemeni ! Puteți fi în două locuri în acelaşi timp.

Îşi duce degetul la buze. Se aud paşi precipitați. Zăngănit de arme. Şoapte.

— Ascunde-te după perdea, Zamora… Repede !

Din trei paşi sunt în spatele perdelei verzi, din catifea, care cade peste o nişă. În bibliotecă intră Temistios, gigantul pe care l-am văzut de strajă la

poarta citadelei. Este asudat şi are mâinile pline de sânge. Cade în genunchi. Strigă sugrumat :

— Stăpână, Lapitos a fost ucis ! Vai mie, apărătorul stratioților a fost ucis în fața mea ! Stăpână, îndură-te !

Capitolul al doilea

O. Z. N.-UL ALBASTRU

1

În fața catafalcului pe care zace bătrânul Lapitos în armură, cu rana făcută de săgeata ucigaşă în gât acoperită de flori, Manuelos în mantie de doliu ține un discurs funebru răscolitor. Ceea ce mă intrigă este incongruența timpului. Mai exact anihilarea timpului concret, a celui diurn, anihilarea cronologiei, a calendarului, în folosul unei trăiri condensate de tipul celei romaneşti sau filmice. Nu ştiu dacă uciderea lui Lapitos a avut loc ieri, azi-dimineață ori acum. Între diferitele momente ale existenței mele la Efes există goluri de epică. Există goluri de memorie. Catafalcul strategului este aşezat pe un podium în mijlocul stadionului. Cortegiul funebru a pornit din citadelă. Sicriul din cedru a fost aşezat pe un car tras de şase cai negri. Miile de stratioți ai temei Efesului au venit la galop înghesuindu-se la porțile Magnesiei şi Coressosului. Cine a dus vestea morții lui Lapitos, ce mijloace de semnalizare s-au folosit, când s-au ridicat stratioții de pe moşiile lor, gonind cu oamenii de arme spre Efes, mister. Stăteam cu Manuelos în turnul citadelei, era galben, îi tremurau buzele şi vedeam de acolo, până departe, văile care duceau spre munții Messogis, spre Tyr şi Afrodisios, spre

Magnesia de sud şi Heraclea, spre Priene şi Milet. A avut un spasm. Credeam că va face iarăşi un atac de epilepsie.

Soarele lumina ținutul acoperit cu livezi de măslini şi vii, o lumină duioasă, pură, plină de auriu şi albastru, de tente azurii, glazurate pe întinsul mării, întărite cu ocru pe nisipul şi stâncile țărmurilor. Undeva, pe drumul spre Priene, portul de legătură cu insula Samos, şerpuia o caravană de cămile încărcate cu baloturi uriaşe. Cămilarii erau arabi în burnuzuri albe. Paznicii turci, în burnuzuri roşii. O lance de stratioți călărea în avangardă.

— Țara Făgăduinței, a şoptit Manuelos, strângându-mi mâna... Ah, Zamora, vreau să strivesc partidul acesta stupid al iconodulilor. Să-mi pot desfăşura planurile mele de renaştere a federației ioniene. Efesul merită să preia ştafeta celor vechi. Suntem la răscrucea drumurilor dintre Asia, Africa şi Europa. Caravanierii noştri cunosc Drumul Mătăsii. Corăbierii noştri cunosc toate porturile până la Ocean şi Marea Neagră. Visez un Efes, cetate a ştiințelor şi artelor, a bunăstării şi marilor spectacole, un Efes cetate a luminilor, care să ducă spre mâine tot ce-a agonisit lumea greacă şi egipteană prin veacuri.

— Visul tău nu-ți depăşeşte puterea, Manuelos ?

— Ajută-mă să-l îndeplinesc. Primeşte rangul de strateg. Ajută-mă să-l zdrobesc pe Herostratos. Zamora, slujeşte acestei Țări a Făgăduinței. Să fi ales în zadar Pavel, Efesul, ca loc de naştere al bisericii sale ? Să fi ales Luca în zadar Efesul ca loc al mormântului său ? Să nu fie în aceste semne o

predestinare ?

Calea Arcadiană drapată cu flamuri negre. Trupele purtând lăncile sub braț, cu vârful în jos. Mulțimea înghesuită pe trotuare. Şi şoapte din ce în ce mai clare :

— A pierit pavăza Efesului.

— L-au ucis lacomii de putere.

— Lapitos era apărătorul nostru.

— Vom ajunge mai rău decât mielul aflat în mijlocul haitei de lupi.

Când cortegiul funebru a trecut prin dreptul bibliotecii lui Celsius, Manuelos, cu fruntea lipită de mâinile agățate pe marginea sicriului, singur, cu mantia de doliu sfâşiată savant, în urma lui la cinci paşi, Consiliul secret, apoi eu, ducând calul îndoliat al strategului – mi s-a părut că zăresc o umbră dublând umbra unuia din stâlpii peristilului. Cu o mişcare instinctivă am trecut pe sub gâtul calului. S-a auzit şuieratul ascuțit al unei săgeți. Nechezatul plin de durere al armăsarului alb care a cabrat, rupându-şi frâiele, apoi s-a prăbuşit fulgerat, agonizând. Avea ochii aceia mari şi duioşi plini de pâclele morții. L-am văzut pe Libanus, urmat de Tamir, ieşind din cortegiu şi urcând în salturi treptele bibliotecii lui Celsius. Săgeata mi-a fost destinată mie. Am hotărât pe loc să accept propunerea lui Manuelos. Să iau comanda trupelor de uscat ale Efesului. Îi aveam prieteni pe comandantul cavaleriei, stratiotul Iani Kavallas, şi pe cel al infanteriei datorată de mortitai, țăranii arendaşi, Dimos Erimantos…

— Aceasta este Țara Făgăduinței, clamează

Manuelos, urcat pe podiumul catafalcului. Jur aici, lângă trupul celui mai bun dintre noi, ucis mişeleşte de către cei care vor pieirea Efesului, jur să apăr cetatea sfântă, oasele martirilor şi memoria sacră a strămoşilor noştri.

Glasul lui Manuelos bubuie. O pauză de efect, Undeva izbucnesc câteva glasuri :

— Ma-nu-e-los ! Ma-nu-e-los !

Izbucneşte un cor teological cântând veşnica lui pomenire. Manuelos îl retează cu un gest. Îl văd pe cucernicul Matei gătit în odăjdii aurite împungându-l pe conducătorul corului, cu cârja. Sunt acolo, în dreapta catafalcului, sute de călugări bărboşi şi preoți de mir, sunt sute de teologi în rantii şi camilafce, apreciez că pe stadion se află cel puțin trei batalioane de aşa-zişi oameni ai Domnului, mulți cu mutre mai curând de tâlhari, decât de asceți. Văd câțiva cuvioşi apropiindu-se pe rând de Herostratos. Marele logotet al Efesului stă în stânga eşafodajului pe care este ridicat catafalcul. La un semn discret, doi dinatoi tineri, învăluiți în pelerine de mătase albă, de parcă ar îi venit la nuntă, se mişcă dezinvolt şi îi ajung în spate. Herostrates le spune ceva peste umăr. Ascult atent discursul lui Manuelos, în vreme ce-i urmăresc cu coada ochiului pe cei doi dinatoi. Stau pe piedestalul unde se încoronează câştigătorii curselor de cvadrigă. Văd gărzile din bastioanele Porții Coressosului şi terasa superioară a gimnaziului Vedius. Simt mişcare în rândurile gărzii. Libanus îşi face loc în stânga mea :

— Zamora, ucigaşul a scăpat prin auditorium. l-a deschis cineva uşa secretă spre Agora.

— Cine era în bibliotecă ?

— Astrologul sirian Al Bad cu ucenicii lui.

— Întoarce-te şi arestează-l. Condu-l în taină şi închide-l undeva, în termele din port.

— Mă va ucide Diodora.

— Fă ce-ți spun, Libanus. Întăreşte garda citadelei. Trimite-i aici pe Kavallas şi Erimantos.

— Zamora ! Se-ntâmplă ceva în Agora. Azi-dimineață au intrat zeci de care, conduse de țărani bărboşi, veniți mai curând din pustiu, decât de la fermele lor.

— Înconjoară Agora cu vizigoții lui Gemilla.

— Zbor ! V.E.I.I.

Tresar. Sunt literele care formează titlul complet al Iglisiei. Cei doi dinatoi s-au despărțit. Unul o ia spre poarta stadionului. Celălalt spre batalioanele de monahi. Mulțimea este înțesată cu călugări cerşetori. Mă frapează numărul mare de pălării din păr de iepure, roşii, distribuite se pare după un plan în miile de oameni care-l ascultă pe Manuelos. Este limpede : se pune la cale ceva. Poate o lovitură de stat. Poate uciderea lui Lapitos a fost cea dintâi mişcare în acest joc complicat şi pervers. Aud clinchetul armelor. Iani Kavallas, cu figura lui de efeb, se cațără alături de mine.

— Salut, Zamora ! Iată-mă !

— Şi pe mine, băiatule !

Erimantos îmi întinde mâna. Îl trag pe piedestal. Este mic, îndesat, cu ceafa vârâtă între umeri şi miroase a usturoi. Le spun repede că Herostratos l-a ucis pe Lapitos în urma consiliului secret de ieri, când strategul a cerut aplicarea legilor agrară, şi a

comerțului. Că se pune ceva la cale. Manuelos vrea să-i fiu strateg şi că ori voi fi, ori nu voi fi strateg – depinde dacă mă vor vrea ei şi trupele – trebuie să zădărnicim în faşă lovitura pe care o pregăteşte canalia de Herostratos.

— Ordine vrem, nu comentarii, spuse Kavallas.

Îi ordon deci să ocupe toate intrările în stadion.

Să maseze pentru şarjă pe Drumul de Marmură trei sute de stratioți. Lui Erimantos îi ordon să înconjure cu câte zece rânduri de pedestraşi careul făcut de monahi. Amândoi să scoată restul de trupe dincolo de Acropole şi să fie gata pentru intervenție. Să plaseze observatori pe zidurile stadionului. Când voi ridica o flamură roşie, să-i şarjeze pe teologi, despărțindu-i de mulțime pe monahii rezemați în ciomege grele, de drumeți. Să-i vâneze pe cei răspândiți în mulțime şi pe cei care poartă pălării roşii.

— Efesieni, clamează Manuelos. A bătut ceasul redeşteptării noastre. Aici, la căpătâiul acestui martir, jur că din această clipă am declarat război împotriva adoratorilor icoanelor şi a tuturor susținătorilor lor din Efes şi de dincolo de zidurile Efesului. Vreau ca demnitatea omului să primeze celei sanctificate pe o bucată de lemn. Efesieni ? Să nu lăsăm chipurile zugrăvite să troneze deasupra chipurilor vii. Omul viu este măsura tuturor lucrurilor şi-n numele lui să jurăm pentru cauza noastră, a tuturor oamenilor vii, acum şi-n vecii vecilor, amin !

— Blasfemie, strigă pițigăiat cucernicul Matei, ridicând deasupra capului cârja aurită.

— Blasfemie, preiau în cor başii episcopiei…

Nu este o blasfemie, dar contradicția fundamentală a Efesului este. Dialecticianul din mine îşi păstrează raţiunea limpede, cu tot vacarmul iscat pe stadion. Manuelos însuşi s-a sanctificat în chip de icoană şi tot el declară război icoanelor, lucru care niciodată nu va putea fi dus până la ultima lui consecinţă, demolarea mitului trebuind să pornească cu Manuelos însuşi. Manuelos face caz de raţiune, dar se pare că-i neglijează pe materialiştii Efesului şi ai vechii Elade. Oricum, băiatul se încurcă în propriile lui afirmaţii. Şi iadul este pavat cu intenţii bune. Să fim atenţi, jocul continuă.

Văd batalionul care încheie careul teological dând înapoi spre Poarta Coressosului… Am inspiraţia să ridic flamura roşie pe care o smulg de pe umărul stratiotului din faţa mea. Deodată un cumulo-nimb uriaş, pe care nu l-am văzut, se interpune între muntele Panayr şi soare. Umbra lui cenuşie se întinde deasupra Efesului. Norul trece cu viteză dinspre podiş spre mare. Am senzaţia apropiată de panică, a unei resorbţii în mine însumi. Ca şi când tot ce este material în fiinţa mea se dematerializează, transformându-mă în propria mea umbră. Văd mulţimea agitată de pe stadion opacizându-se. Transformându-se într-o proiecţie de film amorfă, plină de striaţiuni şi puncte incandescente, haotice, divizându-se pe infinite elipse şi traiectorii sferice. Zgomotele, strigătele, răsuflarea pripită a stratioţilor care strigaseră vivat, foşnetele pline de pitoresc ale mulţimilor, mirosurile aţâţătoare de femei transpirate şi peplumuri

strângând sâni cărnoşi, de uleiuri parfumate şi bărbaţi agitaţi, tot ceea ce formează deliciul pitoresc, colorat, viu şi palpabil al unei mulţimi efervescente se transformă într-o magmă amorfă, fără zgomot, culoare, miros şi gust.

O pastă opacă în care mă regăsesc greu. Văd nişte ruine cenuşii bântuite de un vânt aspru, sărat, plin de pânze de nisip. O cămilă culcată sub un portal, pe jumătate dărâmat, rumegă placid. Apoi o altă pată, de data asta strălucitoare, şi vacarmul mulţimii îmi sparge timpanele. Aspir lacom aerul îmbibat de odori picante. Pedestraşii lui Erimantos intră în pas alergător pe stadion. Soarele străluceşte auriu deasupra Efesului, în timp ce cumulo-nimbul se depărtează în viteză spre largul Mării Egee !

2

Este clar, înserează. Ceea ce-mi este total neclar se situează între momentul culminant al discursului ţinut de Manuelos, întrerupt de strigătele oamenilor cu pălării roşii din păr de iepure, asaltul batalioanelor teologicele, contraatacul infanteriei, combinat cu şarja cavaleriei, schimbarea uluitoare şi instantanee a dispoziţiilor lui Herostratos şi acest moment al intrării mele pe o uşă tainică, în auditorium, la mezaninul gimnaziului Vedius.

Unde am mâncat şi ce am mâncat ? Cu cine am stat la masă ? Ce am făcut în după-masa asta şi când se situează ea în timp ? Cine m-a condus aici e

limpede : Tamir ! Cine i-a spus lui Tamir să mă aducă ?... Leon Pustnicul ? Când ? Soarele stă să apună în spatele munților, poleind în aur vechi templul lui Artemis-Diana, despre care ştiu că este fondat de amazoane şi că a fost considerat una din cele şapte minuni ale lumii vechi. Mă nelinişteşte estompa care învăluie întreaga lume materială înconjurătoare. Aş putea spune cu certitudine că trăiesc un proces straniu de dematerializare. Că pe măsură ce umbrele înserării se lungesc, concretețea materiei îşi schimbă calitatea, mergând spre transparent şi contur... Intru într-o sală mare, cu rânduri de jilțuri şi bănci, cu tavanul susținut de colonade, având pictate pe friză scene cotidiene din viața Efesului păgân, iar pe tavan tronează un Zeus înconjurat de tot soborul zeilor subalterni. Îmi face impresia că păşesc pe o pardoseală de câlți, atât de puțin sonoră este pardoseala de marmură. Întregul ansamblu emană o luminiscență albăstruie, sesizată mai evident la întâlnirea cu Daurețiu. Îmi amintesc că nici seara de la Odeon n-a fost mai clară. Se pare că concretețea materială a Efesului este în raport direct cu lumina solară. Mă nelinişteşte îndeosebi amintirea celor petrecute la stadionul edificat de Neron între anii 54 şi 68... Acel spațiu de 229 de metri pe 29,5, cu pista lui de nisip presat pentru alergările de cvadrige şi cai, cu leii, tigrii, urşii şi panterele din cuşti urlând aţâţat la vederea mulțimilor, cu gladiatorii conduşi de Roxis, cumanul gigant, specialist în lupta cu harponul, venind în arenă cântând, şi cu demagogia halucinatorie a lui Manuelos care făcea cunoscută o Uniune ioniană

renăscută din cenuşile istoriei, anunțând vizita satrapului de Smirna, care va veni pentru a presta jurământul față de Uniunea ioniană, al cărei sediu va fi Efesul. Am văzut figura stupefiată a lui Herostratos. Am auzit glasurile celor cu pălării roşii :

— Înainte de a ridica o ligă ioniană, pune zăbală negustătorilor de grâu.

— Făina la Efes se cântăreşte în aur.

Şi iarăşi ceea ce am mai auzit :

— L-ați ucis pe Zeus pentru Isus ! Ce s-a schimbat ?

Când s-au mişcat teologii, ridicând ciomegele şi năvălind asupra gărzii şi când au apărut pedestrimile lui Erimantos, cei cu pălării roşii au început să scandeze numele lui Manuelos. Batalioanele teologicale şi-au ascuns ciomegele sub rantii. Un cor uriaş a început să cânte „Veşnica lui pomenire", semănând confuzie pentru că acest cântec se putea adresa deopotrivă strategului mort, ca şi satrapului al cărui nume se scanda în batjocură. Nu s-a întâmplat nici o violență. Câțiva călugări din urma batalionului din ariergardă, care nu auziseră ordinele şi se repeziseră cu ghioagele asupra cetățenilor, au fost dezarmați şi jumuliți de infanterişti. Apoi Manuelos m-a chemat sus, lângă sicriul lui Lapitos. Văzându-l alb, cu sângele scurs, mi-au dat lacrimile. A fost un soldat cinstit, viteaz şi drept. Punându-mi mâinile pe creştet, fără să mai întrebe căpeteniile oştirii conform tradiției, Manuelos m-a proclamat strateg în ovațiile trupelor şi-n huiduielile teologilor şi ale oamenilor cu pălării roşii, punându-mă să jur credință Efesului la

căpătâiul strategului ucis… Tamir mă conduce prin auditorium, pe care-l traversăm în lungul colonadelor. O altă uşă, mascată de o draperie. Iarăşi scări. Iarăşi coridoare subterane, ca şi când oamenii veacurilor ăstora n-au avut altceva mai bun de făcut decât să cioplească marmura şi să scurme în măruntaiele munților. Un fel de vestiar, luminat zgârcit de o ultimă rază de soare reflectată printr-un sistem de oglinzi înclinate. Leon Pustnicul, îmbrăcat într-o pelerină trenţăroasă de călugăr cerşetor.

— Fii binevenit, o Zamora, strateg fără seamăn, la adunarea celor săraci, spune tare, probabil pentru urechi indiscrete… Apoi, şoptit : Taci, ascultă şi învaţă !… Tare : Părăseşte straiele puterii tale pământeşti, straiele a ceea ce pari să fii, şi îmbracă straiele a ceea ce eşti de fapt, egal cu toți egalii.

Desprinde dintr-un cui o pelerină asemănătoare cu a lui. Văzându-mă că ezit, îmi şopteşte :

— Este curată !… Păduchii n-au ce căuta aici !… Gluga !

Îmi trag gluga peste cap. Am două tăieturi în dreptul ochilor. Tamir s-a mascat şi el. Pare un familiar al locului. Îl urmez pe Leon Pustnicul dincolo de vestiarul pustiu. Alte coridoare. Debuşăm într-o grotă vastă, un amfiteatru subteran ticsit cu pelerine cu glugi, toate în aceeaşi stare de vechime, trenţăroase şi încinse cu frânghii. La intrare, o pelerină îmi întinde o măciucă zdravănă, ghintuită.

— Treizeci şi trei, spune pelerina.

— Treizeci şi trei ori trei, răspunde Leon Pustnicul.

— Rândul unu, frate !

— Domnul cu tine, frate.

Leon Pustnicul mă trage după el spre rândul unu. Sunt câteva locuri goale. Ne aşezăm. Grota este luminată de făclii. Cineva dă tonul unui imn ciudat, pe jumătate bisericesc, pe jumătate ostăşesc, care este reluat de toată asistența ridicată în picioare. Imnul preaslăveşte egalitatea deplină între fiii lui Dumnezeu. Cheamă la luptă împotriva îmbuibării şi neegalității. Împotriva celor care, luând în derâdere comunitatea, şi-au făcut din numele lui Dumnezeu pavăză pentru netrebnica lor poftă de avuție, „eheu, fie numele apostolului Pavel sabie de foc, eheu". Versurile sunt construite savant, în hexametri, şi narează cum jertfa lui Iisus este folosită drept pretext de preoțime şi cei avuți, pentru ca, în numele ei, să pună stăpânire pe obşte. În timp ce cântă imnul, bag de seamă că a patra pelerină din rândul doi cântă fals şi încurcă versurile. Îmi făgăduiesc să supraveghez această pelerină. După isprăvirea imnului, în mijlocul amfiteatrului îşi face apariția o pelerină cenuşie, cu rupturile de rigoare prezente. După ce spune : „Fraților, toți suntem egali în fața Domnului şi unii față de alții", iar mulțimea răspunde „aşa este", pelerina cenuşie îşi saltă gluga şi constat că iluminația savantă a amfiteatrului îi lasă partea de sus a trupului în cel mai discret întuneric.

— Iată, Efesul, această Țară a Făgăduinței, căzută pe mâna tiranilor, frații mei coborâtori din Pavel !

Este limpede. Traficantul de smirnă şi tămâie, Leon Pustnicul, personaj încă ambiguu şi pitoresc,

face parte atât din Consiliul secret al satrapului, cât şi din organizația pavlicienilor. Discursul celui din centrul amfiteatrului mă plictiseşte. Reia în alți termeni utopiile lui Manuelos.

Disputa devine violentă. Oratorul o întrerupe strigând numele lui Pavel... Aud pelerina a patra din rândul doi aţâţând pelerinele trei şi cinci.

Singura scăpare a Efesului este Herostratos, spune acela. Să ne legăm de Herostratos şi vom învinge.

— Frați ai lui Pavel, fraților, tună glasul oratorului. Ne-am adunat aici, nu în deşarte vorbe să ne pierdem vremea, ci să gândim cum răspundem tiranului, care prin numirea lui Zamora, un străin vlah de la Dunăre, în locul de strateg, are oştirea în mâinile lui... Prin liga ioniană vrea să stăpânească toate temele asiatice. Stăpân în Asia, Constantinopolul îi stă la picioare.

— A pornit lupta împotriva iconodulilor.

— Vrea să ia averile mânăstirilor.

— În folosul cui, strigă oratorul... Vrea să ne câştige până când va învinge. Pe urmă ne va crucifica. Ne va ucide în arenă. Ale lui şi slugilor lui vor fi averile smulse popilor. Cu ce se va îmbunătăți soarta noastră ? Frați întru Pavel, nu vă lăsați amăgiți. Să nu facem jocul tiranilor noştri, chezăşuind vorbele lor cu viețile noastre.

— Şi Islamul ?

— Islamul care ne vrea pieirea ?

— Islamul tot noi îl vom lua în săbii, frații mei de la Pavel... Manuelos îşi va îmbarca avuțiile pe corăbii şi va lua calea Veneției. Ori a

Constantinopolului.

Îmi atrage atenția o strălucire mată, care revine la perioade sensibil egale dintr-o firidă situată în partea opusă celei în care stau. Îmi forțez privirea. Este singurul obiect cu contur exact din această lume lucrată în estompă. Am certitudinea că este un obiect metalic, sau din ceva asemănător metalului, care se roteşte în jurul lui însuşi, largând şi escamotând un soi de cili vibratili care mătură atmosfera la fracțiuni, de secundă.

— Moarte tiranului Manuelos ! strigă un glas castrat.

— Iată o pistă, îmi şopteşte Leon Pustnicul... Urmeaz-o.

Se ridică de lângă mine, dominând amfiteatrul cu statura lui impunătoare.

— Frați ai lui Pavel şi-ai sărmanului care sunt, părerea mea este să te faci frate cu dracul până treci puntea. Căci iată ce spune Pavel la capitolul 20, când îşi ia rămas bun de la Biserica Efesului : „Drept aceea, luați aminte de voi înşivă şi de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi"...

Izbucnesc fluierături. Huiduieli.

— Erezie !

— Iată-ne pe noi înşine dorindu-ne stăpânirea episcopilor.

Profit de agitația generală să mă strecor pe urmele pelerinei care strigase „moarte tiranului Manuelos". Pelerina se grăbeşte spre intrarea unei alte grote, abia vizibilă în lumina muribundă a făcliilor. Trec pe lângă obiectul care-mi stârnise

curiozitatea. Este încastrat mult deasupra capului meu şi se roteşte cu un zumzet uşor, de angrenaje bine gresate. Pelerina se face nevăzută într-o falie vag fosforescentă. O urmez cu paşi mari, în spatele meu aud respirația familiară a sclavului Tamir.

3

Falia pare naturală. Un cutremur a făcut să crape pământul la adâncimi nebănuite. Cine ştie când, efesienii au săpat trepte în solul pietros. Spre surprinderea mea, coborâm. Pe măsură ce coborâm, aerul devine mai consistent şi proaspăt, ca şi când ar fi primenit printr-un sistem modern de ventilație. Tamir îmi strânge umărul. ÎI simt trecându-mi în față. Încep să disting lumea care mă înconjură. Îmi face impresia că deasupra capului meu aud din nou zgomotul cu totul anacronic de angrenaje bine unse, rotindu-se la o viteză constantă. Îmi spun că absurdul situației constă în atâtea adiacente, încât zgomotul unor angrenaje mecanice, într-o epocă în care ele nu puteau exista înainte de invenția lor şi a tehnologiilor respective, este tocmai ceea ce lipsea ea sosul acesta să fie picant. Mă irită fatalismul cu care m-am lăsat târât în aventură alături de Manuelos, care-mi este atât de simpatic cât poate fi un dictator unui ins total democrat. Teoretic sunt alături de pavlicieni, desigur nu la modul radical în care văd comunitatea cea de obşte, pentru că nimeni nu vrea să fie egalul unui cretin, unui introvertit, unui

pungaş sau unui puturos. O lovitură la frunte mă face să fiu atent. Falia s-a transformat într-un tunel scund. Simt pereții, văd o lumină vagă şi, reconstituind direcția pe care-am pornit, apreciez că ne îndreptăm spre termele doamnei Scholastikiî. Refac rapid peisajul urban care trebuie să se găsească deasupra capului meu. Zidul cetății dincolo de gimnaziul lui Vedius. Spre vest-nord-vest. În dreapta, templul lui Serapis. În stânga, necropola Sfântului Luca. Mă agită fervoarea totalitară a creştinilor. Au umplut lumea cu biserici şi icoane, cu morminte de martiri, mucenici, apostoli, profeți, închinându-li-se, omagiindu-i, făcându-le loc în spiritul lor, supunându-li-se, lăsându-se conduşi orbeşte de preoții lor, foarte lucizi când este vorba de puterea lumească. Mă nelinişteşte identitatea mea dublă. Această prelungire a eului meu în trecut, deocamdată inexplicabilă şi dincolo de rațiune. O lumină palidă. Văd omul pe care-l urmărim scoțându-şi pelerina şi luând-o pe braț. Tamir face acelaşi lucru. ÎI imit. Pătrundem într-o grotă. Aud curgând un râu subteran. Urcăm. Un sunet ascuțit de rocă dislocată. Acelaşi sunet. Un fel de clac neplăcut. Întuneric. Mina lui Tamir trăgându-mă. Pipăi peretele stâncos care ne închide trecerea. Aud glasuri. Paşi. Ca şi când o mulțime de oameni ar defila dincolo de uşa secretă. Pipăi în continuare stânca aceea blestemată. O pârghie sau ceva asemănător. Împing. Împing cu umărul. Acelaşi clac. O semirotire a stâncii. Mă strecor dincolo. Un fel de pivniță plină de sclavi care alimentează cu buturugi focul dintr-o vatră enormă, clădită savant

din blocuri mari din piatră. Aud spre dreapta glasul de castrat care strigase, „moarte tiranului Manuelos". Îmi văd omul, cap de clapon agățat pe un vrej de gât, cu pelerina pe braț, urcând scările largi de piatră. Îmi fac loc printre sclavi. Individul urcă scările liniştit. Îşi şterge țeasta rasă cu o batistă imensă. Gâfâie. Scările sfârşesc într-un depozit de lemne. Forfotă. Recunosc clădirea termelor, închizând curtea ovală. Lună nouă, strălucitoare, pe un cer satinat, spuzit de stele... Omul nostru se îndreaptă spre peristil... Îl urmăm şi intrăm în vestibulul larg plin de forfotă. Un individ păros, înarmat, ieşit dintr-o firidă, ne taie calea... Îi arăt ghioaga şi pelerina.

— Aha, mârâie părosul... Şeful nu mai are încredere în Gabrenius... Treceți... Îşi fac aburii în sala albastră... Dezbrăcați-vă în vestimentarium trei...

ÎI văd pe Tamir zâmbind. Oricum, până acum totul a fost jucat perfect. Tamir mă conduce în vestimentarium trei. Cuiere de care spânzură cămăşi şi pelerine bărbăteşti. Tamir face un pachet din ghioagele învelite în pelerine... Le ascunde sub banca lungă, din lemn gălbui. O torță arde într-un torțar din fier forjat. Ne dezbrăcăm rapid. Intră alți trei bărbați. Apoi alți cinci.

— Voi sunteți recruții, fii ai diavolului!?

— Cu voia ta, da ! îi răspund.

— Ascultă, Toma, asta nu mai poate merge aşa la infinit... Alerg toată ziua cu limba scoasă şi peste tot numai vorbe de ocară. Ori Manuelos, şi-atunci ştim că-l slujim pe Manuelos, ori Diodora, şi atunci în

infern Manuelos.

— Ce-ți pasă dacă este Diodora, ori Manuelos ?... Măcelarii îți plătesc ție dijmă şi mai apoi vistieriei publice. Mănânci numai vrăbioare, Marcus, ți-ai clădit o vilă lângă mare, ai pescarii tăi de bureți, şi toate astea numai pentru faptul că-ți foloseşti urechile.

— Şi mintea, Toma !

— Hai, băieți ! Stăpânul ar putea face o redistribuire a posturilor.

— Şi cam ce-ai vrea tu, Filon ?

— Un an să răspund de agora şi mă pot retrage, Toma. M-am săturat să mă ocolească vecinii, să mă facă copoi, să mă mintă din ochi, copiii lor să-mi ocolească copiii.

— Oh ! Filon trăieşte o dramă !

— Filon, scri-o ! ÎI rugăm în genunchi pe Herostratos să ți-o aprobe !

Cel numit Filon, uşor cocoşat, cu umărul drept atârnându-i, are figura unui om sfârşit. Gol, pare o replică fără mustață a lui Don Quijote al lui Gustave Dore.

Undeva răsună clinchetul unui clopoțel. Spionii şi zbirii lui Herostratos, goi, se îmbulzesc pe o uşă scundă prin care ies trâmbe de aburi. Mă îmbulzesc cu ei, urmat de Tamir. Intrăm într-o sală de aburi în care domneşte semiobscuritatea. Mă izbeşte aroma puternică de mentă. Prin vălătucii de aburi fierbinți disting trei rânduri suprapuse de paturi-grilaj din lemn. Oamenii aceia se cațără pe paturi după ce ridică ochii în tavanul nevăzut şi spun :

— Pace ție, stăpâne, şi fie slăvit numele tău !

Recunosc glasul lui Herostratos venind de sub tavan, unde zăresc vag un pat-grilaj cât să cuprindă doi oameni.

— Pace vouă, tainici ai Efesului. Ascult.

Un glas :

— Stăpâne, în agora se vorbeşte pe față. Nimeni nu se mai teme de zbirii noştri. Lumea zice că marele logotet uzurpă puterea lui Manuelos.

— Cine zice asta, Toma ?

— Mai ales acei pierde-vară de poeți, neprimiți de tine la palat, stăpâne.

— Te-am întrebat cine zice, Toma !

— Cel numit Pericle. Dar mai ales Ejon o spune şi o cântă în pamflete.

— Şi lumea ?

— Neguțătorii blestemă restricțiile în gura mare. Spun că după fiecare restricție stă un ticălos de slujbaş care se-mbogățeşte pe seama ei, păgubind vistieria Efesului. Armurierii se plâng că n-au fier pentru săbii şi săgeți. Spun că tu însuți opreşti lucrul în mine, pentru a da Efesul califatului.

— Şi de Manuelos, ce zic ?

— Că vrea binele, dar că este prost sfătuit.

— Altceva ?

— Că se crede el însuşi zeu, ori profet şi că se joacă de-a satrapia pe spatele efesienilor. ÎI cam iau în batjocură, dar nu-l urăsc. Pe tine te urăsc, stăpâne. De aceea cred că nu este momentul să-l loveşti pe Manuelos.

— De Diodora ce spun ?

Nu răspunde nimeni. Se foiesc pe băncile lor. Tuşesc.

— Am întrebat ce spun de Diodora, nemernicilor.

— Că vrea să vândă Efesul califatului, stăpâne, spun tare într-o linişte de moarte…

Pauză. Cineva se împinge către uşă. O şoaptă :

— Fugi, nefericitule.

Glasul de sus :

— Nu-ți recunosc vocea… Cine eşti ?

— Mă tem că Gabrenius i-a incitat pe pavlicieni, strigând când nu se cuvenea „moarte tiranului Manuelos", urmez netulburat. Mă tem că manevra de pe stadion a fost prost concepută şi executată. Alianța ta cu biserica este cel puțin o farsă. Poporul se-nchină cu dreptate, dar asta nu-i astupă gura… Toate treburile Efesului merg de-a-ndoaselea şi cine oare va răspunde dacă nu marele logofăt, cel care răspunde de piețe şi comerț, de cancelarie şi poliție ?

— Voi ceilalți plecați ! Ieşiți, copoi fără miros… Toma, tu care-mi spui numai jumătăți de adevăruri, celelalte jumătăți păstrându-le pentru vânzare cu toptanul, ori cu bucata. Toma, mă auzi ?… Du-te, Toma, şi înconjură-l pe Zamora cu oamenii tăi. Aruncă-i în brațe cele mai frumoase sclave ale Efesului. Şi începi, de mâine, să-l manevrezi spre mine. Ai priceput ?

— Am priceput, stăpâne !

Copoii ies înghesuindu-se precipitat. Se închide uşa. Aburii îmi frig pielea. Îl pot lua prizonier pe Herostratos. Chiar acum. La ce mi-ar folosi ?

— Haide, Zamora ! Eşti un adversar demn de mine ! Urcă !

Urc din rând de paturi, în rând de paturi.

Herostratos se lăfăie într-o temperatură de iad. Îi văd părul şi barba, înmuiate de aburi, atârnându-i. Gheba uşoară, o lovitură de lance care i-a deplasat omoplatul şi care-i accentuează parcă frumusețea trupului arămiu. Este o firidă în dreptul patului pe care se· lăfăie. Mă aşez acolo.

— Să vorbim despre putere, Zamora !

— Cu condiția să-i gândeşti motivarea doar în funcție de binele public, Herostratos... De unde ai ştiut că sunt eu ?

Omul râde, arătându-mi dinții strălucitori...

— Gabrenius a fost doar momeala. Când urmăreşti pe cineva, gândeşte-te că ai putea fi urmărit la rândul tău... Puterea, Zamora, se clădeşte din sine şi pentru sine. Binele public este doar pretextul puterii... Taci... Urmează-mă şi ai să înțelegi.

Se ridică agil. Trece în firidă. Împinge uşor. Peretele din fund este doar un paravan. Îi spun lui Tamir să se întoarcă la palat. Îl urmez pe Herostratos. Intrăm într-o încăpere îngustă, placată cu majolica, iluminată indirect, în loc de pardosea având un grătar prin care țâşnesc valuri de aer cald.

Trecem într-o altă încăpere, prevăzută cu paturi. Herostratos îmi face semn să mă întind. De după nişte draperii apar două sclave goale. Sirience după fizionomie. Aduc cu ele flacoane cu uleiuri parfumate. Cea care se pleacă deasupra mea are figură lubrică şi vulgară, ațâțătoare, de femeie de tavernă.

Femeia lubrică, cu şolduri pline şi sâni cărnoşi, arămii, mă înveleşte într-un himation alb. ÎI urmez

pe Herostratos printr-un gang îngust. Coborâm câteva trepte. Disting sunetul duios al unui flaut. Draperii. O lumină albăstruie, profundă, extatică. Suntem într-o rotondă sprijinită pe patru colonade. Tavanul pictat cu scene mitologice. Pan, Hercule ucigând Minotaurul, Orfeu şi Dyonisos, totul înconjurat de nimfe. De jur împrejur, draperii grele de purpură. Pardoseala din majolica albastră. În mijloc, între cele patru colonade, un bazin circular în care se scaldă Diodora. Rămân siderat. Diodora în toată splendoarea nudității şi a maturității. Orice descriere a frumuseții ei perfecte ar fi superfluă. Se pare că tot ce-au visat cei vechi asupra frumuseții trupului de femeie s-a întruchipat în Diodora.

— Iată ceva din voluptatea puterii, şopteşte Herostratos. Stăpână, ți l-am adus pe Zamora, aşa cum ți-am făgăduit-o…

Diodora înoată. Îi văd pulpele prelungi, şoldurile unduitoare, mijlocul cambrat, umerii rotunzi şi părul roşu aprins ridicat în creştet. Simt că Herostratos se face nevăzut. Diodora înoată filând marginea opusă a bazinului. Toată atmosfera se încarcă de voluptate. O voluptate stranie, rece şi aţâţătoare în acelaşi timp, dilatând clipa până la anihilarea ei. Acesta nu este glasul acru şi poruncitor al Diodorei. Femeia din bazin face o răsucire grațioasă.

— Zamora, spune cu glas vibrant şi şoptit… Îndrăzneşte !… Vreau să înot cu tine.

Îmi arunc himationul. Plonjez, punând în salt toată vigoarea. Străbat cu voluptate virilă arcul de cerc care mă desparte de suprafața apei. Rămân cu

ochii deschişi. Mă cufund în apa fierbinte, mirosind a iod şi a esență de trandafiri. Înot pe fundul bazinului. Văd de jos trupul Diodorei unduind deasupra mea. Mă preling pe verticală. Îi trec palmele pe pulpe. O strivesc de mine. Lacom, îi sărut gura mare şi perfidă.

4

Funiile de mătase îmi intră în carne la fiecare pas al cămilei. Nisipul îmi pătrunde în nări. Sub pleoape. În urechi. În gură. Sunt legat fedeleş. Aruncat balot de-a curmezişul în curbura dintre gâtul şi cocoaşa dromaderului. Mersul legănat, unduitor al animalului îmi produce greață şi amețeli. Capul mă doare îngrozitor. Am gust de fiere în gură. Soarele mă arde după ceafă. De jos, din masele de nisip gălbui-roşiatic, se ridică valuri fierbinți de praf fin. Îmi simt picioarele legate de ceva tare. Pot vedea cu coada ochiului un balot imens ancorat în stânga cocoaşei şi alt balot, la fel uriaş, ancorat de celălalt flanc al animalului, care calcă nisipul cu paşi lenți, ucigători. Mă întreb cum am putut fi atât de imbecil. Cum am putut să mă vând lui Herostratos şi diabolicei Diodora, pentru o noapte petrecută în patul acesteia ? ! Ce-am crezut atunci când m-am aruncat în bazin ? Că o voi supune farmecelor mele pe curtezana care a amăgit cei mai redutabili bărbați ai imperiului ? Sunt integral imbecil. Simt şi acum lovitura de măciucă

dată după ceafă în timp ce-o iubeam. Şi cine-mi garantează că a fost Diodora femeia care m-a asaltat fără răgaz toată noaptea ?

După ce ne-am jucat în bazin, ea aţâţându-mă, scăpându-mi din braţe ca să înoate pe verticală, eu urmărind-o apoi pe fundul bazinului, ea desenând volute şi graţii (asta perfect), după ce-am plutit înlănţuiţi, ochii aceia profunzi mistuindu-mă, absorbindu-mă şi anihilându-mă, am ieşit şi ne-am retras într-un budoar plin de blănuri şi divane joase, acoperite cu cergi din lână fină de capră. Diodora mi-a şoptit că se duce să se facă frumoasă pentru mine. O sclavă, alta decât cea care m-a masat, a stins lumânările. Am auzit din nou sunetul duios de flaut, ca un semnal, o femeie s-a culcat lângă mine acoperindu-mi gura cu palma. Dintr-un străfund indefinit am auzit, parcă, glasul lui Herostratos, şoptindu-mi:

— Şi asta înseamnă puterea, Zamora !

Se produce o mişcare rapidă în caravană. Se aud strigăte guturale într-o limbă necunoscută. Cămila îşi schimbă direcţia şi ritmul. Galopează urcând şi coborând povârnişuri pietroase. Aud dintr-o dată marea. Vuietul valurilor spărgându-se de o coastă stâncoasă. Îmi spun că Herostratos m-a vândut califatului. Că, desigur, caravanierii arabi aflaţi în agora au fost informaţi că eu am zădărnicit manevra de pe stadion. Cămila îngenunchează lângă o stâncă. Cineva mă dezleagă brutal. Mă împinge într-o grotă minusculă săpată sub o stâncă... Trage peste mine un fel de prelată... Aud şoapte. Răgetul jalnic al unui cămiloi nesupus. Apoi, stupoare,

zgomotul unui motor de elicopter. Este de netăgăduit, zgomotul unui motor de elicopter care zboară jos în lungul litoralului. Îmi trebuiesc nervi de oțel să asociez elicopterul caravanei şi pe amândouă întâmplărilor din ultimele zile. Simțurile nu mă înşală. Simt până la durere şi extaz concretețea materială a tot ce mă înconjură. Nisipul grăunțos. Stâncă poroasă. Duhoarea cămilei şi a prelatei... Aud zgomotul rotorului. Pe cel caracteristic al elicei. Elicopterul stă undeva, la verticala locului. Simt în ceafă țeava fierbinte a unei carabine. Mauser de 7,92, îmi spun. Straşnic. Nu mă ştiam paranoic. Nici schizofrenic.

Nervii mi-au fost întotdeauna în regulă. Să raționăm, amice, îmi şoptesc duios. Să reținem... Elicopterul glisează undeva spre stânga mea, în direcția de unde vine vuietul mării... Sub prelată începe să fie înăbuşitor. Îmi dau seama că sunt deshidratat. Am buzele crăpate. Tumefiate. Mă dor. Cerul gurii, uscat, mă arde. Mă dor cumplit rănile făcute de frânghie. Oamenii aceştia m-au chinuit. Dacă ar fi fost emisarii califatului de la Bagdad i-aş fi înțeles. Dar aşa ?... Deci, să reluăm. Amicul meu John Gershwin mi-a cerut să prospectez falia de la Canakkale Bogazi, adică vechiul Helespont, actuala strâmtoare a Dardanelelor, voind o dovadă în plus la teoria după care Europa a fost legată de Asia. Tema era interesantă pentru mine din punctul de vedere care demonstra legătura arealului dacic de vechile culturi egiptene şi mesopotamiene, de existența unor Vlahii Mari de la Morava la Adriatica şi Helespont. Găsisem documente certe, care mă

trimiseseră la Veneția, Curtea de Argeş şi în Macedonia. Aceste documente vorbeau de o organizație secretă daco-egipteană, creată de Zamolxis, care întreținea legături cu reprezentanții marilor religii contemporane din India, Tibet, Egipt. La zece ani o dată, aceşti reprezentanți se întâlneau în Ciucaş, unde luau în discuție tezele filosofice ale religiilor lor şi problemele politice ale vremii. În răstimpul acestor zece ani, artişti din Egipt, India, Mesopotamia şi Dacia sculptaseră o istorie criptică în vastul complex stâncos al Ciucaşului, pe care am încercat s-o descifrez. Savanți de renume mondial făcuseră câteva filme aici, legând civilizația dacă de cea găsită în Cordilierii Anzilor, ori aiurea în munții Terrei. Această organizație aparent mistică, care se numea pe sine Valahio Eklesia Egipta Eglisia, era de fapt o organizație politică a popoarelor care prevedeau primejdia Romei. Un cercetător dintre cele două războaie mondiale, Em. C. Grigoraş, publicase în editura Cultura Națională o broşură consistentă care conținea câteva date interesante asupra criptogramelor aflate pe Psaltirea Scheiană la pagina 483, într-o limbă francă creată pentru criptografie, care demonstrează vechimea şi rafinamentul culturii noastre.

Un studiu amănunțit al lucrărilor *„Libri paleographiae"* de Trithème, apărută la Oppenheim în 1518, *„De furtivis literarum"* a lui I.B. Porta, Napoli 1560 ; apoi *„Cryptomeniticis et cryptographiae libri",* scrisă de celebrul Selenus, alias ducele A. de Brunschwig, şi *„Traité de chiffres"* publicată în 1586 m-au condus la concluzia că secretele de stat ale

istoriei, începând cu prima profeție memfitică şi terminând cu lespezile de mormânt şi însemnele heraldice ale lui Vlad Țepeş şi Mihai Viteazul, se pot tălmăci odată cu decriptarea secretelor acestei organizații căreia îi voi spune simplu : Iglisia. Filiația ei este Tales, care a fost inițiat la Memfis. Pitagora, care l-a inițiat pe Zamolxis. Acesta a devenit profetul care propagă în Dacia monoteismul sectei faraonice. Urmaşii lui, inițiații, se opun Romei fie cu armele, fie prin ortodoxie, forma politică pe care-o îmbracă Iglisia după creştinarea daco-romanilor, formarea poporului român şi apoi a statelor feudale româneşti din Epir până în Valea Moravei şi mai târziu, până spre finele secolului al XVII-lea. Roma luptă să câştige Răsăritul prin organizațiile secrete ale iezuiților şi templierilor. Dincolo de istoria scrisă, există marile taine ale istoriei criptice. Am fost la Veneția şi am descifrat semnele Iglisiei pe leul din piața San Marco. Leul înaripat, care a fost furat de negustătorii venețieni din Pireu, centru important al Iglisiei pentru lumea greacă. Pe inelele lui Theodoric, Athanaric, Atila sunt criptate semnele Iglisiei. Ştiam că preoții nomazilor au fost inițiați ai Iglisiei, atotputernică în răsărit, şi că valul de năvăliri asupra confiniului roman, apoi cucerirea şi zdrobirea imperiului însuşi este opera politică, ori mai curând capodopera Iglisiei. Explicația rudimentară a migrației este nesatisfăcătoare pentru orice spirit nemulțumit să repete platitudinile unor manuale de istorie. Iată de ce propunerea lui John Gershwin de a prospecta şi platforma continentală dintre Izmir, antica Smirnă şi Efes, ca şi

strâmtoarea dintre Asia Mică şi insula Chios, m-a pus imediat în alertă, şi la 12 august 1974 am ridicat velele în portul Tomis, punând capul pe gura Bosforului…

Sub zăpușeala prelatei, cu gura carabinei în ceafă, memoria mea se precipită lucid şi eficace. Am făcut plinul de apă şi cambuza la Kadiköy, evitând tentațiile mirifice ale Istanbulului. Am navigat în largul Mării Marmara, unde m-am întâlnit cu „Füzem", *motor cruiserul* prietenului meu Mamin Güner, profesor de oceanografie la universitatea din Istanbul. Ne dădusem întâlnire prin radio în partea de nord a insulei Avşar. Mamin Güner mi-a adus hărțile şi fişele cu rezultatele ultimelor lui prospecțiuni submarine efectuate în Marea Egee la Karaburun. Ceşme şi mai ales la Bodrum, localități aflate între punctele indicate de John Gershwin. De asemenea mi-a dăruit un scafandru autonom splendid, cu un sistem de umplere a buteliilor de oxigen cuplabil la *aussbordul meu,* un Evinrude de 15 H.P. Zece scufundări la Canakkale m-au dus pe urmele marelui cutremur din anul 27 î.e.n. …Ştiu exact când am ajuns în vederea Efesului. Ştiu exact când m-a surprins vântul Imbît. Ştiu exact când…

Elicopterul se întoarce. Zboară mai sus de data asta. Simt o mişcare imperceptibilă în crevasa în care stau înghesuit. Ochii percep fiecare mişcare a firelor de nisip. Văd cum de sub stâncă îşi face apariția un scorpion. Bestia îşi dă peste cap coada prevăzută cu acul otrăvit. Se găseşte exact la cincizeci de centimetri de ochiul meu drept. Îi percep fiecare mişcare enervată a crustei. Face un fel de

trap pe loc. Nisipul i se scurge de sub labe în firişoare subțiri. Elicopterul virează la verticala stâncii. Sudoarea îmi curge în ochi. O simt făcându-şi loc prin masca de praf care-mi acoperă obrazul. O simt în gură. Încerc o mişcare uşoară. Țeava carabinei mă izbeşte brutal. Realizez fulgerător că elicopterul îi caută pe răpitorii mei şi că aceştia nu vor pregeta să-mi descarce un glonț în țeastă la cea mai mică mişcare suspectă. Scorpionul se pregăteşte să-mi atace ochiul. Mă gândesc cu groază la clipa când coada solzoasă îmi va străpunge irisul. Simt paralizându-mi-se trupul. Şira spinării, degresată, se întăreşte până la rigid. Scorpionul dă semne de nelinişte. Dintr-o dată, de sub stâncă, apare un al doilea monstru, care se repede fulgerător asupra criminalului din fața mea. Înainte ca acesta să poată face o mişcare, atacatorul îi înfige acul otrăvitor în ceafă, țintuindu-l sub labele anterioare. Victima face mişcări disperate. Din ce în ce mai spasmodice şi dezarticulate. Încă câteva spasme agonice. Drama s-a consumat. Simt că leşin. Elicopterul se îndepărtează în viteză spre interiorul continentului.

5

Înserare magnifică. Un bărbat în burnuz roşu mi-a fixat locul, indicându-mi-l cu țeava carabinei, în adevăr un Mauser de 7,92, nou. Mă aflu în mijlocul unui cerc de cămile care pasc iarba înaltă şi țepoasă

a litoralului. Este aici un golf îngust, care pătrunde adânc în țărmul stâncos. În dreapta, faleza se teşeşte în terase acoperite de arbuşti ciudați. Terasele coboară spre plaja care se pierde la picioarele unui munte gigant, dominând peisajul spre sud. Cerul este saturat de culori pastelate. Albastru-azur, sidefiu, oranj, verde pal şi chihlimbariu, totul aşternut cu suavitate şi melancolie. Marea arde în flăcări verzi-albăstrii. Nisipurile ard şi ele, învăluindu-se în purpură şi aur. Nici un ton gri. Nici o umbră. Totul în culori de smalț şi majolica. Pe vârful unei stânci care domină promontoriul s-a instalat o santinelă cu un binoclu puternic. Cercetează mai ales marea. Sunt şapte bărbați în burnuzuri roşii, anatolieni voinici, tăcuți, care-şi ridică printre stânci corturile rotunde, tradiționale, şi trei femei care trebăluiesc pe lângă foc. Una din ele, foarte tânără, îmbrăcată în port turcesc, purtând papuci cu vârfurile întoarse, îmi aruncă priviri cercetătoare atunci când îşi întoarce obrazul spre mine. Mă aşez confortabil pe nisipul fierbinte. Cu ceafa rezemată de stâncă, privesc în jurul meu şi caut să-mi restabilesc echilibrul interior. Nu sunt îmbrăcat în himation, nici în platoşa lui Zamora. Port costumul de bord, fără şapcă. Cuțitul este în teaca lui, fixată la centură. Lumea din jur nu are nimic din fantasticul celeilalte. Văd locul unde şaua a ros gâtul unei cămile şchioape. Văd scaieții din coada alteia. Totul este de o concretețe care frizează banalitatea. Sunt prizonierul acestor oameni, care nu au aerul că-mi vor răul. Dacă stau aşa, liniştit, ascultând vuietul

mării, totul pare de-o serafică şi biblică pace. Cei şapte bărbaţi au ridicat trei corturi din pânză groasă, roşie, peticită cu bucăţi de prelată cărămizie. Probabil m-au răpit, voind să câştige ceva din răscumpărare. Întrebarea care se impune este: De unde m-au răpit ?... Unde se întrerupe şirul logic al amintirilor mele ? Ce s-a întâmplat din clipa ruperii fluxului normal al memoriei, până în clipa aventurii mele în memoria Efesului. Şi cum este posibilă o asemenea memorie „istorică", cu participarea mea directă, ori cu aceea a unui Radu Zamora, căpitan de arcaşi valahi, cu atât de familiar mie ? Unul din bărbaţii în roşu scoate un strigăt gutural. Toată trupa se întoarce cu faţa spre Mecca, asta însemnând după aprecierea mea punctul cardinal sud-sud-est. Apar ghiordezurile de rugăciune. Santinela se prosternează pe vârful stâncii. Se strigă numele lui Allah, începe o litanie sălbatică, subliniată cu plecăciuni în care frunţile se lipesc de nisip. O cămilă culcată aproape de mine rumegă placid, cu pleoapele solzoase căzute pe jumătate. După rugăciune femeile toacă ceapă multă, pe care o varsă în ceaunul pus deasupra focului pe crăcane de fier. Omul cu carabina aduce o pulpă de berbec pe care cea mai bătrână dintre femei o taie în bucăţi. Şişkebab, îmi spun şi-mi lasă gura apă. Mi-e sete. Strig : Apă !... Fac semnul universal al însetatului, ciocănindu-mi beregata. La porunca omului cu carabina, fata pe care a strigat-o Hayri scoate de sub calabalâc un burduf din piele de capră, pe care mi-l aduce, ţinându-mi-l deasupra gurii. Beau lacom o apă sălcie şi stătută.

— Altinören ! şoptesc buzele femeii.

Pe cap poartă un fes roşu. Deacurmezişul frunții, o salbă de mahmudele, probabil din aur. Ilic roşu, cusut cu fir. Adie miros de cămilă, şofran şi mosc. Are ochii migdalați, negri, şi pielea uşor gălbuie. Pleacă după ce-mi spală încheieturile rănite, cu gesturi uşoare şi tandre. După toate probabilitățile, Altinören este un nume. De om ? De localitate ? Cade noaptea. Hayri îmi aduce o strachină în care aromeşte aţâţător şişkebabul. Mănânc lacom. Simt seul uscându-mi-se pe buze. Pe vârful degetelor. Înmoi pâinea aspră, cu tărâțe, în zeama de carne, pipărată din belşug. Oricum, din moment ce mă hrănesc, n-au de gând să mă asasineze. După cină Hayri coboară la mare, cu ceaunul şi străchinile. Lângă foc rămâne ciucit un bărbat, ținând carabina între genunchi. Se pare că este singura armă a nomazilor. Aud paşii femeii urcând. Aud zăngănitul veselei. Santinela scurmă în foc. Cel de pe promontoriu spune ceva. Aud râsul uşor al tinerei. Apoi, când marea se cufundă în întunericul strălucitor al nopții, urmăresc avid apariția constelațiilor într-un cer satinat şi fastuos, cerul egeean născător de mituri şi legende coborâtoare dincolo de Homer.

Urmăresc apariția Casiopeei şi verdea strălucire a stelei polare. Iată Andromeda şi Pegasul. Iată Lira cu diamantul ei, Vega. Iat-o pe dalba Altair. Sunt atât de aproape de locurile unde s-a născut astronomia. Simt efluviile vegetale ale continentului năzuind spre mare odată cu briza. Am o senzație de detaşare şi hoinăresc cu imaginația prin istoria străveche, de

dincolo de Priam... Este Asia Mică, unul din leagănele civilizației şi culturii, şi acest lucru mă impresionează ciudat, ca şi când, în solitudinea mea stranie, sub cerul egeean, m-aş găsi în prezența covârşitoare a istoriei înseşi. Un sentiment de superbitate, dublat de mândria de a aparține singurei specii care şi-a asumat ridicarea Planetei la conştiința de sine.

Un eclat în larg. Apoi altul. Poate să fie o şalupă a pazei de coastă. Rămân prea puțin surprins când santinela de pe promontoriu răspunde semnalelor din larg cu un şir de semnale făcute cu o lanternă puternică. Un fel de semnalizare optică, într-un cod foarte exact, pentru că răspunsurile vin prompt din larg şi în curând aud zgomotul uşor al unui Diesel marin pus la „încet înainte". Lucrurile se precipită. Mişcare în jur. Siluete cocârjate sub baloturi se înşiră pe cărarea care coboară, printre stânci, la golful pătruns adânc în faleză. Îmi spun că este vorba de contrabandişti. Se pare că sunt singur. Mă culc pe burtă. Mă strecor între două stânci. Se aud glasuri joase. Ordine. O cămilă iritată rage. Mă târăsc repede printre stânci. Ierburile aspre îmi taie podul palmelor. Aud destul de vag glasurile oamenilor. Mă inundă o bucurie intensă, virilă. Socotesc că mă pot ridica în picioare. În clipa când mă ridic în genunchi aud un mârâit ciudat şi o duhoare grea de carnasier mă izbeşte în obraz. De după stâncile din față apare o fiară, panteră îmi spun, apoi mă consolez cu gândul că zoogeografia a fost terenul pe care am excelat şi el nu indică pantere în stare liberă pe litoralul egeean al Asiei

Mici. Fiara este un ghepard. Ochii sferici, verzi, îi lucesc puternic. Face un salt neauzit spre mine. Mă retrag. Încă un salt, parcă în joacă. Mă retrag din nou. Fiara mârâie satisfăcută. Parcurg drumul invers mai rapid decât mă aşteptam. Mă trântesc lângă stâncă în poziția în care zăcusem până atunci. Un râs bărbătesc sonor şi plăcut. Un fascicul puternic de lumină. Îmi apăr ochii cu palmele.

— Ismail Güner, spune bărbatul necunoscut şi izbucneşte într-un şuvoi de fraze aspre în limba turcă, sau mai curând într-un dialect sălbatic al acesteia. Am revelația adevărului. Am fost răpit printr-o confuzie. Îmi descopăr obrazul. Tăcere. Focarul lanternei se apropie de ochii mei. Nu văd nimic dincolo de lumina care mă orbeşte. Aud un strigăt :

— Hayri !

Omul strigă , câteva nume, Paşi repezi. Lumina fixându-mă nemilos. Şoapte. Plesnetul unui bici. Un strigăt de durere înăbuşit. Lanterna se stinge brusc, întunericul mă orbeşte la fel de puternic ca lumina. Strâng pleoapele. Când le deschid văd în fața mea un tip într-un costum alb, la picioarele căruia stau tolăniți doi gheparzi. Hayri prosternată. Omul cu burnuz şi carabină prosternat şi el.

— Cine eşti, mă întreabă costumul alb într-o franceză guturală.

— Nu crezi că întrebarea asta sunt îndreptățit să ți-o pun eu ?

— Aici numai eu pun întrebări !

— Eşti cumva domnul absolut al țării ?

— Într-un fel… În interesul dumitale, răspunde.

— Sunt navigatorul şi cercetătorul român Ştefan Bogdan… Asta îți spune ceva ?

— Absolut nimic… Domnule navigator şi cercetător… Apropo, care este obiectul cercetării dumitale, dacă nu sunt indiscret ?

— Faliile din platforma continentală, domnul meu.

— Interesant.

— Foarte.

— Şi sunteți român ?

— După cum am avut onoarea să vă anunț.

— Strămoşii mei, mai precis strămoşii mei după mamă, au avut de suferit de pe urma strămoşilor dumitale.

— Mai curând lucrurile stau invers,

— Poate. Am să vă rog să primiți invitația de a fi oaspetele meu pe bordul lui „Cocataş".

— Nu înainte de a avea o explicație.

— O vom avea acolo. La lumina şi confortul secolului XX… Apropo. Nu încercați nici o mişcare riscantă. Omar şi Gherda nu cunosc limba franceză şi cu atât mai puțin limba română… Scuzați-mă. Mai am încă de dat câteva ordine… Hayri !

Femeia apare de undeva, din întuneric. Într-o poziție umilă. Cu fruntea plecată. Ascultă ceea ce-i spune costumul alb cu glas răguşit.

— Urmați această femeie, domnule !Şi… fiți prudent, în propriul vostru interes !

O urmez pe Hayri. Simt în urma mea umbletul neauzit al celor doi gheparzi. Totul mi se pare din domeniul fantasticului, cu toate că statisticile O.N.U. sunt surprinzător de suculente în ceea ce

priveşte coexistența pe Terra a celor mai diverse epoci – de la comuna primitivă până la socialism, de la focul făcut prin frecarea a două lemne, până la energia obținută prin dezagregarea atomului. Nu vorbesc de cei treizeci de mii de sclavi care se vând şi cumpără anual, de traficul de stupefiante şi carne vie, de existența triburilor antropofage, sau de industria organizată a crimei. Cobor poteca şi-mi spun că orgoliul meu generat de specia mea ar trebui amendat şi corijat şi cu aceste aspecte... Fac falsă filosofie să-mi pot păstra rațiunea clară. Costumul alb spera să pună mâna pe un oarecare Ismail Güner. Confuzia este limpede. Oricum, nu mă putea lăsa la voia întâmplării, pe un țărm pustiu. Omul este instruit şi bogat. Are un vas, ştie franțuzeşte. Se pare că se ocupă cu contrabanda. În relațiile cu oamenii lui foloseşte biciul. Hayri îl ascultă orbeşte. Are doi gheparzi dresați, lucru destul de obişnuit la marii latifundiari şi la milionari. Sunt atent. Poteca taie faleza pe o surplombă. Dedesubt, la douăzeci de metri, marea. Aş putea face un salt în golful care oglindeşte cerul. Să găsesc o grotă, un adăpost între stânci. La ce mi-ar folosi ? Pot fi sigur că mâine va veni elicopterul de care s-a ascuns caravana ? Că mă va repera şi recupera ? Că voi putea scăpa de glonțul carabinei. Mauser de 7,92? Cine-mi garantează că vasul pe care-l văd lângă țărm va ridica ancora şi că echipajul lui nu mă va scoate din ascunzătoare ? o urmez pe Hayri, care coboară rapid şi suplu poteca din ce în ce mai abruptă. O stâncă pe care o ocolim. Mă izbesc de femeia care-mi cuprinde febril

amândouă mâinile.

— Kadîr Altinören, şopteşte… Apoi, într-o franceză şcolărească : Hayri, studentă la farmacie… Taci şi speră…

Reluăm coborârea. Totul a durat o fracțiune de secundă. O turnantă pe loc. Ieşim pe un fel de platformă stâncoasă înconjurată de blocuri uriaşe de piatră. Platforma este înclinată uşor spre golf. Văd cabina de comandă a vasului cocoțată deasupra suprastructurii şi-mi dau seama că aparține unui foarte modern *ocean motor cruiser,* de care nu poate dispune decât un milionar. Părerea devine certitudine când Hayri trece pe punte şi eu o urmez coborând apoi scările din cabina de comandă, în interiorul cocpitului. Interiorul luxos este luminat doar de o veioză cu abajur violet-albăstrui. Pe una din sofalele matlasate, capitonată cu brocat vişiniu, stă întinsă o femeie platinată, care fumează cu un portțigaret lung, mi se pare, din aur. Femeia poartă şalvari transparenți. Este cu picioarele goale. O bluză de voal pe sub care i se vede sutienul. Mă priveşte amuzată. O întrebă ceva pe Hayri, rostind numele care a început să mă enerveze : Ismail Güner… Prin fereastra mare de securit, văd o timonerie pentru cursă lungă pe vreme rea. Complexă, cu ecran pentru navigația radar, cu radiotelefon şi echipament de ultimă oră.

— S-ar părea că vă pricepeți, răsună glasul cunoscut din spatele meu. Este un *Coronet 44 Yacht* amenajat la cererea mea, un vas care ține oceanul, desenat şi construit de Botred Boats A/S Strandvejen. Două motoare Volvo Penta. Obişnuit

22 de noduri... Pentru alții. Pentru Kadîr Altinören, dincolo de 35...

Bărbatul poate să aibă 45 de ani. Înalt de peste un metru optzeci şi cinci, spătos, alură atletică, bărbia tăiată dur, facies împietrit, bronzat. Ochi piezişi. Mustață scurtă, retezată englezeşte. Dacă n-ar fi ochii piezişi, l-ai defini greu ca aparținând anatolienilor. Costumul alb, imaculat, la două rânduri, aduce cu o uniformă de ofițer din marina comercială. Are părul scurt, creț şi negru. Favoriți groşi... Mă priveşte fix. Ochii verzi au ceva din privirea ghepardului care m-a interceptat.

— Numele acesta, Kadîr Altinören, nu vă spune nimic ?

— Aveți lucrări în oceanografie ? întreb.

Auzi, Madihà !... Omul nostru are spirit, îi spune în franceză femeii tolănite imperial... Haide, domnule de la Interpol. Fără glume proaste. Oamenii mei te-au găsit în Grota Albastră. Ştiți că nu-mi place să vă vârâți nasul în afacerile mele...

Cu o mişcare exactă scoate un Colt de 32...

— Încă o surpriză... cercetătorule... Cala... Fii atent. Cu stânga apasă un levier. Se aude zgomotul unui servo-motor. Un chepeng perfect mascat în duşumeaua din lemn scump, de teak, se lasă în jos, culisând pe două telescoape oleopneumatice. Coboară... O să ai o surpriză, amice !

Țeava pistolului este imperativă. Regret că nu m-am aruncat în mare. Aveam mai multe şanse. În spatele gentlemanului cu Colt văd cele două feline privindu-mă maliții os. Hayri s-a făcut nevăzut.

— Bună seara, doamnă !... Bună seara,

domnule ! spun… Sper să regretați confuzia. Sunt în adevăr cercetătorul Ştefan Bogdan, pictor cu oarecare notorietate, dar am să mă străduiesc din răsputeri să atrag atenția Interpolului asupra enigmaticelor dumneavoastră persoane.

— Bine jucat !… Eşti un flic simpatic… Şi-acum coboară.

Cobor scărița de aluminium. O cală spațioasă, plină cu saci din poliester. Două banchete în borduri. Un lavabou. O uşiță pe care scrie W. C. … De undeva de la prova se aude un mormăit. Stau în poziția familiară, să încap în spațiul de un metru şaptezeci, cât are această cală. Dintr-o cuşetă mascată cu o perdea, pe care n-o văzusem, apare un tip în blue-jeans, cu pantofi de sport şi o cămaşă veselă, de mătase. Omul este foarte tânăr, bărbierit proaspăt, miroase uşor a lavandă, îmi întinde mâna şi se prezintă :

— Locotenentul din marina grănicerească Ara Tuncer, prizonierul monstrului genial Kadîr Altinören !

Locotenentul din marina grănicerească seamănă cu Tamir. Zvelt, tip de frumusețe virilă, brunet, ochi luminoşi şi o dantură reclamă. Vorbeşte o franceză ciudată, împestrițată cu termeni englezeşti şi cuvinte nemțeşti uzuale. Mă invită să iau loc la măsuța escamotabilă din fața unei banchete. Se aude zgomotul unui electromotor. Apoi cele două motoare Volvo Penta demarează uşor. Simt motorul din babord mărindu-şi turația. Cabina glisează lin în tribord. Urmăresc rondoul executat magistral. Aud apa filând coca din oțel. Aud motorul din tribord

mărindu-şi turația şi sincronizându-şi-o cu cel din babord. Am senzația amețitoare a vitezei.

— Kadîr este un navigator perfect, spune locotenentul... Am avut onoarea să vă fac înregistrarea şi controlul la Izmir, domnule... Vă amintiți ?

Într-o fulgerare revăd vedeta grănicerească abordând-o grațios pe *Hai-Hui,* şi pe tânărul locotenent în ținută albă sărindu-mi sprinten pe bord.

6

Trebuie să-mi mărturisesc cu oarecare ruşine că de la intrarea mea în apele Smirnei şi mai apoi ale Efesului, din subiect activ, determinant pentru programul pe care mi-l fixasem, am devenit un obiect cvasipasiv, asupra căruia s-au exercitat influențe exterioare din cele mai neverosimile. Răpirea mea de către oamenii lui Altinören mi se pare un accident superficial, pe lângă ceea ce am trăit într-o memorie nebănuită, care deschide perspective uluitoare în cunoaşterea psihologiei şi parapsihologici umane. Din instinct îmi dau seama că navigăm spre vest-nord-vest. I-o spun locotenentului Ara Tuncer.

— De unde ştiți ?

— După ce-a ieşit din golf, iahtul a virat în babord.

— E adevărat.

— Gura golfului este orientată spre sud-sud-vest.

— Vă rog precizați-mi toate amănuntele în legătură cu locul unde v~a adus caravana. Toate amănuntele de ordin topografic. Dacă puteți desemnați-mi aici, pe tăblie, relieful şi conturul coastei. Culoarea apei. Reperele de care vă amintiți… Consimțiți ?

— Cu plăcere. Vedeți vreo utilitate în asta ?

— Trebuie să anunțăm cumva paza coastei. Domnule, Kadîr Altinören este caidul celei mai mari organizații pentru traficul de stupefiante din Orientul Mijlociu. Deține zeci de depozite în lungul coastei. Unele submarine, altele în ruinele vechilor civilizații pe care le cunoaşte mai bine decât arheologii. De acest trafic de stupefiante se leagă, firesc, o industrie a răpirilor de femei. Îndeosebi blonde, pentru haremurile unor potentați, din nenorocire încă feudali, ai Orientului. Pentru bordelurile din marile oraşe. Domnule, Kadîr Altinören este un monstru genial. Se pare că a declarat război omului. Sunt cel dintâi soldat al justiției care, după doi ani de cercetări, am căzut asupra adevărului. Acum un an, sora mea a dispărut de la biblioteca facultății de farmacie… Am crescut-o eu. Suntem orfani. Am întreținut-o la facultate din soldă. Am luat cercetarea pe seama mea…

Ascult stupefiat o poveste stranie şi revoltătoare. Locotenentul se confesează lucid şi stăpânit. Îmi spune că mărturisindu-mi toate acestea le face pentru a-mi capta atenția şi a mă avea aliat. Pe scurt, aflu că într-o patrulare la coastă vedeta al

cărei comandant era a interceptat un caic hodorogit, ieşit la pescuit într-o zonă interzisă. La percheziția făcută a descoperit, într-o despărțitură secretă a calei, trei fete, două grecoaice şi o italiancă. Fuseseră drogate la un bal dat de Altinören. Altinören, unul din milionarii de pe coasta egeeană, fiul unui urmaş al timarioților cunoscuți în istoria imperiului otoman din vremea lui Mahomed Cuceritorul, care l-a înnobilat pe cel dintâi Altinören după asaltul şi cucerirea Constantinopolului ! Aşa se explică îngăduința unora dintre guvernatorii actuali față de extravagațele acestui descendent din marea nobilime militară. Bunicul său a comandat un regiment în luptele teribile de la Kumkalè, în primul război mondial, când armata de debarcare anglo-franceză a fost decimată la baionetă, atunci când a încercat să taie pe teritoriul turc liniile de aprovizionare germane cu Orientul. Acel bunic a luptat direct sub ordinele lui Mustafa Kemal Paşa, viitorul Atatürk, întemeietorul Turciei moderne. El însuşi progresist şi sprijinitor al lui Atatürk, a renunțat printre primii la tot ce ținea de puterea lui feudală. Se pare că nepotul contrazice în esență nu numai tendințele progresiste care au onorat pe tatăl şi bunicul său, ci înseşi tendințele de structură ale epocii contemporane. Şi-a ridicat pe o mică insulă din apele Izmirului, pe care a cumpărat-o, un fel de fortăreață medievală, folosind planurile fortărețelor otomane din Anatolia. Cele trei fete au fost anchetate în secret, cu participarea Interpolului. El a făcut legături logice între datele furnizate de Interpol pe ultimii ani şi dispariția surorii lui,

studentă eminentă, propusă pentru specializare în străinătate, după ce făcuse în paralel şi doi ani de chimie. Datele Interpolului spuneau că în ultimii trei ani, pe canalele cunoscute nu mai parveneau în sudul Franței aceleaşi cantități de haşiş oriental, locul lui fiind luat de stupefiantele de tipul heroinei. Se impunea concluzia necesității unor specialişti capabili să treacă de la materia primă la heroină. Fiind arheolog submarin amator, şi-a luat o permisie şi, după ce a închiriat o barcă pescărească, a traversat într-o noapte cele câteva mile care despart insula lui Altinören de Seferihişat, aşezat nu departe de vechiul Teos. A stat ascuns trei zile într-un fel de grotă la înălțimea oglinzii mării. Noaptea făcea prospecțiuni amănunțite. A descoperit acum trei zile portul secret al insulei. A asistat la încărcarea unui iaht, de tipul *„Jupiter 40 Patrol”* sub pavilion maltez. Probabil a fost urmărit printr-un sistem de televiziune, fiind prins în clipa când filma încărcarea.

— Domnule locotenent, spun tare şi foarte clar, eşti foarte obosit. Ai o imaginație care ar onora oricare autor de romane polițiste.

Văzându-i figura stupefiată, îi fac semn să ridice tonul şi mă descalț rapid de ghetele mele de bord. Locotenentul înțelege. Îmi spune :

— Domnule, cine vei fi fiind, poți crede ce vrei. Te anunț că m-ai jignit cu neîncrederea dumitale. Nu-ți doresc să cunoşti adevărul pe care l-am cunoscut eu şi aşa cum l-am cunoscut eu.

În timpul tiradei mă preling până la gura unui spiral. Fără multe precauții, stăpânul iahtului a

montat aici un microfon disimulat printr-o grilă metalică. Nu se putea să n-o facă. O rafală puternică izbeşte brusc în babord. O aud plesnind suprastructurile din oțel. Iahtul bandează la treizeci de grade. Neprevenit, îmi pierd echilibrul şi sunt proiectat în bordul tribord. Mă izbesc cu umărul de pieptul locotenentului, ceea ce mă salvează cel puțin de un cucui. Profit de zgomotele care se aud deasupra şi mă târăsc până la gura spiraiului. O înfund cu ciorapii. Revin. Îmi încalț ghetele.

— Imbît, şopteşte locotenentul… Va fi albastru.

— Să nu ne înecăm în cală, ca şobolanii.

O nouă rafală culcă *Patrolul* la patruzeci şi cinci de grade. Cădem unul peste altul.

— Cum se numeşte sora dumitale, îi şoptesc.

— Hayri !

— Este la bord, Ara !

— Allah !

Tânărul locotenent îmi cuprinde amândouă mâinile în mâinile lui puternice.

— Pe Allah, spuneți-mi-o încă o dată !

Între două bande ale vasului, îi povestesc telegrafic cele întâmplate de la sosirea elicopterului de pază a coastei. Locotenentul spune ceva turceşte şi amenință plafonul calei cu pumnul.

— Ticălosul ! o umileşte să şi-o facă complice, punând-o să-i însoțească transporturile… Fraza îi este ruptă de violența vântului. Suntem în una din cele mai periculoase regiuni ale coastei, spune, dacă se confirmă cursul pe care l-ați indicat. Ca să scape de paza noastră de coastă, Altinören s-a avântat între insulele greceşti Samos, Foúrnoi şi Ikaria.

Imbît, ori Meltemi, cum îi spun grecii, strâmtorat între insule ca într-un tunel aerodinamic… Atenție… A început dansul.

Locotenentul mai spune ceva, dar nu-l aud. Se stinge lumina. Valurile izbesc coca făcând-o să răsune. Parcă mă aflu în centrul unei cutii de rezonanță. Ori într-un butoi de tablă care se rostogolește pe un drum plin de bolovani. Aud motoarele puse la regim forte. Aud vuietul lor şi mersul în gol al elicelor când pupa iese din apă.

— Sacii sunt amarați ? urlu.

Din întuneric îmi răspunde glasul locotenentului :

— În chesoane !…

Mă liniştesc, dacă poți să te liniştești închis într-o etuvă izbită din toate părțile, care descrie prin întuneric cele mai nebănuite mişcări oscilatorii, în vreme ce valurile o bubuie asurzitor în reprize din ce în ce mai scurte… În clipa când iahtul bandează mult în tribord, cred că este gata să vireze, mă trântesc pe podea, agățându-mă cu stânga de piciorul fix al banchetei. Dau peste piciorul locotenentului din marina grănicerească. Tânărul se trage lângă mine. Avem un punct fix de care să ne imobilizăm.

— Cred că este momentul cel mai potrivit să ieşim de aici, spune.

— Deloc !… Are sus doi gheparzi şi o tânără doamnă care pare familiarizată cu pistoalele. O femeie înarmată, pe o furtună ca asta, înspăimântată, este capabilă de orice.

— Atunci ?

— Îl lăsăm pe Altinören să-şi facă meseria… Crezi

că se poate ieşi ?

De data asta prova o ia perpendicular în jos. Mă simt smuls şi proiectat într-un abis plin de zgomote sinistre. Aud valul trecând peste puntea de oțel. Mă izbesc cu capul de o bară. Fac eforturi disperate să nu leşin. Îl simt pe locotenent prăbuşindu-se peste mine. Timpul îşi pierde orice rațiune de a fi. Mă domină mugetul cumplit al mării. Niciodată n-am stat închis în cabină pe vreme rea. Un navigator cu vele are atâta treabă sus, în cocpit, încât totul se reduce la activitatea febrilă care-i salvează viața şi nava. Aici fiecare scrâşnet al osaturii de oțel la proporții halucinante. Trăiesc coşmarul scufundării iminente. Pentru un navigator de punte nu poate exista altă tortură decât a claustrării lui în cală, pe vreme rea... Dintr-o dată aud un cântec, un fel de litanie orientală, aspră, cu gust de pustiu şi caravană. Locotenentul Ara Tuncer cântă. Mi-a fost simpatic de la început. Acum îmi este drag. Hurducăitul şi zgâlțâitul se atenuează. Iahtul înaintează cu ruliu şi tangaj aproape plăcute.

— Am ieşit în larg, şopteşte Ara Tuncer.

Adorm.

7

O pală nebuloasă de lumină albăstrie cade pe paiolul calei. Iahtul fuge cu motoarele în plin pe o hulă uşoară. Aud sforăitul viguros al locotenentului. Simt aerul curat pe care-l vântură un ventilator

nevăzut. Stau întins pe nişte saci. Nu-mi aduc aminte să-mi fi făcut un culcuş aici. Pata de lumina vine de la plafonieră. Somnul m-a întremat. Îmi spun că trebuie să fie orele 03,00. Îmi consult cronograful etanş. Orele 03,27. Mă întreb dacă Kadîr Altinören stă la timonă de aseară. Dacă da, este un record. S-ar putea ca iahtul să se autoguverneze de cum a căzut vântul... Minutele trec greu. Mă ridic. Calc neauzit pe tălpile de microporos şi încep o inspecție amănunțită a calei. Lumina spectrală a plafonierei mă ajută să disting conturul închisorii mele plutitoare. Ajung la piciorul scăriței de aluminiu şi pipăi tuburile pistoanelor oleopneumatice care deschid şi închid chepengul. Zgomotul monoton al motoarelor domină acest univers straniu. Mi se pare că aud o melodie cântată de un instrument mecanic. Paşi înăbuşiți deasupra capului meu. Dintr-o dată interiorul calei este pătruns de glasul metalizat al proprietarului, care spune ceva în turceşte. Îl văd pe locotenent prelingându-se de la prova, ca şi când acum ar fi ieşit din cart.

— Altinören ne cheamă la comandă!... Ce facem?

— Încercăm să punem stăpânire pe vas. Ai grijă de cucoană.

— Şi gheparzii ?

— Poate i-a închis.

Se aude un clanc metalic. Zgomotul servomotorului şi chepengul se deschide culisând neauzit. Urc scărița în cabina spațioasă, mobilată cu lux exorbitant. Kadîr Altinören, tolănit pe canapea, se joacă cu pistolul lui impozant.

— Fără prostii, băieți. Vreau să nu vă privez de un spectacol unic… Şi nerepetabil. Rețineți. Nerepetabil. Apropo, domnule cercetător. Ciorapii dumitale mi-au înfundat microfonul ? Coboară şi încalță-i. Vom vedea doamne şi sper că vreți să rămâneți un gentleman. Râde şi-mi arată piciorul stâng cu țeava revolverului. Pantalonul răsucit în somn şi ridicat deasupra gambei m-a trădat. Cobor. Desfund microfonul. Îmi încalț ciorapii. Urc. Altinören poartă o pijama somptuoasă de mătase. Pare trezit dintr-un somn odihnitor.

— Cum a fost traversarea, acolo jos ?

— Magistrală, răspund… Păcat că-ți iroseşti talentul de navigator…

— Morală ?

— Rațiune !

— Apropo de rațiune. Ara Tuncer, ştii că Hayri e în puterea mea. Îți recomand prudență. Domnilor. Fiți atenți. Prova babord, vă rog… Puteți trece la comandă… Am decuplat radiotelefonul… Vă place ?

Intrăm la comandă. Totul, de la aparatura de navigație la aceea de controlul motoarelor, poartă amprenta ultimei rețete în materie. Iahtul navigă după un programator electronic. În prova babord țâşneşte din apă o antenă balisată multicolor. Iahtul girează uşor, descriind un arc de cerc, astfel încât să vină din tribord. Văd cerul satinat de vară egeeană, luciul uleios al valurilor, iahtul navigă cu luminile de poziție stinse şi doar cadranele fosforescente ale aparatajului luminează vag cabina de comandă. Un impuls luminos în stânga mea, pe un tablou al cărui rost abia acum îl desluşesc.

— Apele mele teritoriale sunt libere, Tuncer… Voi, cei de la grăniceri, mai aveți câte ceva de învățat… Atenție.

Iahtul virează lin de două carturi babord. Se aprinde un semnalizator verde. Ştiu că pilotul automat a recepționat unda direcțională, care va aduce nava la locul exact de acostare. Motoarele sunt reduse automat. Filăm uşor spre țărmul care apare din ce în ce mai limpede pe fundalul luminiscent al orizontului. Antena balisată este ridicată pe donjonul principal al unei fortărețe ale cărei ziduri crenelate şi bastioane prelungesc faleza stâncoasă ridicată deasupra nivelului mării cu peste douăzeci de metri. Lumina constelațiilor poleieşte zidurile masive din piatră, înnobilându-le.

— Trei milioane de dolari, spune Altinören.

Descifrez în glasul traficantului o notă care mă face atent. Un ton care-mi este familiar. Ori, mai exact, cu care m-am familiarizat în ultima vreme. Asociez tonul figurilor cunoscute. Îmi scapă identitatea… Pe tabloul comenzilor electronice pulsează o lumină albastră. Iahtul a intrat în umbra masivă pe care o aruncă insula şi cetatea medievală. Se îndreaptă plutind cu viteză redusă spre o stâncă întunecoasă, aşezată travers pe direcția de înaintare. Pe tabloul electronic se succed o serie de semnale luminoase, care-mi amintesc schimbul de relații sol-avion într-o aterizare fără vizibilitate. Probabil se marchează distanța până la țărm şi direcția. Nu manifest nici o surpriză când, ajunşi la câțiva zeci de metri de stâncă, aceasta se rupe în două, glisând lateral şi descoperind un şenal pe care

Coronet 44 Yacht, dotat cu două motoare Volvo Penta, se antrenează cu o siguranță desăvârşită. Şenalul este acoperit cu blocuri imense de stâncă şi marcat cu becuri albastre pe dreapta, roşii pe stânga. Descrie o curbă largă. În fața parbrizului, la prova, apare un debarcader elegant, iluminat strălucitor. Văd un elevator, o bandă rulantă care urcă undeva în peretele de stâncă şi, spre stupoarea mea, două santinele înarmate cu pistoale mitralieră, dar îmbrăcate în somptuosul costum tradițional al ienicerilor, aşa cum am văzut concertând muzica militară la muzeul militar din Istanbul.

— Minunat, spun. Păcat că milioanele dumitale miros a degradare umană şi a crimă.

— De fapt ne aflăm în capitala crimei, domnule, spune locotenentul Ara Tuncer. O capitală ridicată de o mână diabolică.

— Mă onorezi, locotenente. Şi-ți rămân îndatorat…

Aceeaşi notă stranie în glasul bărbatului în pijama somptuoasă de mătase. Iahtul vine la acostare cu precizie. Unul din ieniceri sare la bord. Apar doi marinari care amarează rapid. Văd un fel de golf în care plutesc la ancoră două caice, un *Compas 31,* unul din cele mai reuşite *motoare seilere* daneze din fibră de sticlă, cu două catarge, vele şi motor, ambarcație pentru croazieră şi… cu o bună capacitate de transport. Caicele sunt tradiționale, din lemn, unul vopsit portocaliu, celălalt în albastru-azur, şi poartă la pupa numere de înmatriculare la portul Izmir. Sunt vase de 10 tone şi, mi se pare, dotate cu motoare puternice.

— O parte din flota mea, domnilor ! Vă rog să faceți loc doamnelor.

Din cocpit iese femeia platinată, învelită într-un burnuz amplu, urmată de Hayri. Strâng puternic brațul locotenentului, care rămâne impasibil. Fata ne aruncă o privire scurtă. Se opreşte în fața fratelui ei.

— Ara, spune foarte clar, pentru mine totul s-a terminat.

Are pe obraz urma sângerândă a unei lovituri de bici. Cei doi ieniceri fac salutul oriental, înclinându-se adânc şi ducându-şi mâna la inimă, buze şi frunte, atunci când omul în pijama iese pe punte. Din interiorul iahtului apar cei doi gheparzi. Îşi scutură blănurile, scot nişte sunete sălbatice şi, cu salturi grațioase, trec pe pontonul debarcaderului.

— Domnilor, ne revedem la micul dejun, când veți fi oaspeții mei... Până atunci, permiteți-mi să mă retrag.

Locotenentul Ara Tuncer este livid. Femeile, Altinören şi gheparzii abordează o scară rulantă care-i urcă rapid undeva în pântecele stâncilor. Cei doi ieniceri ne arată cu țevile automatelor o scară de bord, înfiptă în peretele din stânga debarcaderului. Urcăm vertical. Când pun piciorul pe ultima treaptă, se deschide un chepeng de oțel etanş, de forma celor folosite pe vase. Pătrund într-un coridor care-mi dă senzația că sunt undeva în interiorul unui mare pachebot. Pereții ovali sunt căptuşiți cu material plastic. Plafonierele sunt încastrate în acest material lucios, alb-argintiu. Pe stânga şi dreapta sunt uşi chepeng masive, din oțel, cu zăvoare puternice.

Încep să disting un zgomot surd ca de injector, ori ca de uzină electrică. Facem câteva cotituri de nouăzeci de grade. Coborâm la un nivel inferior. O punte. Un lift care coboară cu noi. Alt coridor, mai sumbru parcă. Ienicerii se opresc în fața unei uşi etanşate cu garnituri groase din cauciuc. Unul din ei mânuie roata de etanşare. O deszăvorăşte. Ne face semn să intrăm. Intru cel dintâi. Întuneric orb. Un miros ciudat de apă de mare şi iod. Ara Tuncer este lângă mine. Auzim chepengul lovind garniturile de cauciuc. Podeaua pare lucioasă, acoperită cu linoleum. Întunericul este desăvârşit. Oricât îmi silesc ochii, nu disting nimic. Simt degetele locotenentului înfigându-mi-se în umăr.

— Pe Allah, am căzut în mâinile unui nebun !

Mă răsucesc de o sută optzeci de grade. Undeva în fundal se naşte o lumină vagă, ca de fund de mare. Opacă şi translucidă, tăiată de umbre prelungi, suspendate în spațiu. Lumina are un crescendo, ca şi când ar fi răsărit un soare în lumea abisală a oceanului. Trame luminiscente plutesc într-un spațiu nedefinit, cu profunzimi umbrite şi vibratile. Albăstrui de sineală, lumina face ca fundalul să devină din ce în ce mai transparent. Dinți-o dată îmi dau seama că mă aflu în fața unui acvarium imens. Că peretele camerei în care mă aflu cu Ara Tuncer este un perete din securit care ne desparte de cel mai autentic fund de mare, plin de alge şi crustacei, de stele de mare şi crabi uriaşi, de meduze luminiscente şi grațioase în apa translucidă, de sute de peşti tropicali, de cele mai fantastice forme şi culori, roşii cu voaluri transparente, galbeni

tiviți cu negru de catifea, portocalii şi albaştri de mătase, albi şi sidefii, încoronați cu aripioare irizate, totul într-un carnaval tăcut şi grațios dansat în jurul unor formațiuni coraligene de o somptuozitate plină de farmecul pagodelor ceyloneze. Un fascicul de lumină percutează această lume fabuloasă, reproducând un fund de mare tropicală. Fasciculul se fixează asupra unui perete de securit, identic cu cel care ne desparte de acvarium. Vedem chipul unui bărbat lipindu-se de el. Omul, atletic, are o barbă neagră de pirat şi este luminat puternic din spate.

— Ahmet Kafer, regele contrabandiştilor, spune locotenentul... Pe Allah, cum de-a ajuns aici ? !... L-a prins în larg chiar comandantul bazei mele. Domnule, priviți !

De undeva de sus este aruncat un corp greu. Vedem o halcă de carne lăsându-se spre fundul acvariumului. Din fundul opac al acestuia țâşneşte fulgerător o siluetă imensă. A doua. A treia. Trei rechini, le văd boturile cumplite în clipa când se răsucesc pe spate să sfâşie halca de carne, îşi dispută hrana într-o luptă feroce. Apa acvariumului fierbe. Tot cortegiul multicolor ai peştilor tropicali a dispărut. Spectacolul are o ferocitate primară, cu toate că nu contravine nici unei legi naturale. Trei rechini, aduşi din Marea Roşie probabil, sunt hrăniți şi ni se oferă prilejul să asistăm la masa lor. Pentru nişte marinari, totul este mai mult decât instructiv. Ara Tuncer îmi şopteşte cu glas gâtuit :

– Uită-te la Ahmet Kafer !

Bărbatul lipit de geam, cu ochii holbați, are în el

ceva de halucinat. O groază inumană îi schimonoseşte trăsăturile. Brusc, fasciculul luminos se stinge. Se aude un zornăit metalic. Din plafon coboară lin un oblon de oțel. Se aprinde o plafonieră. Ne aflăm într-o cameră de trei pe patru, cu pereții capitonați, amenajată cu doua paturi cazone din fier, două noptiere, o oglindă şi o găleată din plastic cu capac pe care sunt pictate două zerouri.

— Ai înțeles ?

Locotenentul este de o paloare spectrală. Mă înspăimântă. Simt mecanismul ilogic ai spaimei încercând să se declanşeze în interiorul meu, acolo unde logica, educația şi cultura îl țin într-o supraveghere strictă. Refuz să cred ceea ce-mi spune Ara Tuncer. Refuz să cred că Altinören îşi va lichida adversarul, pe regele contrabandiştilor, aruncându-l rechinilor şi că spectacolul din noaptea asta a fost regizat special pentru noi. Ştiu că şi aici sunt instalate microfoane cu scopul de a-l avertiza pe diabolicul stăpân al acestei lumi de starea morală a victimelor sale. Dacă locotenentul are dreptate, atunci industria de zdrobit oameni a dementului este implacabilă. Refuz să cred evidenții. Refuz să cred realității. Ca o culme a acestei realități, care îmi este cu totul străină şi de neînțeles, pe măsuța mea de noapte văd o cutie pluşată în care este aşezată o maşină de bărbierit electrică. Un Phillips de cea mai recentă fabricație. Locotenentul se aşază pe pat cu mina omului zdrobit moral.

— Hayri, mândria mea, spune şi mă priveşte cu ochi trişti şi halucinați.

Îi fac semn să se apropie. Îi şoptesc la ureche :

— Bagă în buzunar orice obiect care scrâşneşte. Care face un zgomot ascuțit prin frecare sau prin ciocnire.

— Domnule !

— Hayri mi-a spălat rănile. Este umană şi nu se droghează. Este prezentă şi ne va ajuta. Speră !

— Domnule !

— Hayri nu s-a compromis şi nu-ți va compromite onoarea… Să dormim ! Avem nevoie de forțe !… Noapte bună, prietene !

Înainte de a mă lungi în patul sever, demontez cuțitele maşinii de bărbierit şi le bag în buzunar, făcându-i semn locotenentului să nu se atingă de maşina identică aşezată la căpătâiul lui. Îmi spun că am venit să cercetez platforma continentală, să filmez câteva din cetățile ioniene, alte câteva manifestări folclorice turce pentru o emisiune de teleenciclopedie şi că a venit vremea să ies din pasivitatea cu care am acceptat totul până în momentul de față. În clipa când mă întind în pat, lumina se stinge. Onorabilul Altinören are mania celulelor fotoelectrice şi a sistemelor electronice. Îl priveşte. Îmi repet că am navigat până aici cu treburi foarte exacte şi adorm pe loc, hotărându-mă să nu visez nimic, dar mai ales să nu-mi rememorez atacul feroce al rechinilor şi modul cum au sfâşiat halca de carne.

8

— Domnilor, doamnelor, ne aflăm în salonul persan. Acest pat de aur aparţinea, după o legendă existentă în familia mea, unuia dintre sasanizii secolului al şaptelea, ceea ce, trebuie să recunoaşteţi, înseamnă ceva. Un colecţionar american mi-a oferit pe el cinci sute de mii de dolari. Nu-l dau nici pentru cincizeci de milioane.

Se aplaudă discret. Kadîr Altinören poartă un costum oriental fermecător, care-i scoate în evidenţă vigoarea trupului şi frumuseţea virilă a obrazului. Turban fin din mătase albă, încheiat printr-o agrafă din diamante care susţine trei pene roz de flamingo. Jiletcă de catifea verde, brodată cu aur. Cămaşă albă, şalvari verzi, încinşi cu un brâu din mătase brodată, cizme de catifea roşie, fără tocuri, cu vârfurile întoarse. Este înconjurat de bărbaţi îmbrăcaţi în cele mai diverse ţinute, de la cea sportivă – pantalon alb şi flanelă albă – la sacouri de culori vesele cu fulare de mătase la gât, ţinute care scot în relief pe cei câţiva orientali îmbrăcaţi în costume tradiţionale, fie burnuzuri de un alb imaculat, fie jiletci brodate bogat şi pe cap fesuri roşii. Ceea ce mă intrigă este grupul femeilor. Blonde de tip scandinav, câteva franţuzoaice, negrese foarte tinere, aproape goale, brunete de tip meridional, printre care o italiancă înaltă, care spune pe ton ascuţit cuvinte greu de transcris, lângă care stă Hayri, cu o seringă pregătită. Acele femei, toate tinere, au privirile pierdute. Atitudini lascive,

gesturi prelungi, neterminate. Sunt evident drogate şi, dincolo de glasul „gazdei", care ne explică istoria exponatelor din muzeul personal, aud glasurile decente ale domnilor, înarmați cu carnețele legate în piele şi superbe stilouri de aur.

— A patra din rândul doi.

Abia acum îl remarc pe ienicerul galant, gras, cu obrazul asudat, cu glas de castrat, care tronează în mijlocul bărbaților politicoşi.

— Suedeză… 18 ani… Fără complicații… O mie…

— Prea scump.

— Ofer opt sute.

— Stăpânul ține la ea.

— Opt sute cincizeci.

— Opt sute şaizeci şi cinci.

— Domnilor, oferă cineva mai mult ?

Glasul de castrat se insinuează printre explicațiile amfitrionului, care face rechizitoriul reformei fiscale a lui Chosroe I Anuşirvan care a trecut la impozitul funciar – haragul, perceput în părți din recoltă :

— Este vorba de Iranul de început, domnule cercetător…

— Ştiu foarte exact! În medie 1/10 până la 1/3 din recoltă.

— Pentru un flic de talia dumitale, nu este rău deloc.

— Adjudecat, de reprezentantul Orient-Barului, aud glasul castratului.

Se face o linişte ciudată. Kadîr Altinören intră în mijlocul grupului de bărbați.

— Domnilor, vă cer scuze. Nu vi i-am prezentat

pe distinşii mei oaspeți. Domnul locotenent din marina grănicerească Ara Tuncer şi domnul... domnul, aveți un nume bizar...

— Ştefan Bogdan...

— Cel mai simpatic şi instruit flic pe care Interpolul l-a lansat în joc... Ahmet, la cât s-a adjudecat suedeza ?

— Opt sute şaizeci şi cinci.

— Domnilor, concurență loială, cam puțin, dar nu forțez mâna nimănui.

Conversația se face într-o franco-italiano-greacă inteligibilă şi pipărată.

— Să revenim la reforma lui Chosroe I Anuşirvan, spune în franceza aceea pură de Sorbona.

Amfitrionul are cunoştințe vaste în domeniul istoriei feudale a Orientului preislamic şi islamic. Muzeul prin care ne plimbă are două secțiuni delimitate strict. Una, în care ne aflăm, plină de arme orientale de o valoare inestimabilă : hangere şi săbii cu gărzile şi tecile din aur încrustat cu rubine şi olmazuri, arce şi arbalete, puşti arabe cu cremene, țevi lungi, paturile încrustate în sidef, şei arabe, adevărate poeme orientale care vorbesc de cavalcade în pustiu, asedii şi lupte de noapte, de răpiri de femei şi. de aspra poezie a vieții nomade sub cel mai fastuos cer al lumii.

Sunt acolo, sub cupola de sticlă, cai arabi de cel mai pur sânge, mai ales albi, harnaşați multicolor, purtându-şi în şei călăreții reproduşi la scară naturală : războinici seldjucizi, paşi şi bey şi simpli timarioți, cărora Kadîr Altinören le face biografiile, fiecare fiind un strămoş ilustru din epoca de glorie

militară a imperiului otoman. Acela înalt, chior, sălbatic, a fost stegarul lui Baiazid Ildîrîm la Nicopole şi Cossovo. Povesteşte cu har şi exaltat fapte de arme de la cucerirea Constantinopolului, din luptele sultanilor cu mongolii lui Timur Lenk, din marile bătălii cu bizantinii şi perşii, pline de amănunte pitoreşti. La început mă las cucerit de elocința lui strălucită. De farmecul povestirilor. De perfecțiunea sălilor de cetate otomană, pavate cu gresie albastră glazurată, având tavanul în bolți persane sprijinite pe piloni din piatră azurată şi pereții groşi, din blocuri de piatră percutați de ambrazuri prin care se revarsă lumina strălucitoare a zilei şi reverberațiile Mării Egee.

Trăiesc intens în două planuri interdependente, alimentându-se reciproc cu idei şi emoții. Un plan al prezentului imediat, monstruos în esență, în care aud glasul castratului tocmindu-se neruşinat cu bandiții aceştia odioşi, traficanți de carne vie, care recurg la cele mai sinistre metode pentru a-şi supune victimele pe care le vor exploata în localurile lor de perdiție, dominat de figura amfitrionului, nodul de la care pornesc toate firele unei organizații mondiale, lucrul este evident ; şi un al doilea plan, al emoției pure față de perfecțiunea cu care Altinören a refăcut istoria neamului său.

— Acesta este Kâzim Ali Altinören, învingătorul de la Aligadarz, mâna dreaptă a lui Cogea Sinan Paşa.

Suntem în fața unui războinic uriaş, în zale de Damasc, cu coiful suflat în aur, având un scut rotund împodobit cu arabescuri smălțuite. Făcut din

ceară, cu ochi de sticlă, parcă venit acum dintr-o luptă în pustiu, războinicul primeşte pe jumătate din obraz o rază de soare care-l însufleţeşte. Am senzația că vrea să descalece şi că, spărgând clopotul de sticlă cu garda sabiei, ne va cere socoteală pentru indiscreție... Privindu-l, îmi face impresia că l-am mai văzut undeva. Amfitrionul spune că a fost comandantul unui detaşament de spahioglani din gardă, care a luptat în toate campaniile lui Cogea Sinan Paşa. Implicit în cele duse împotriva lui Mihai Viteazul. Coranul interzicea binecredincioşilor să-şi lase chipul furat pe pânza pictorilor. Încă şi astăzi, mulți mahomedani nu se lasă fotografiați... Atunci de unde ştie atât de exact Altinören cum arătau strămoşii lui atât de îndepărtați în negura timpului?! O idee stranie pune stăpânire pe mine. Oare nu există o forță, indiferent de natura ei, care se manifestă aici, în această zonă a lumii, capabilă să reediteze trecutul ? Oare nu acestei forțe îi datorează Kadîr Altinören galeria de portrete ale strămoşilor ? Oare nu această forță, exercitându-se în cursul anilor asupra acestui bărbat, i-a alterat personalitatea ? De unde pasiunea pentru trecut împinsă până la a-l reedita în forme materiale, aici în muzeu, în vestimentație şi în edificarea fortăreței acesteia, plină mereu de surprizele unei imaginații neobişnuite ? Kadîr Altinören se întoarce spre mine :

— Kâzim Ali Altinören a fost unul din cei mai viteji soldați ai împărăției, dar şi unul din cei mai mari negustori de robi ai Răsăritului. A avut un harem cu 365 de odalisce, care i-au născut exact

425 de fii şi fiice. Caravanele lui aduceau cânepa indiană din valea Gangelui şi din ea vracii lui pregăteau afrodisiacele şi drogurile cele mai căutate până la Alger şi Fez. Este stăpânul meu spiritual.

Remarc cu stupoare asemănarea celor doi. A celui călare, reprodus în ceară, şi a acestuia, cu turbanul lui din mătase albă şi trei pene roz de flamingo.

— De unde ştii că era aşa ?

Tresare. I se zbate un muşchi al feței.

— De unde ştii tu, fecior de câine, că nu era aşa ?

— Coranul nu le dădea voie strămoşilor tăi să pozeze pictorilor. Spune-mi numele unui portretist otoman din vremea lui Baiazid… Ori a lui Mahomed al treilea, stăpânul acestui bărbat ? !

— Memoria mea păstrează neştirbită imaginea strămoșilor mei.

— Minți!

Kadîr Altinören se stăpâneşte. Îmi zâmbeşte candid.

— Eşti un flic periculos ! Cel mai periculos flic din câți am cunoscut. Am să fac astfel, încât moartea îți va părea o binefacere. Allah cu tine !… Apropo !… Ziceai că eşti un pictor.

— Dintre cei mai buni.

— Atunci bucură-te de mărinimia mea !… Ahmet, condu-i pe invitați la barul de jos. Voi doi, urmați-mă… Domnilor ! Doamnelor ! Pe curând !

Coborâm câteva trepte pe sub o boltă de un alb strălucitor. Ara Tuncer mă priveşte întrebător. În toată plimbarea prin muzeu, nu s-a uitat la sora lui, Hayri, care în schimb mi-a căutat privirea de câteva

ori şi mi-a arătat foarte discret seringa pe care o ținea în mână. Îmi spun că nu se poate ca din toți cei de aici, paznici travestiți în ieniceri, femei capturate aiurea, traficanți şi contrabandişti, să nu fie încă unul, în afară de Hayri, care să nu vrea răsturnarea acestui *status quo,* la care poate a fost obligat să adereze prin cine ştie ce mijloace… Mă gândesc la italianca limbută. La cele câteva franțuzoaice. La faptul că Hayri le tratează, ori poate chiar ea le droghează. Amfitrionul ridică perdeaua zâmbindu-mi complice. Trec dincolo şi rămân stupefiat. Chiar în fața mea, un Rembrandt, dumnezeiesc elogiu adus navelor şi navigatorilor, „Norocul potrivnic", lângă care sunt eşalonate în diagonală patru pânze de cea mai modernă factură, toate celebrând marea şi navele, ori măcar apa şi navele, ideea aceasta de orizont mirific şi de plutire spre infinit. În capătul diagonalei, pierind de la rama somptuoasă a tabloului lui Rembrandt, acea „Goeletă în marea de vest" a lui Lyonel Feininger, germanul stabilit la New York, de formație cubistă, apoi pânza lui Monet : *Impression, soleil levant*; tot un Monet *Le pont D'Argenteuil,* având în prim plan trei yole, şi ultima, pânza lui Peyronnet, „Mediterana", ale cărei tonuri de albastru leagă interiorul pinacotecii de albastru egeean, şi iarăşi marine, între care recunosc pe Jongkind, şi mai ales pe Turner, multe din tablouri ştiu din presă că au dispărut din galeriile de stat sau particulare, apoi van Ruisdael şi Van der Velde cel Tânăr, totul aşezat fără nici o rațiune, în afara celei emoționale, pentru că pinacoteca aceasta conținând exclusiv marine, cu

geamuri enorme de cristal, prin care pătrunde lumina miraculoasă a mării, este un poem liric închinat acesteia, un poem liric scris cu cele mai vibrante culori şi nu mi-am închipuit niciodată că marea, în infinitatea ei de ipostaze, poate fi esențial aşa. Altinören tace. ÎI simt alături, răscolit, pe locotenentul Ara Tuncer, care spune :

— Păcat de tine, Kadîr... După ce te voi aresta, după ce vei fi judecat pentru crimele tale şi pedepsit, dacă mi-ar sta în putere aş deschide acest muzeu pentru public şi l-aş numi muzeul „Kadîr Altinören".

— Allah ! N-ai s-o poți face. Mulți vor cere înapoi tablourile astea. Şi ar fi păcat, Ara Tuncer.

Cum stă cu fața spre noi, luminat din plin, chipul lui îmi smulge un strigăt :

— Herostratos !

Un zâmbet şui îi demolează trăsăturile.

— Am ştiut-o, scrâşneşte... Consideră-te mort...

O vibrație stridentă emanată parcă din trupul lui aduce în pinacotecă patru „gorile" deghizate în ieniceri. Le spune ceva, în turcă bănuiesc, şi iese din pinacotecă aproape fugind.

— Ce-nseamnă cuvântul ăsta, care-a explodat ca un proiectil ?

— Dacă ne lasă vreme, am să-ți explic. Fii atent şi spune-mi ce remarci la ieniceri... Sunt ieniceri ?

— După uniformă, da...

— Ce le-a spus ?

— N-am înțeles.

Cei patru ne privesc cu ochi ca de sticlă, amintind ochii reproducerilor de ceară din muzeul lui Altinören. Au mişcări destul de ciudate, ca şi

când articulațiile lor ar fi semirigide. Ori ar asculta cu întârziere de comenzile sistemului nervos. Nu sunt înarmați decât cu arme de panoplie. Hangere străvechi înfipte în brâiele late din piele roşie. Fiecare ienicer poartă pe piept un obiect metalic asemănător unei „paitze" mongole, semnul rotund de aur şi argint care indica gradul în armatele lui Gingis Han şi Timur Lenk. Mi se pare că obiectul este de fapt un radio-receptor, ori ceva asemănător. Unul din ieniceri se răsuceşte greoi spre mine. Simt un flux vibratil care-mi trezeşte o rezonanță uşoară în cutia craniană. Am senzația că se creează un gol între oasele capului şi creier. Că acest flux coboară pe şira spinării şi se scurge în pardoseala glazurată şi odată cu el mi se scurge tot ceea ce-mi alcătuieşte personalitatea, începând cu memoria şi sfârşind cu voința.

Privindu-l pe Ara Tuncer scot un strigăt, ori vreau să scot un strigăt, ori mimez strigătul. Figura locotenentului se metamorfozează sub ochii mei în chipul cel mai cumplit. O urmă de rațiune îmi spune că ochii lui fixați asupra mea văd acelaşi lucru şi că exprimă aceeaşi spaimă viscerală. Trăsăturile tânărului devin din ce în ce mai flasce. Pielea i se scorojeşte schimbându-şi culoarea spre pământiu. Ochii i se resorb în fundul orbitelor. Nasul i se ascute. Buzele i se subțiază. În câteva clipe, tânărul locotenent Ara Tuncer a îmbătrânit cu o sută de ani. Mă cuprinde o disperare neagră. Sunt la fel de bătrân ca el şi la fel de neputincios. Nu-mi pot mişca mâinile. Picioarele abia mă mai țin. Urlu şi nu aud decât un scâncet vag şi tremurător. Fluxul vibratil

îşi scade frecvența. Simt producându-se un curent invers, de la picioare spre creştetul capului şi extremitățile corpului. Zeci de milioane de ace fierbinți practică acupunctura pe tot trupul meu. Ara Tuncer revine la sine însuşi. Revin la mine însumi. Dispare senzația că sunt conştient de existența separată a creierului. Îmi revine memoria. Mă mişc lejer. Experiența a fost îngrozitoare, îmi spun că am căzut pe mâna unui geniu al răului, care a descoperit mecanismele îmbătrânirii şi ale întineririi, tainele pe care cei vechi susțineau că ei înşişi le descoperiseră, aici, pe litoralul mediteranean, lângă vechiul Korikos, actualul Narlikuyu, acolo unde se află celebrul mozaic al fântânei Nus. Fântâna Nus, a inteligenței şi frumuseții, a celor frumoşi şi celibatari, pe mozaicul căreia nudurile Herei, Atenei şi Afroditei înconjurate de potârnichi vorbesc de eternitatea farmecului feminin, a principiului pe care-l reprezintă el în mitologia umanității.

Fără niciun semn exterior, o voință străină îmi bulversează starea de echilibru la care revenisem. Această voință îmi ordonă să mă urnesc şi să ies pe uşa care se deschide automat în peretele din fața mea. Cu un efort dureros, care-mi stoarce sudori, reuşesc să mă concentrez asupra mea şi să supraveghez evoluția forței spirituale care mă conduce. Ara Tuncer merge lângă mine, în cadență. Desigur suntem comici. Comici şi tragici. Sclavi ai unei forțe exterioare, mult superioară nouă şi necruțătoare căreia ne supunem necondiționat. Ştiu că nu ne urmează nimeni. Am senzația că ienicerii

aceia sunt nişte roboţi perfect puşi la punct, dotaţi cu o aparatură neimaginabilă, a cărei influenţă copleşeşte individualitatea originară a insului uman, impunându-i o altă condiţie, ceva asemănător dresajului aplicat de oameni animalelor.

Probabil că ideea mi-a fost impusă. Am simţit o undă de şoc pătrunzându-mă în zona creierului mic. Coridorul face un cot de nouăzeci de grade. Voinţa străină dispare. Brusc. Fără nici o durere fizică. Coridorul debuşează într-o rotondă vastă, un bar din crom-nichel dotat cu cele mai bizare forme de mese şi fotolii în care stau bărbaţii şi femeile văzute în muzeu. Kadîr Altinören mă priveşte scrutător.

— Un whisky, domnilor ?

— Unul mare, spun... Cu multă gheaţă, dacă se poate.

Kadîr Altinören ne face semn să ocupăm scaunele de lângă el. Ne cocoţăm la barul nichelat. Un chelner în alb imaculat ne pregăteşte băutura. Simt cum scaunul se înfundă sub mine. Întreaga rotondă coboară uşor. Văd glisierele, cabluri groase din oţel, şi zâmbetul dur al amfitrionului care-mi şopteşte :

— Spune-mi tot ce ştii despre Herostratos !

9

Rotonda cu barul, plante exotice, invitaţi şi chelneri scrobiţi s-a oprit în centrul acvariumului uriaş. De jur împrejur, ca într-un cinematograf panoramic, sunt pereţii de cristal prinşi în rame

groase de oțel inox. Constat că sunt tripli, nedeformanți şi că dincolo de ei se desfăşoară fastuos şi exuberant viața colcăitoare din atolii coraligeni. Cortegiile de peşti multicolori, meduzele şi algele freamătă în apa transparentă, a cărei adâncime poate fi de douăzeci şi cinci, treizeci de metri. Mă simt liber de orice influență spirituală străină. Acelaşi lucru se întâmplă cu întreaga asistență. Femeile acelea tinere, cu priviri halucinate, pustii ori opace, au redevenit ele însele. Mă izbeşte tăcerea lor desăvârşită. Reculegerea cu care, înfundate în fotolii, privesc panorama fundului de mare exotic, plin de reverberațiile luminii în apele translucide. Aud glasul unuia dintre bărbați spunând altuia :

— Este o colonie de corali arborescenți *Erytina,* rarisimă, colega.

— Crezi că algele sunt *Lithoihanium* şi *Halimeda ?*

— Sunt sigur.

Una din franțuzoaice :

— Superb… Claire, uite trandafiri submarini *Actinia equina.*

— *Actinia cari,* Marguerite.

Creierul îmi lucrează în suprasarcină. Există brusc o animație generală, care-mi prăbuşeşte toate raționamentele făcute pe seama întreprinderii lui Altinören. Recursesem la cea mai trivială dintre ipoteze. O asociație de traficanți de droguri şi carne vie, cu ramificații intercontinentale. Vânzare de droguri. Răpiri de fete şi femei pentru a le obliga la prostituție şi a le exploata. Şeful organizației dispune de o tehnică electronică perfecționată. De

instalații de forță capabile să altereze personalitatea umană. De cunoştințe istorice enciclopedice. Presupusele victime sortite prostituării par a fi specialiste în biologia marină, ca şi presupuşii traficanți. Este ceva halucinatoriu în acest microunivers, capabil să tulbure cea mai carteziană rațiune. Ara Tuncer este siderat de-a binelea... Am un atu : Herostratos ! Să ignore Altinören metodele moderne de interogatoriu ? Să nu aibă aparatura necesară descoperirii adevărului, când o posedă pe aceea a depersonalizării ? Din nou mă cuprinde spaima. De data asta una cosmică. Definitivă. Legată direct de destinul insului uman, această superbă creație a istoriei naționale şi sociale, care a dispus în lungul secolelor de universul lui interior, singurul teritoriu rămas integral sub semnul suveranității depline. Iată că un Kadîr Altinören mi-a demonstrat posibilitatea violării flagrante, brutale şi eficace a personalității umane. Mai mult. Mi-a demonstrat posibilitatea diluției, ori reconstituirii acestei personalități conform unei voințe străine şi arbitrare. Toate asalturile întreprinse asupra personalității de către fanatismele istoriei au sucombat în fața acestei minunate şi dumnezeieşti alcătuiri, hrănită de sevele demnității şi ale libertății. Nici o dogmă, religioasă şi politică, n-a îngenuncheat şi nu a dus la diluție personalitatea umană. Tirania sub orice formă s-a manifestat a găsit răspuns în milioanele de Demostene, ori Socrate, ori alte nume de oameni de toate culorile şi de pe toate meridianele, care au purtat şi poartă în ei demnitatea inalienabilă a speciei. Aici se întâmplă

altceva decât o enigmă pusă Interpolului. Mai mult decât o ripostă radicală de dat flagelului contemporan al drogurilor. Cetatea lui Altinören este altceva decât o ascunzătoare de traficanți, mascată sub firma unui multimilionar pasionat de colecții muzeistice… Ce ştie Altinören de Herostratos şi care este legătura dintre aceste personaje despărțite prin veacuri de istorie ? Ce am eu comun cu căpitanul vlah Radu Zamora şi prin ce mijloace aceste personaje, aceste veacuri deosebite au putut fi reconstituite la valoarea realului ?… Dumnezeule !… Contrabandistul văzut azi-noapte. Mă răsucesc fulgerător spre Altinören-Herostratos. Îi strâng brațul.

— Ce ai de gând cu Manuelos ? îl întreb…

— Ai să vezi, îmi răspunde zâmbind şi zâmbetul lui mă pietrifică… Domnilor ! Doamnelor ! Vă rog supravegheați atent panoul numărul patru…

Fac un tur de orizont. Pe unul din panourile de securit apare un patru fluorescent, ca şi când cifra s-ar fi născut din însăşi masa materiei, fără niciun impuls exterior. Hotărât, mă aflu în prezența unei tehnici necunoscute mie. Îmi propun să supraveghez lumea care mă înconjură, în trei direcții : acvariumul, asistența şi pe Kadîr Altinören, care coboară de pe scaun şi se îndreaptă spre un grup de trei bărbați cu trăsături rigide, stând în picioare în spatele asistenței.

— Ara, notează-ți în memorie fiecare gest care ți se pare mecanic şi pe cei care-l execută…

— Ienicerii ?

— Nu numai ei !…

— Ai văzut femeia aceea, de la masa roşie ?

— Ce este cu ea ?

— Stă mereu lângă Hayri... Când am început să coborâm, am văzut o emanaţie verzuie de la ea la Hayri... Hayri tocmai întindea mâna spre franţuzoaica Claire...

— Şi ?

— A rămas cu gestul făcut pe jumătate... Numai gândul că ar putea fi roboţi mă îngrozeşte.

— Nu sunt roboţi... Sau nu sunt încă... Atenţie !

De sus, de la suprafaţa apei, plonjează pe verticală un înotător, filând panoul numărul patru. Este dotat cu un scafandru autonom, mască fără cagulă şi ţine în mâna dreaptă un cuţit uriaş de spintecat rechini. Rememorez spectacolul cu hrănirea rechinilor şi chipul crispat de spaimă al contrabandistului. Îmi repet vehement că nu poate exista nici o identitate între acesta şi Manuelos, între Altinören şi Herostratos, între mine şi Zamora. Că oameni din epoci diferite reacţionează identic în situaţii limită identice. Că, probabil – dat fiind spaţiul mai îngust al vieţii cotidiene din alte timpuri, ori, mai exact, mai limitata împrăştiere spirituală a acestor oameni – sentimentele lor erau mai profunde, apropiindu-se de esenţa lor. Că gândirea lor era mai larg cuprinzătoare, având mult mai puţine lucruri de inventariat decât a noastră. Ara Tuncer îmi strânge braţul. Este din nou livid şi-mi indică cu capul locul unde înotătorul s-a lipit de peretele translucid. Acesta îşi scoate masca. Omul văzut azi-noapte. În spatele lui se ridică gâlgâind bulele de aer ale respiraţiei prin scafandru. Are un

tors de gigant. Caută pe cineva. Mişcările lente ale apei îi deformează trăsăturile. Cârdurile de peşti exotici îşi refac cortegiile.

— I-am mai dat o şansă ticălosului, se aude glasul lui Altinören... Ahmet Kafer, mă auzi ?

Sunt uluit. Altinören a vorbit turceşte. În rotondă se împrăştie o seamă de sunete, nu-mi dau seama dacă melodioase sau nu ; dar aceste sunete se regrupează pe centre sonore şi se transformă pe sine în sensuri, nu în cuvinte, sensuri care mă pătrund şi pe care le refac în imagini. Procesul este uluitor. Este ca şi când cineva ar fi descoperit un limbaj universal, renunțând la traduceri... Ca şi când cineva s-ar exprima în limba maternă şi un auditoriu universal ar ajunge să înțeleagă exact ce spune, printr-un procedeu de descompunere a cuvintelor în grupe de energie sonoră, receptată şi transformată în imagini figurative. O formă mult superioară sistemului pe care astronava de tip „Jupiter" îl va emite pentru eventualele civilizații extragalactice. Stupefacția este totală atunci când în rotondă răsună ideograma gândirii lui Ahmet Kafer, materializată prin acelaşi procedeu : centre sonore aglutinate în imagini figurative, care plutesc în atmosferă. Privesc atent masca scufundătorului şi văd o rețea de fire care-i cuprinde creştetul capului, câteva borne strălucitoare dispersate probabil pe centrii importanți ai funcțiilor vitale şi o antenă minusculă ridicată deasupra tâmplei stângi. Mă întrebam unde este dispozitivul de interogatoriu al acestei uzine de demolat personalitatea umană. Kadîr Altinören se întoarce spre mine :

— Domnule flic, nu considera ceea ce vezi cruzime. Ahmet Kafer este de fapt Ahmet Kafer, un criminal ticălos, care-şi merită soarta.

— Dar tu ?

— Mă judeci pripit. Credeam că începi să înțelegi.

— Mai repede şi mai mult decât speri.

— Atunci ?

— Consider că eşti un monstru !

— Din ce perspectivă ?

— Din perspectiva speciei.

— Adaugă a anului 2500 şi ai să-nțelegi că trebuie să ne salvăm.

— Îți asumi rolul unui Mesia modern ?

— De ce nu ? Cu sporul de eficacitate pe care-l adaugă cele două milenii care ne despart.

— Ştii că nu sunt un flic ?

— Ştiu !

— Şi Ara Tuncer ?

— Este unui din cei mai buni comandanți de vedete rapide. Avem nevoie de el.

— Să-l robotizați !

— Ce cuvânt stupid. Să-l…

Se întrerupe. Rotonda se umple de ideograma spaimei. Este un fel de țipăt cu totul inuman. Striațiuni negre inundă atmosfera. Striațiuni zigzagate. Îmi dau seama că sunt biocurenții celulelor şi viscerelor percutate de spaima conştientă a morții. Abia atunci văd trei antene parabolice alcătuite dintr-o rețea subțire din fire argintii care se orientează spre locul unde se formează ideograma. Ara Tuncer îmi strânge brațul. Cei trei bărbați cu care se întreține Kadîr Altinören

şi femeia de lângă Hayri stau impasibili în fotolii, privind glacial omul din acvarium. Alți doi bărbați au figuri semirigide. Notez că zâmbesc stupid, poartă pantaloni de dril şi cămăşi colorate cu mult roşu. Ceilalți trei sunt îmbrăcați în costume uşoare, bej. Franțuzoaicele, suedeza, italianca, negresele tinere par tumefiate de spaimă. Au trăsăturile descompuse. Intuiesc că descifrează pe aceeaşi lungime de undă sentimentul emis de Ahmet Kafer care li se implântă în celule cu violența pe care însumi o resimt. Poartă toate rochii, ori bluzoane şi pantaloni în care predomină culoarea verde. Tot în verde predominant sunt îmbrăcați patru bărbați atletici, pe care i-am ignorat până atunci : un nordic blond, o întruchipare de viking, un mexican, ori poate un sud-american, cu mustață stil Bolivar, un semit superb, poate arab, şi un negroid. Lângă ei, ori mai curând în spatele lor, s-a plantat un individ cu mină de antropolog, care are pe piept „paitza" purtată de ieniceri. Emisiile de biocurenți zigzagate încetează brusc. Sunt înlocuite printr-o emisie scurtă de linii oblice, discontinui, de culoare roşu-cardinal. Liniile au tendința vădită să devină continui. Îmi explic fenomenul prin revenirea din spaimă a scafandrului. Emisiunea încetează. Ideograma care se proiectează este a urii. Ura esențială, care are drept scop moartea. O singură linie sângerie şi pulsatorie, ca şi când acea linie ar fi un conductor prea îngust pentru cantitatea biocurentului emis. Fără să mă mir, urmăresc umbra sumbră care taie apa pe verticală, lungă de cel puțin patru metri, şi mişcarea cu care Ahmet

Kafer îşi lipeşte spatele scafandrului de peretele translucid, trecându-şi cuțitul în mâna stângă.

— Rechinii, şopteşte Ara Tuncer…

10

— Domnilor ! Doamnelor ! Dați prea mare importanță pedepsirii unui criminal ordinar, care a asasinat patru grăniceri, a scufundat două ambarcații. cu pescari, lăsându-i pe aceia pradă rechinilor, dar mai ales…

— Nu suport cruzimea !

— Suntem aici pentru studii de biologie marină!

— Doamnelor !

— Cine vă dă dreptul de viață şi de moarte ?

— N-a fost o execuție nenorocită, cum semenii voştri o practică pe tot globul acesta odios, în numele unei false morale ! A fost o luptă ! I-am dat şansa să-şi salveze viața luptând…

— O luptă inegală ! Condamnată apriori la un eşec al omului !

Rotonda a culisat, ridicându-se sub o cupolă tapisată cu un material argintiu strălucitor, dispus în solzi. Altinören este în centrul rotondei. Rememorarea luptei submarine ține deopotrivă de sublim şi de oroare. Mi-am adaptat sistemul de a gândi şi acționa situației în care mă aflu. Am din ce în ce mai accentuat sentimentul că supremația absolută a speciei mele pe Terra este percutată de forțe exterioare cu scopuri care-mi scapă.

Supratehnica înconjurătoare este indiciul evident şi alarmant. În tot timpul luptei acelui Ahmet Kafer cu cei trei rechini am comunicat cu Ara Tuncer fără ca aparatajul suprasensibil de captare a gândurilor şi stărilor interioare să ne poată recepta datorită emanației puternice a condamnatului. Am inventariat, amândoi, monosilabic, sau din priviri, rețeaua de antene şi de emițătoare, punându-ne întrebarea : care este sursa de energie ? Ahmet Kafer emitea biocurenți sângerii, de o frecvență uluitoare. Adoptase o tehnică de luptă desăvârşită. Rezemat de peretele translucid, primea atacul rechinilor numai din față, lateral şi foarte puțin şi de pe verticală. Spre uluirea mea, fiarele acelea sumbre şi silențioase emiteau un fel de semnale sincopate, care le trăda excitarea în fața prăzii. Mai ales un rechin albastru uriaş emitea grupe de semnale pământii, o culoare vâscoasă şi tulbure, în clipa când se pregătea de atac. Mi-am dat seama că particip la o primă lecție de dezumanizare. Grupul celor patru bărbați dominat de viking a trecut din mână în mână un bilețel şi se pare că gazda n-a sesizat mişcarea, rămânând impasibilă. Rechinii s-au ales cu câteva împunsături dibace în pântecul alburiu care trecea fulgerător prin fața scafandrului atunci când fiarele se răsuceau pentru atac. Boturile hidoase, pline de colți, defilau ca într-un carusel al groazei. Apa fierbea vânzolită de cozile puternice. Condamnatul avea timpul de imersiune limitat la autonomia buteliilor cu oxigen. Într-o oră cel mult, trebuia să ucidă la cuțit trei rechini îndârjiți. Am surprins privirea franțuzoaicei Claire. Imperativă.

Lucidă. Cu toată situația imposibilă în care ne aflam, a trebuit să recunosc că bioloaga este întruchiparea acelui tip rarisim de femeie care ştie să rămână femeie în orice împrejurare, iradiind un farmec discret şi o delicatețe plină de reverie. Şatenă, cu trăsăturile idealizate de un penel romantic, ochii de un albastru penetrant, suplă în bluzon şi înaltă, cu mâinile delicate încrucişate pe genunchi, mi-a făcut impresia unui portret rafaelit. Nu ştiu dacă am iubit-o atunci, dar poezia suavă şi tainică care-i înconjura ființa şi mediul în care ne aflam mi-au fixat exact termenii obligațiilor mele de om liber şi bărbat. Am văzut esența groazei şi a ororii întipărindu-se pe chipul ei suav. Am ştiut că scafandrul este pierdut. Omul împunsese rapid rechinul albastru chiar în mijlocul pântecului. Un strigăt de triumf al întregii lui ființe umpluse rotonda cu zeci de fulgurații violacee. Cuțitul înfipt adânc şi ținut cu putere a sfâşiat pântecul rechinului pe un metru de lungime. Am interceptat geamătul de durere al fiarei, apoi pe cel de furie dementă urmat de o imensă zvârcolire a trupului uriaş. Ahmet Kafer s-a agățat de cuțit. Rechinul proiectat spre suprafață l-a antrenat după el. După o clipă, rotonda s-a umplut de ideograma morții prin violență. Unul din rechini l-a atacat pe Kafer, retezându-i piciorul drept din şold. Omul a dat drumul cuțitului. A înotat disperat spre suprafață, înconjurat de roşul propriului său sânge. Într-o clipă a fost sfâşiat în bucăți de cei doi rechini răniți uşor… Claire a leşinat. Marguerite avea senzații de vomă. Hayri îşi îngropase obrazul în palme…

— Domnilor ! Doamnelor ! Sunteți reprezentanți superlativi ai speciei umane pe Terra. Din toate punctele de vedere, superlativi. Ereditar, constituțional, psihic, intelectual, profesional. Vă rog faceți-mi plăcerea şi judecați-vă obiectiv.

Constat că ne aflăm într-un spațiu asemănător acvariumului, cu deosebire că suntem înconjurați de pereți groşi din cristal, un heptagon încastrat în bare cromate, fiecare perete fiind alcătuit dintr-o infinitate de romboizi cristalini, emanând fosforescențe vag verzui. Dintr-o dată, fără nici o tranziție, fără nici o senzație a dislocării, fără să suport traumatisme psihice, ori să duc după mine inerții ale personalității prezente, mă trezesc la poalele colinei Birsa, pe care străluceşte în soarele african, crud, templul în marmură şi aur al zeului punic Eşmun. Ştiu că sunt cel iubit de Baal, că am douăzeci de corăbii plecate spre Iberia după plumb, aramă şi argint; ori ducând spre Roma cele mai frumoase sclave negre, rafie şi şofran ; este o zi de sărbătoare; Claire stă lângă mine şi-l ține de mână pe singurul nostru fiu Şamun, care vede parada elefanților de război gătiți cu valtrapuri multicolore, ducând în spinare fortărețele cu arcaşi şi lăncieri. În urmă se văd casele noastre cu şase etaje, templele ridicate zeiței Tanit, se vede portul comercial al acestei cetăți zeeşti, Cartagina, Femeia mea îmi strânge mâna spasmodic, şoptindu-mi :

— Hasdrubal, inima mea, să fugim !

Sunt de față o mare mulțime de patricieni şi armatori, soarele ne luminează puternic, miroase a marmură încinsă şi a uleiuri scumpe, apoi, după

parada elefanților de război, scoşi din grajdurile lor subterane, se ridică spre cer glasurile preoților, implorându-l pe Eşmun să primească jertfa pe care cartaginezii i-o aduc în ființa fiilor lor preacurați şi puri. Claire, pe care o cheamă Ifà, leşină. Fiul meu iubit mă priveşte duios şi-mi spune :

— Tată, iată a venit ziua să mă iei cu tine pe mare…

Mulțimea mă împinge. Claire-Ifà este luată în litieră de sclavi, se aude plânsetul mamelor, şi zeci de copii nevinovați sunt duşi de părinții lor spre locul unde vor fi sacrificați în cinstea lui Eşmun. Rugurile sunt aprinse. Simt soarele arzându-mă în creştet. Apele albastre ale Mediteranei mă fac să urlu. Trăiesc până la secătuire clipele cumplite care mă despart de sacrificiul lui Şamun. Îmi reamintesc cu o mie de amănunte nopțile lui de febră când îl vegheam cu schimbul, obiceiul lui de a-şi bate palmele când mă vedea venind la el şi primul dinte cu nopțile nedormite, legănându-l, şi primii paşi, şi cel dintâi cuvânt, fericirea care ne umplea simțindu-l lângă noi, şi înainte, când Ifà îl purta în pântec şi el mişca acolo, iar ea se ruga cu lacrimi fierbinți să nu fie băiat, ca să scape alegerii lui Eşmun. O sfârşeală cumplită îmi cuprinde trupul. Iată, urc treaptă cu treaptă spre locul sacrificiului, unde cuțitele preoților sunt pline de sângele copiilor, unde se aud țipetele mamelor şi unde simt că eu însumi mor de o mie de ori. Da, mi-l iau pe Şamun. Îi văd privirea dintr-o dată plină de tenebrele morții.

— Tatăăă !

Strigătul sfâşietor. Trupul lui firav zbătându-se

pe piatra de sacrificiu... Văd o caravană dincolo de zidurile cetății. Apoi sunt un negustător din Horezm, călărind în fața caravanei mele spre Samarkand. Dintr-o dată țâşnesc dintre palmieri zece mongoli călare. Sunt prins cu arcanul. Sunt târât zeci de zile legat pe cocoaşa uneia din cămilele mele. Ajung într-o tabără. Sunt orbit cu foc. Ah, clipa aceea cumplită, când sunt târât în genunchi în fața călăului care-şi încinge lama hangerului pe tăciuni şi când privesc lacom cerul albastru-roşiatic al deşertului, când văd frunzele palmierilor foşnind uşor în vântui subțire, şi părul cămilelor zburlindu-se, şi miile de culori ale veşmintelor, şi femeile acelor oameni cărora nu le-am făcut niciun rău, şi copiii lor, apoi durerea aceea sfâşietoare şi întunericul profund, definitiv, în care mă prăbuşesc ca în haos. Mereu şi mereu mă transform pe mine însumi într-o lume mereu alta ca peisaj şi culoare, mereu egală cu dramele ei profunde şi nemiloase. Sunt martirizat de inchiziție, după *ce* sunt smuls din patul în care-o iubisem pe Claire. Mi se sparg fluierele picioarelor cu ciocanul pentru că mă declarasem de partea lui Giordano Bruno. Mor dintr-o rană purulentă fiind nordist în războiul de secesiune. Ah, dulcea mea linişte de medic dintr-o parohie de lângă Boston, cu cei trei fii la vânătoare de rațe sălbatice în amurg şi indezirabila moarte aici, într-un grajd din sud, pe paiele pline de purici, mirosind a fecale şi puroi... lată-mă ieşind cu sabia goală în mână, doar în cămeşoi, sunt răzeş undeva pe Prut, şi ceamburul tătăresc de pradă năvăleşte din lunca Şoimii cu făcliile aprinse pe care ie aruncă în acoperişurile de

stuf. Văd sulița care mi se înfige între coaste. O văd pe Tudora, aproape goală, mânată cu harapnicul. Pe Grigore, flăcăiaşul de trei ani, îl ridică un mârzac în suliță şi-l leapădă în stuful arzând al acoperişului. Mă mai târăsc doi paşi şi cad cu gura în pământ. Putrezesc în lanțuri pe o galeră a burbonilor. Fusesem colonel în Marea Armată a lui Napoleon şi pălmuisem un viconte de operetă care-mi strigase că „Bonaparte" a fost un măscărici. Nu fac altceva decât să mă nasc mereu cu altă identitate şi în alt veac, spre a fi vândut sclav în Jamaica, după ce zac în cala unei corăbii nenorocite, duhnind a ciumă şi oroare. Mor mereu, mor de ciumă şi de yperită, gazat într-o tranşee plină de nămol şi excremente, mor ars de viu la Auschwitz pentru simpla vină că. sunt un evreu onest şi miop cu şase copii, mor într-o închisoare fascistă, mor mereu şi mereu, smuls din rosturile mele de om paşnic şi bine instalat într-o activitate laborioasă ; apoi brusc, după atâtea morți, care mă paralizează şi mă ruinează, sunt smuls martiriului şi extrapolat într-o singurătate siderală, de unde văd mereu mase de oameni repezindu-se unele asupra altora în sunete ascuțite de trâmbițe, în răgetele comandanților, mase de oameni exterminându-se cu o înverşunare care, privită de aici de sus, mi se pare cretină. Se extermină cu cuțite din piatră. Cu cuțite din bronz. Cu arme de fier. Recunosc războaiele pentru Troia. Recunosc războaiele medice. Recunosc agitația lui Timur Lenk, hecatombele pe care le lasă în urmă, ororile tuturor războaielor pământului, apoi, ca într-o fulgerare, explozia de la Hiroshima. Este evident,

raționez, se face un rechizitoriu speciei. Văzută aşa, are în ea ceva monstruos şi demențial. Filmul pe care-l vizionez este opera unui nebun, ori a unui duşman înrăit al speciei. Este un montaj sinistru din toate războaiele cumplite ale umanității. Imaginea este în relief, culori, cu sunet stereofonic, omniprezentă, subliniată de miile de zgomote ale vieții, de la scrâşnetul dinților la horcăitul muribunzilor. Porneşte de la o luptă a infanteriei cartagineze însoțită de elefanți şi ajunge la un asalt cu aruncătoarele de flăcări într-un atol din Pacific, unde oamenii ard de vii.

Apoi, după acelaşi sistem sincopat, ne aflăm în mijlocul unui abator imens, unde mii de vite sunt conduse pe zeci de rânduri sub nişte ghilotine automate care le ucid. Cadavrele lor sunt decupate. Părțile de carne sângerândă sunt tranşate. Mii de parlagii plini de sânge înoată între hălci încă aburind de viață. Participăm la sărbătorile Crăciunului. Sunt la biserică, în costum olandez, negru, cu jabou, Claire stă sfioasă lângă mine şi-mi spune vorbe de dragoste, apoi mă văd despicând porcul şi am o mutră dintr-o dată lacomă şi crudă şi inumană, iar copiii noştri fug prin curte cu câte o bucată de şorici în mâini, şi şoriciul acela este încă viu, iar în cotețul lor, ceilalți porci guiță strigându-şi spaima de moarte, precum Ahmet Kafer, ori rechinul rănit.

Văd traulere uriaşe scoțând din adâncurile oceanului milioane de peşti. Mă văd asasinând foci care se dospesc în soarele arctic. Mă văd ucigând balene. Totul pe mine miroase a sânge, sunt însumi

plin de sânge. Sângele semenilor, sângele celorlalte specii. Mă apucă un dezgust îngrozitor de mine însumi. Mă simt pe treapta cea mai de jos a animalității. Mi se pare că specia mea a subjugat întreaga planetă dorinței ei primitive de a-şi câştiga hegemonia prin exterminarea celorlalte specii şi realizez latențele genocidului total în lăcomia de putere absolută a unora sau altora dintre state. Toată afacerea mi se pare josnică. Istoria speciei dezbrăcată de orice romantism. O istorie scăldată în sânge şi în mizerie. Inteligența umană pusă în slujba lăcomiei. A disprețului față de tot ce înconjoară specia. Până şi față de rezervorul ei de viață, cum este atmosferoidul, împotriva căruia specia îşi lansează sateliții şi emanațiile aşa-zisei civilizații. Am o senzație de prostrație totală. De dezarmare şi părăsire de sine. Simt infiltrându-mi-se în conştiință un fluid glacial, pe care-l ştiu exterior mie. Atunci aud un glas stins, dar ferm, strigând. Un glas de femeie, tremurător şi plin de disperare, care strigă :

– Dar Beethoven ?

11

— Dar Beethoven ? !

A fost punctul de aglutinare al umanului. Dincolo de măreția speciei, zidită în piatră şi-n arte. Măreția ei de fiecare zi. Eroica ei stăruință în cunoaştere. Mă agăț disperat de sentimente. De dragoste. De

maternitate. De iubirea adevărului. Pe cât erau de concrete şi traumatizante imaginile rulate pe ecranul panoramic, fluorescent, pe atât de abstracte şi imposibil de figurat mi se par datele măreției omului. Fluxul glacial îşi întăreşte intensitatea. Forțe necunoscute îmi blochează afectele. Ştiu că sunt victima unei experiențe. Îmi spun lucid : „de dezumanizare"... Nu am resurse interioare să mă opun invaziei de raționamente lucide şi seci care mă extrapolează condiției umane, făcându-mă judecător al ei de pe poziții într-un fel extraterestre. Cuvântul îmi răsună în conştiință stârnind-mi un interes deosebit. Foarte târziu am conştiința trecerii timpului. Am fost martor activ, subiect şi obiect, actor şi spectator în uluitoarea istorie a omenirii. O istorie ciuntită după o logică de fier, care a îndepărtat orice gest care ar fi demonstrat gradul de umanitate şi umanizare al speciei. Aud vag glasul lui Kadîr Altinören :

— Domnilor ! Doamnelor ! Nu este vorba să renunțați la o cetățenie sau alta ! Fie vorba între noi, partajarea speciei pe națiuni este o absurditate care ține de epoca analfabetismului speciei. Nu ştiu ce fond principal de cuvinte are dialectul Kisuaheli şi nici suedeza, ori engleza. Dar ştiu că există posibilitatea, şi v-am demonstrat-o, ca să putem percepe cea mai vagă mişcare sensibilă a celulelor, a organelor, a sistemelor şi s-o interpretăm în imagini universal inteligibile.

— Este monstruos, spune Claire.

— Oare voi, biologii, nu tindeți la cunoaşterea totală a organismului viu ?

— Fără să profanăm sentimentele !

Din nou asaltul imaginilor capabile să înnebunească până şi o rocă. Piețe de sclavi, începând din zorii formării triburilor şi popoarelor până astăzi, când sunt transportați cu iahturi elegante sau avioane speciale. Femei despărțite de soții lor. Copii smulşi de la sânul mamelor. Bice crăpând pielea celor gata să cadă din picioare. Lanțuri. Puşcării groaznice în care simt mirosul de fecale şi carne putrezită. Din nou penitenciare risipite din Arctica până în zonele malariei şi frigurilor galbene. Din nou arderi pe rug, ori decapitări pe eşafod. Biciuiri şi autodafeuri. O ruşine fără precedent pune stăpânire pe mine.

— Domnilor ! Doamnelor !... Vă pot aduce argumente filmate din istoria omenirii timp de un an, rulând 24 ore din 24. Esențial este să înțelegeți că specia trebuie salvată de un nou cataclism atomic. Că acest Pământ poate deveni cu adevărat Țara Făgăduinței şi că pentru a realiza aceasta este necesar să renunțați la morbiditatea sentimentelor. La imbecila plafonare a spiritului prin sentiment şi arte. Singura, valoare profund etică a umanității este rațiunea care creează maşina, încredințându-i acesteia rolul de a impune acțiunea obiectivă. Sunteți aici cei selectați de noi pentru a fi întemeietorii noii umanități. Nu simțiți nici o datorie față de acest Pământ pe care-l locuim de milioane de ani ? Nu simțiți nevoia eliberării de orice constrângere a sentimentului ? A limbii materne ? A granițelor şi zecilor de mii de legiuiri ? Nu simțiți nevoia să vă reconciliați cu speciile pe care le-ați

oprimat de mii de ani ? Cu oceanele pe care le poluați, atacându-vă izvorul mereu proaspăt de oxigen ? Cu atmosfera pe care o îmbibați cu agenți patogeni ? Cu fluviile pe care le-ați ucis şi cu pădurile pe care le sortiți pieirii ? Domnilor ! Doamnelor ! Fişierele voastre sunt perfecte. Aveți fiecare o ascendență cvasiperfectă. Sistemul nostru informațional urcă până dincolo de formarea popoarelor voastre. De altfel, unii din cei prezenți au putut să-şi recunoască antecesorii în ipostaze şi epoci diverse. Doresc ca logica voastră să primeze sentimentelor şi inerției, tradiției şi obişnuinței. Doresc să am asentimentul vostru pentru a proceda la restructurarea speciei pe bazele raționale ale unui nou statut mondial ai umanității. Sistemul evoluției pe popoare şi uniuni de popoare este falimentar şi inechitabil. Ascultați-mă ! Trebuie să pornim de la noi înşine, pentru a nu lăsa deschisă posibilitatea invaziei Terrei şi a trecerii speciei umane de la rolul de hegemon la rolul de sclav sau semisclav, pe care noi l-am asigurat celorlalte specii terestre.

Kadîr Altinören îşi desfăşoară teoriile cu o mie de argumente logice la o privire superficială, imbecile dacă sunt raportate la lumea contemporană.

— Fermecător, spune Claire, dar am vrea să ştim mai exact cum vezi dumneata, profesore, trecerea la acei indivizi raționali, nesentimentali, perfect echilibrați…

— Şi cine sunt acei „noi" despre care vorbeşti ca despre o categorie separată de umanitatea prezentă, spune vikingul uriaş, făcându-mi un semn discret spre umărul lui drept.

Văd acolo, fixată de bluzon, un fel de antenă aurie, foarte subțire şi foarte scurtă. Mă inundă un sentiment puternic de solidaritate cu toți aceşti necunoscuți. Nu ştiu ce înseamnă antena aceea, dar sunt sigur că nordicul atletic a pornit în secret lupta împotriva dezumanizării şi că-mi atrage atenția asupra unui mijloc de luptă necunoscut mie. Ori, pur şi simplu mă pune în gardă asupra unei relații posibile între mine, el, antenă şi întregul sistem care încearcă să ne izoleze eu-rile !

— Domnilor ! Doamnelor !... Răspund celei dintâi întrebări. Să presupunem că Terra a fost şi este sub supravegherea unor forțe inteligente, extraterestre, încă de câteva mii de ani înaintea celui de al doilea cataclism cunoscut sub numele de Potop ! Domnilor! Doamnelor ! Să presupunem că aceste ființe inteligente au reuşit să testeze câteva sute de mii de exemplare umane din fiecare generație şi din fiecare rasă, de pe toate continentele. Că substituindu-se întâmplării, aceste forțe inteligente au făcut să se unească exemplarele care demonstrau un maximum de calități ale speciei. Că printr-o simplă înregistrare a lor în memoratoarele unei secțiuni speciale, să zicem Terra—Eugenia, au putut fi urmăriți descendenții acestor perechi în destinul cărora au intervenit mereu întâmplări capabile să le selecționeze partenerii. Nu ar fi asta o mai plauzibilă teorie a genialității ? De ce-am exclude posibilitatea selectării raționale, aplicată de o forță inteligentă, provenind din altă galaxie, posedând o civilizație multimilenară, interesată de dezvoltarea Terrei ? Legendele popoarelor conțin date uluitoare, asupra

cărora avem prostul obicei să nu medităm... Scăpăm din vedere vechile legende de pe toate continentele în care se povesteşte că specia este rodul unirii unei fiice a pământului cu un extraterestru... De ce, oare ?

— Vrei să spui că noi, femeile de aici, suntem obiectul unei asemenea selecții ? întrebă Claire, alb.

— De ce nu ?

— Şi că, indiferent de voința noastră, vom fi obligate la un mariaj, chiar temporar, cu o ființă impusă, pentru a da naştere la un specimen superdotat ?

— Ce-ar fi rău în asta, domnişoară Claire Villard?

— Reduceți o civilizație multimilenară la simpla experiență de ameliorare a raselor de animale ?

— Câtă îngustime şi cât dispreț !

Kadîr Altinören îşi pierde vizibil glaciala stăpânire de sine. Simt un reflux al forțelor exterioare care se interpun atât de puternic între afect şi rațiunea din ce în ce mai câştigată de tezele celui numit de Claire, profesor. Şocul este dureros. Mă regăsesc cu oarecare ruşine față de mine, cel sentimental. Profesorul Kadîr Altinören face să ruleze pe ecranele care ne înconjură o sumedenie de episoade de o tandrețe inefabilă. De o delicatețe suavă. Epoci de împerechere la lebede şi flamingo, cu jocuri de dragoste magice, superba grație din voltijele masculilor de focă, ori a mustangilor din preria americană dinaintea colonizării, jocul de dragoste al leilor, şi pretutindeni, înaintea acestor jocuri, lupta masculilor în ceea ce numim poate superficial selecția naturală. Mă las captivat de perfecțiunea

înregistrărilor. Simt palma lui Ara Tuncer strângându-mi brațul. Alunecând spre palma mea, în care strecoară un bilețel. Este cei dinții semn material al solidarității noastre de tereştri, care mă pune în gardă şi-mi trezeşte animozitatea împotriva experienței la care ne supune profesorul Altinören.

— Domnilor ! Doamnelor ! Iată răspunsul la a doua întrebare. Cine suntem „noi" ?

Filmul se întrerupe la o scenă de familie, unde tatăl, un leu puternic, aplică o corecție unui intrus care dădea târcoale tribului său.

— Am putea fi urmaşii unei selecții riguroase, ai cărei ascendenți numără printre ei un extraterestru. De ce nu ?

12

O înserare dumnezeiască brodează crenelele fortăreței lui Altinören cu franjuri grele de aur fluid. Vântul de la nord a căzut. O hulă uşoară îşi leagănă crestele albe peste apele de smalț translucid. Suntem toți pe terasa cu care se termină donjonul central, aşezați confortabil în fotolii adânci din rafie împletită pe schelete metalice. Din centrul donjonului se ridică o rampă metalică la care flutură drapelul de stat al Turciei, roşu cu semiluna aurie, şi, sub el, un fanion albastru cu trei stele din argint, fanion pe care l-am văzut şi la bastonul din pupa al iahtului care ne-a adus aici. Am cinat pe terasă, serviți de nişte specimene ciudate, un fel de bărbați

stafidiți, cu obrazul plin de pliuri mărunte şi unghii, vineții, care se mişcă rigid şi par conduşi de un sistem nervos cu reflexe întârziate. Cina s-a compus dintr-un fel de preparate semirigide, condimentate, cu arome care se schimbau în timpul masticației, trecând de la gustul de portocală la cel de alune, de şerbet de trandafir, apoi la gusturi suave ori violente de fructe exotice. Manevrând cu atenție şervețelul de hârtie, am putut strecura înăuntrul lui bilețelul primit de la locotenentul de grăniceri. Scria într-o franceză aproximativă :

„Ecranați antenele. Adunarea în cabina oranj. Orele 24,15".

Nu-mi rămâne decât să strecor biletul sub una din tarte şi să-l mestec cu stoicism. Constat o relaxare generală, ca şi lipsa antenelor văzute încă din timpul aventurii mele în Efesul lui Manuelos. Urmăresc linia aburită a orizontului, acolo unde marea întâlneşte țărmul Asiei Mici. Sunt într-o dispoziție excelentă. Tartele cu gusturi exotice conțin probabil vitamine condensate, în genul hranei pentru cosmonauți, cu o posibilitate rapidă de asimilare în circuitele vitale ale organismului. Creierul îmi este ozonat. Simt nevoia să fac ceva, să ridic greutăți, ori să înot foarte departe în marea plină de luminiscențe, care-şi schimbă culoarea de la o clipă la alta. Zăresc la orizont un pachebot tăind marea spre sud-sud-est.

— Se duce în Cipru, spune Claire şi oftează.

Între insulă şi țărm trece o flotilă de caice, răspândită în linie.

— Pescarii, spune cineva.

Dintr-o dată am conştiinţa clară a ceea ce înseamnă habitudinile de milenii ale speciei, care a fost culegătoare de fructe şi semințe, care-a pescuit şi vânat, care-a păstorit şi a devenit cultivatoare, hărăzind fiecărei etape legendele şi miturile sale, spiritualizând munca, ori simpla necesitate a hranei, îmbogățind fiecare gest necesar cu un complement spiritualizat : sacrificiului i-a adăugat ideea de necesitate în binele colectivității, şi mai departe ?... Derapez în gol. Mă las furat de beatitudinea clipei şi de euforia pe care o simt în preajma franțuzoaicei care priveşte orizontul printre pleoapele întredeschise.

— Suntem numai noi, cei neconvertiți încă, şopteşte femeia... Momentul de respiro al fiecărei seri... Britanic ?

— Român.

— Profesia ?

— Pictor şi navigator. Arheolog amator.

— Curtați-o pe Néziè... Este fiziciană...

Nu văd legătura. Néziè, a treia masă la dreapta, o ugandeză superbă, cu pielea neagră-arămie şi chip de Afroditǎ ecuatorială, plină de voluptate carnală, îmi zâmbeşte cu dantură solară... Îmi iau fotoliul şi mi-l apropii de masa ei la care sunt aşezate încă două africane, domnişoarele Ng'boro şi Elina. Eazwai, amândouă chimiste, au studiat la Addis-Abeba, vorbesc o franceză sprințară, sunt vesele şi-l strigă în cor pe Sven, vikingul.

— Sven, dacă profesorul îşi ia teoria în serios, eşti soțul meu pentru cel dintâi copil minune, spune domnişoara Ng'boro, o ecuatorială statuară, cu ochi

mari, negri şi profunzi.

— Ecranarea se face cu maşinile de bărbierit, şopteşte Néziè... Apoi tare : Iată un domn necunoscut, care a luat în serios palavrele profesorului... Se pare că albii migrează spre ecuator. Claire... Eşti geloasă ?

— Şi noi, spre pol ! strigă vesel unul din cei notați de mine a fi sud-americani. Fetelor, un dans ?

Cineva dă drumul unui tranzistor. Amurgul liliachiu se umple de ritm. Este ora reclamelor la radio Atena. Mă simt apucat de braț. Afrodita neagră mă precipită în mijlocul terasei. Într-o clipă, mesele şi fotoliile sunt trase spre margine. Venerabilele superspecimene se avântă în dansul sincopat, fără niciun respect pentru gravitatea situației, solemnitatea titlurilor ştiințifice şi privirile opace ale chelnărilor robotizați. Sunt pe cale s-o uit pe suava Claire, iradiat de voluptatea pe care-o degajă Néziè, care trăieşte ritmul, care se cufundă în ritm şi care mă electrizează, atrăgându-mă cu o forță cvasimaterială.

— Portdrapelul este o antenă direcțională, îmi spune în timp ce-mi demonstrează ce înseamnă cu adevărat o sincopă în ritm. Etajul doi, uşa a treia pe dreapta, cabina oranj...

Mă detaşez de fascinația pe care o exercită Néziè asupra mea. Probabil că este singura femeie pe care mi-am dorit-o de la prima vedere cu o pasiune stranie şi necontrolată. Ştiu că sunt în afara influențelor exterioare, exercitate de profesor. Caut să mă obiectivez. Văd perechi de tineri, europeni şi africani, sudamericani şi semiți din Orientul

Apropiat, dansând lejer sub cerul egeean, satinat, şi, absolut lucid, mă întreb dacă nu cumva Profesorul – iată că-l gândesc cu majusculă – n-are un dram de dreptate în pledoaria lui pentru o umanitate liberă de toate limitele pe care propria ei istorie i le-a impus.

— Ți-am urmărit aventura în Efes, spune Néziè… Eşti curajos.

— Nu atât pe cât eşti. tu de frumoasă.

— O declarație ?

— Fără niciun echivoc.

— Abia m-ai cunoscut.

— Am intuiție.

— Eu l-am determinat pe profesor să te aducă.

— Cum ?

— Spunându-i că ai descoperit grota.

— Care grotă ?

— A celor şapte adormiți.

— Grota legendelor Efesului ?

— Grota cu bateriile solare.

— Nu înțeleg nimic.

— Asta se dansează mai rupt…

Néziè emană arome stranii de mosc şi paciuli. Sânii puternici stau să-i despice corsajul tăiat îndrăzneț. Poartă o rochie multicoloră din mătase, dantura strălucitoare are în ea ceva magnetic, ca şi ochii mari, care mă privesc malițios. Este timpul să scot prova din val. Îmi va fi imposibil să iubesc şi să fiu iubit de toate femeile frumoase, seducătoare ori voluptoase pe care le întâlnesc în viață. Profesorul o fi citit pe ideogramele emanate de mine acest plus de disponibilitate pe care-l posed şi teoriile lui au căzut

pe un teren fertil. Într-un timp m-am şi văzut părintele unei supraprogenituri numeroase, cu mame reprezentând la superlativ frumusețea diverselor continente. Muzica se întrerupe brusc.

— Marele eunuc, spune Néziè ... Îți place marea?

Pe terasă apare unul din ienicerii aceia semiautomați, care se înclină adânc, fără să rostească o vorbă. Soarele apune într-o lumină de aur verde, de Emu. Marea se învăluie în pâcle liliachii. Néziè se reazemă de unul din crenele. Statuetă de abanos, încrustată în piatra mată.

— Mi-e dor de Khartum, şopteşte... Mă aşteaptă mama şi Médani, logodnicul meu...

Apoi câteva trompete sună un semnal plin de melancolie şi toată lumea de pe terasă coboară în interiorul donjonului, în vreme ce la câteva mile de insulă trece un vas de pasageri iluminat feeric.

13

Regret profund că n-am dat destulă atenție orelor de fizică. Că n-am făcut niciun efort să cunosc, măcar în general, una din ştiințele esențiale ale epocii mele. Aceea care tinde cel mai mult, susținută de matematici, să schimbe structura umană, eliminând, ori cel puțin îngustând teritoriul cunoaşterii prin emoție. Ara Tuncer a reuşit două lovituri esențiale. Să blocheze dispozitivul electromagnetic de zăvorâre a uşii de la etajul întâi, unde am fost mutați într-un apartament cochet de

două camere, cu sală de baie şi o loggia închisă cu geamlâc, având perspectiva mării… Profesorul, pe care l-am văzut în rotondă înainte de a ne spune noapte bună, ne-a atras atenția tuturor că ne aflăm într-o perioadă de tranziție, între ceea ce am fost esențial până înainte de experiența cu rechinii şi ceea ce vom fi mâine, după ce vom trece la cunoaşterea în sine a forțelor care concură la existența Universului. Kadîr Altinören a vorbit cu o seninătate şi lejeritate surprinzătoare despre esența sunetului şi a luminii, sunetul-forță ; lumina-forță ; despre esența forțelor conținute în mare şi despre mări şi oceane ca forțe dinamice ale Terrei (el a spus… şi specifice), ironizând îngustimea savanților contemporani care sunt stăpâni pe cele mai elementare surse de energie, aruncând omenirea în panică atunci când prevăd secătuirea acestor rezerve. Apoi ne-a atras atenția asupra regimului diferențiat la care suntem supuşi, regim bazat pe nonviolență.

— Domnilor ! Doamnelor ! Vă rog, în numele adevărului, să nu circulați noaptea pe coridoare. Nu este un secret că există santinele dotate cu aparaturi superioare de detectare şi, de ce să n-o ştiți, cu arme pe lângă care laserul este o descoperire puerilă. Repet. Noi nu vrem să reeditățm istoria sângeroasă a omenirii. Dimpotrivă. Vrem să demonstrăm că progresul este rezultatul perfecționării permanente a individului, prin cunoaşterea ştiințifică, nu prin intuiții… Mă asculți, simpaticul meu flic ? Şi-ncepi să înțelegi ?

— N-am înțeles încă nimic din aventura mea

efesiană. Şi nici din cealaltă aventură, pe cămile.

— Ştii ce-nseamnă un paravan ? o cuvertură ?... O operație acoperită ?... Domnilor ! Doamnelor ! Mâine voi avea plăcerea să vă ofer un spectacol, care ar putea avea drept titlu : aventura luminii.

Ara Tuncer îmi arată ceasornicul silențios din carcasa de securit aşezată pe şemineul din marmură. Arată ora 23.00.

— Nu este prea devreme ?

— Nu, domnule. Gândeşte-te la santinele.

— Dacă ni s-a întins o cursă, Ara Tuncer ?

— Hayri m-ar fi prevenit.

— Dacă Hayri...

Ara Tuncer se răsuceşte spre mine. Tace. Îşi pleacă fruntea.

— Allah, şopteşte... Atunci ?

— Perspectiva pe care ne-o deschide profesorul este fabuloasă.

— Nu-mi pot părăsi condiția mea de om.

— De ce nu ?

— V-ați lăsat convertit atât de uşor, domnule ?

— Nu, dragul meu... Dar asta nu înseamnă că nu votez în sinea mea pentru o lume stăpână pe toate forțele Universului. Eliberată de toate îngustimile care-o divizează de mii de ani.

— Atunci ?

— Începem !

De fapt începusem de cum am făcut recunoaşterea apartamentului în care am descoperit patru antene de captat sunete, câte una în fiecare cameră, una în baie şi alta în vestibul, ca şi antenele de tipul cel mai periculos, de captat imagini,

instalate în plafoniere. Am ecranat antenele de sunet cu mii de precauții, instalând în jurul lor tot ce ni s-a părut că poate servi de ecran. Am lăsat neecranată antena din baie, unde am jucat conştiincios rolul băieților bine crescuți, care se spală pe dinți, fac un duş şi folosesc decent instalațiile sanitare. Totul s-a făcut cu lumina stinsă. Ara Tuncer mi-a spus, şi eu am fost de acord cu el, că probabil există undeva o centrală care captează sunetele şi imaginile din întreaga fortăreață, montându-le apoi într-un film uşor de supravegheat.

— Dacă nu cumva materializează şi selectează tot ceea ce gândim şi ne imaginăm, i-am răspuns.

— Iată un motiv în plus să înceteze această imixtiune în dreptul nostru de a fi noi înşine, neîncălcat de nici o Inchiziție de pe pământ, domnule, a şoptit Ara Tuncer, locotenent din marina grănicerească turcă, atât de convingător, încât m-am îndoit de eficacitatea ecranelor noastre improvizate.

Ora 23,02.

Punem în priză maşinile de bărbierit, acoperindu-le cu pernele astfel încât ceea ce nu este acoperit să fie dirijat spre antenele de sunete. Ne-am spus că bruiajul estompat nu va fi perceput ca un bruiaj veritabil, pe de o parte ; iar pe de altă parte, antenele vor recepționa permanent o prezență sonoră care ar putea induce în eroare supraveghetorul de serviciu la centrală.

— V-ar conveni să vă trăiți toată viața intimă în fața unui ecran supravegheat de diverşi inşi, mă întreabă Ara Tuncer ?

Ora 23,03.

Ara Tuncer scoate arcul de oțel demontat de la una din maşinile de bărbierit, introdus între zăvorul aparatului de închis uşa şi orificiul de zăvorâre. Suntem doi bărbați, neînarmați, prizonieri ai unui nebun, ori iluminat, ori reprezentant al altor lumi, care afirmă nonviolența, dar ale cărui secrete sunt păzite cu forțe şi mijloace necunoscute nouă. Mi se pare că actul mecanic şi firesc cu care locotenentul deschide uşa are valoare simbolică. Ar fi absurd să respingem oferta unei lumi multimilenare mai avansate decât noi, dacă această lume ne oferă un cadru care să ne umanizeze la superlativ. Ceea ce mă irită este eugenia propusă de profesor. Teoria superindividului. A selecției de laborator. Asta conduce uşor la un fel de neofascism, dincolo de tentația de moment a unei voluptăți care exclude dragostea liber aleasă şi cucerită. Ştiu că istoria are oroare de salturi spectaculoase, că locuitorii fiecărui continent sunt moştenitorii unor habitudini multimilenare, că sunt stabilite echilibre biogeografice care au determinat culturi specifice şi că frumusețea speciei este alcătuită tocmai prin însumarea acestor culturi şi civilizații specifice. Poate nu sunt prea tare în argumente, dar atâtea câte am îmi sunt suficiente. Uşa se deschide în interior. O greşeală a constructorului. Coridorul pustiu. Santinelele de care vorbea profesorul sunt probabil dispozitive de alarmă necunoscute nouă. Poate toată regia noastră rocambolescă este vizibilă, făcând deliciul supraveghetorilor noştri. Brusc, iau hotărârea să nu fiu ridicol. Mă şi văd, pe ecranul în

fața căruia stă un asexuat cu unghii vinete, făcând tot felul de giumbuşlucuri, târându-mă pe brânci, ori executând salturi şi tratând mereu forțe necunoscute cu rețetele uzate şi vetuste din filmele de aventuri, ori din memoria speciei, care nu are nici o tangență cu necunoscuții cărora li se aplică.

Ora 23,05.

Merg lejer, eu înainte, locotenentul acoperindu-mă, pe coridorul pustiu, ca de hotel, lambrisat cu materiale antifon. Un colț, după care, ştiu, se găseşte holul din care urcă scara la etajul doi. Recunosc că pentru ideea de a perfecționa specia, cineva a învestit inteligență şi material de construcție, convertite la actualul stadiu al pământenilor în milioane valută. De ce ? Fără niciun folos imediat sau îndepărtat ?... Aud un zgomot mecanic. Ceva semănând cu cuplarea unor prize, dublat de zgomotul aerului aspirat printr-un tub. Instinctiv, fără să apelez la demnitatea de biped, mă culc pe burtă. Execut o apropiere clasică, târâş. Mă târâi după colț, mascat de hârdăul din plastic în care este plantat un cactus enorm. Fără nici o metaforă, simt pietrificându-mi-se şira spinării. Îi fac semn lui Ara Tuncer, şi el se apropie. Privim prin ambrazura dintre vasul de plastic şi lambriserie. Vedem patru „ieniceri", cuplându-şi unul altuia nişte baterii de mărimea celor folosite pe avioanele de luptă. „Ienicerii", cu ilicele desfăcute la piept, îşi cuplează tuburile argintii ale bateriilor la un orificiu care, oroare, face parte din anatomia lor. Simt degețele locotenentului crispându-se pe umărul meu. „Oamenii" aceia respiră greu, ca şi când

plămânii lor ar fi mecanici. Mai mult. Văzuți de aici, se pare că însuşi craniul lor este rodul unei butaforii savante. Sunt absorbiți în gestică, deloc precisă, ca şi când n-ar fi încă stăpâni pe întregul lor organism. Mă retrag odată cu Ara Tuncer. Ne privim fără nici un echivoc. Fără să pierd o secundă, mă întorc la galop şi închid uşa cu aceeaşi lamă de oțel între zăvor şi orificiu. Revin. Pe burtă, ne strecurăm în dosul fotoliilor de la piciorul scării, la numai câțiva paşi de semiființele acelea ocupate să-şi pună în regulă anatomia mecanică. Între noi şi ei, fotoliile şi rampa scării. Planul de escaladare este intuit într-o clipă.

Ora 23,08.

Ara Tuncer mă saltă în brațe până apuc rampa de jos a mâinii curente, acolo unde scara este mascată de plafonul etajului superior. Un efort. Ara Tuncer mă împinge de tălpi. Escaladez rampa. Nici un zgomot în afara celui din ce în ce mai uniform al celor patru respirații artificiale de jos. Fac operația inversă, de data asta agățându-mă cu picioarele între mâna curentă şi contrafişele de metal. Atârn cu capul în jos. Ara Tuncer îmi prinde mâinile. ÎI salt până la rampă. Revin. Încalec balustrada şi-l ajut să o escaladeze. Suntem la capătul scării care urcă la etajul doi. Coridorul pustiu. Uşa oranj. A treia pe dreapta. Mă precipit. Rămân înmărmurit. Uşa este întredeschisă. Dincolo de ea aud zgomotul înăbuşit al unei lupte şi ceva care seamănă cu un glas, emanând grupe de sunete excitate. Împing uşa milimetric. Néziè, aproape goală, luptă cu un bărbat puternic, care vrea s-o răstoarne în pat. Dintr-un

salt sunt în circa necunoscutului pe care-l răstorn pe jos. Totul se petrece cu disperarea spaimei. Individul mi se pare de o consistență ciudată. Răsturnat pe covor, paralizează. Ara Tuncer îi pune mâna peste gură. Néziè, calmă, ne face semn să-l abandonăm. Ne arată un flacon portocaliu pe care apoi şi-l strecoară în sutien. Ne face semn să tragem individul în baie. Este ora 23,11 şi până la ora fixată pe bilet mai sunt încă 64 de minute. Néziè îmbracă un capot alb, care aruncă străluciri satinate pe carnea ei de abanos. Cu părul răvăşit, încă fremătând după luptă, pare o zeitate africană a feminității.

— V-ați grăbit. Cu un ceas, domnilor. Poate ceasul care ne va salva... Îl avem aici pe Arnold Witzmann, omul-cheie al insulei... Şi acum o explicație, ca să ştim încotro... Curios... Nu aud încă paşii ienicerilor... Domnul Witzmann nu s-a obişnuit cu gândul că profesorul vrea să excludă violența din relațiile între superumani...

— Te ascultăm, Néziè, îi spun.

— Nu înainte de a da alarma... Tinere, treci pe la fiecare uşă şi ciocăne uşor.

— Dar...

— Mareşalul centralei sunetelor este în baia mea, tăcut pentru cel puțin două ore, domnule... Dar iute, tinere ! Iute !...

— Şi ienicerii ? întreabă Ara Tuncer din uşă.

— I-a deconectat adoratorul meu... Repede totuşi, tinere.

Când locotenentul iese, Néziè îmi înconjură gâtul cu brațele. Se lipeşte de mine şi-i simt mişcarea

prelinsă şi şerpuitoare pătrunzându-mă cu un fior de voluptate necunoscută. Închide ochii. Îşi lasă capul pe spate, abandonându-se sărutului lacom cu care o descopăr tandră şi fremătătoare, amețitor de femeie.

14

Suntem paisprezece tereştri în apartamentul lui Néziè, compus din două camere şi un laborator de fizică dotat cu un aparataj pentru mine total necunoscut. Néziè ajutată de un german numit Karl, parcă ieşit dintr-o pagină ilustrată a legendelor Rinului, au dat drumul unei instalații ciudate, compusă dintr-o rețea de antene parabolice, care se mişcă două câte două în sensuri inverse, astfel că cele 360 de grade ale orizontului sunt permanent acoperite de aceste antene-emițătoare cărora Karl le reglează frecvența şi volumul, în vreme ce Néziè supraveghează un ecran fluorescent cu două mire de control luminiscente, la care se referă unde pulsatorii verzi argintii. Este ciudat felul cum aceşti tineri savanți de pe toate continentele, femei de perfectă frumusețe a raselor şi popoarelor pe care le reprezintă şi bărbați de asemenea întrunind calități fizice excepționale s-au aranjat pe câteva grupe, număr cinci, fiecare grupă fiind alcătuită din tineri şi tinere de culori deosebite. O japoneză, acum o văd întâia oară, este în grupă cu doi albi. Cele două negrese, cu un britanic puțintel snob, care-şi ține

luleaua între dinți. În mijlocul acestor grupe aşezate pe pat, în scaune sau pe covor sunt cele două fotolii roşii, în care suntem invitați Ara Tuncer şi cu mine. Néziè deschide uşa băii. Cel numit Arnold Witzmann, rezemat de cadă, pare cuprins de un somn profund. Néziè şi Karl se aşază pe covor în fața noastră. Este un moment de tăcere în care se aude doar sunetul modulat şi ascuțit al emițătoarelor mobile.

— Dacă aceşti doi domni nu se grăbeau cu un ceas, totul era pierdut sau ratat, spune Néziè în limba ei natală şi, spre stupefacția mea, înțeleg perfect fiecare sens al cuvintelor aspre şi uşor cântate pe nări. Witzmann s-a grăbit cu 67 de minute… De ce ?

— Preferați o discuție liberă, sau ne supunem programului, spune Sven, vikingul, care stă lângă italianca burzuluită, gata parcă să sară în capul cuiva.

Procedeul este acelaşi. Vorbeşte limba natală şi se pare că toți cei de față îl înțelegem perfect.

— Timpul ne este măsurat. Să trecem la analiză şi să-i punem în curent pe cei doi domni, spune japoneza.

— Cine este de serviciu astăzi ?

— Claire !

— Atunci, Claire, ai cuvântul !

Claire stă pe pat, cu picioarele strânse sub ea. Îmi face impresia unei şcolărițe, într-o clipă de repaus, acasă, visând la prima ei întâlnire.

— Sven, pune-i la curent pe domnii cu situația la zi. Eşti cel dintâi sosit pe insulă.

Lumina plafonierei şi a veiozelor cade pe feţele acestor oameni necunoscuţi, care mi se par cu totul familiari, apropiaţi şi necontrafăcuţi. Nimic din masca socială alcătuită din convenienţe şi ipocrizia obişnuită, care se arborează la o reuniune atât de stranie. Nimic crispat. Urmăresc povestirea lui Sven, handicapat de condiţia acestui limbaj universal, care acolo unde nu găseşte omonimul, ori sinonimul în limba română, foloseşte ideograma care se plasticizează pe ecranul din laborator. Probabil acelaşi lucru se întâmplă şi pentru ceilalţi auditori, pentru că partea inferioară a ecranului este mereu plină de idei-imagini, ori cuvinte-imagini. Povestirea lui Sven mi se pare acum, văzută de aici, logică şi într-un fel lipsită de surprize.

Încă din anul 1968, cunoscutul fizician turc Kadîr Altinören a intrat în corespondenţă cu toţi cei prezenţi, prin intermediul fundaţiei ştiinţifice „Gândirea liberă mondială", al cărei membru fondator şi preşedinte era. Fundaţia a propus fiecăruia în parte un program de cercetări fundamentale în domeniul în care erau specialişti, oferindu-le o bursă de trei ani la institutul, ştiinţific „Essbe-Teknik" din Stockholm. Acolo, fără ştirea lor, au fost testaţi şi ei, paisprezece, propuşi pentru o croazieră aici, la 12 mai 1974, şi abia acum o lună şi-au dat seama că sunt supuşi unui proces straniu de depersonalizare, ori mai corect de divizare a unităţii eului şi de atrofiere a afectelor.

— Pe scurt, domnii mei, suntem într-o uzină a extratereştrilor, care vor să ne transforme în mandatarii lor pe Terra, năzuind la o recreare a

speciei umane. Ştim că în fiecare lună o navă spațială amerizează în largul insulei, apoi prin imersiune abordează această fortăreață, aducând schimburi noi de roboți pe care-i adaptează condițiilor Terrei, ca şi specimene dezumanizate – aceşti superoameni, realizați în decursul timpului – pe care-i duc într-o lume extragalactică la studii şi-i readuc pe Terra, încredințându-le misiuni exacte. Prin intermediul institutului „Essbe-Teknik" şi al fundației „Gândirea liberă mondială", aceştia sunt plasați la conducerea diferitelor instituții ştiințifice particulare ori de stat din cele cinci continente.

Procesul pare că durează de câteva secole, dacă nu chiar de la „al doilea cataclism", cum spune profesorul, Este lent, inițial nonviolent şi aparent are țeluri nobile... Se pare însă că o parte din cei cărora li s-a schimbat natura umană, după câțiva ani de viață normală, îşi pierd echilibrul mintal. Alții devin obsedați ai unor idei stranii, ori ai sexului, ori ai artelor, ca o reacțiune a naturii umane dornice de a-şi restabili echilibrul rupt artificial. Este cazul lui Arnold Witzmann, specialist german din şcoala lui von Braun, care, după întoarcerea din Cosmos, a devenit un erotoman... Noi, cei paisprezece, suntem împotriva acestei imixtiuni în destinele speciei. Credem că umanitatea va găsi calea care s-o salveze de la un al treilea cataclism. Dorim o colaborare cu extratereştrii, pe baza recunoaşterii destinului unic şi inalienabil al Terrei. Apreciem formidabila lor civilizație, ca şi inimaginabilul progres ori stadiu de dezvoltare al ştiințelor şi tehnicii. Iată acest procedeu audio-vizual de universalizare a graiurilor

şi limbilor, infailibil, care ridică una din cele mai vechi şi dure bariere instalate de istorie între oameni. Suntem aici reprezentanți ai speciei de pe cinci continente şi ne vorbim familial, ca la o întâlnire prietenească, acasă la noi... Între timp, unindu-ne eforturile, am ajuns să identificăm şi să fixăm câteva puncte strategice nodale ale sistemului tehnico-informațional al insulei. Suntem aici medici, chimişti, fizicieni, biologi şi ingineri specialişti în construcții de dirijare cosmică. Am dobândit cunoaşterea unei bune părți din instalația de forță a insulei. Ştim data la care cosmonava vizitează insula : a treia noapte după luna plină, la ora locală 24,15. Nu ştim să navigăm, regret, sunt suedez, dar n-am trăit la mare, ca şi colegul meu Spark, un britanic din Worcester. Nu ştim să mânuim decât armele cu care am făcut serviciul militar în cadrul universităților. Prezența voastră, domnilor, ni se pare providențială. Am remarcat, în timpul şedinței de aclimatizare în care Ahmet Kafer a fost dat rechinilor, că amândoi emanați spectrul violet al oamenilor de acțiune. Iată scopul pentru care v-am convocat aici. Witzmann este obsedat de dorința de a o răpi pe Néziè şi a trăi cu ea „suprema aventură a carnalului", cum zice· el Noi îi speculăm pasiunea, care a devenit viciu îl ademenim aici, îl tratăm cu o substanță descoperită de chimistele noastre, stăpâne pe câteva din vechile elixire ale Africii, îl scoatem din circuit pentru două ore şi-l redăm centralei energetice, ştergându-i din memorie orice amintire legată de întâlnirea lui cu Néziè. Claire, am fost scurt şi explicit ?

Ai fost excelent, Sven!... Domnilor, vreau sa ieşim de aici... Să ne reluăm viețile normale, exact de acolo de unde ni le-a întrerupt imixtiunea profesorului Altinören... Doriți să ne ajutați, ori preferați aventura cu care ne tentează profesorul ?

— Vă gândiți numai la evaziunea noastră de aici ? Pur şi simplu la evaziune ? Dar vă gândiți cumva şi la toate implicațiile pe care această aventură le poate avea în ordinea imediată a lucrurilor, ea şi în perspectiva istoriei ? Cine vă spune că odată reveniți la noi, superumanii, ori extratereștrii, nu-şi vor asigura secretul lichidându-ne ? Poate nu fizic ! Poate distrugându-ne echilibrul mintal, aşa cum Sven a afirmat-o. Poate voalându-ne memoria ? ! Care este ecoul social al aventurii noastre ? Serveşte ea cuiva sau nu, rămâne fără nici o implicație mai largă, este doar limitată la noi ? La eventuala cunoaştere a unor tehnici surprinzătoare, ca aceea a cinematografului care rememorează istoria umanității, implicând în ea persoane prezente ? Gândim actul nostru ca un protest individual la încercarea cuiva, exterior vieții noastre, de a ne violenta eul, ori îl gândim ca un protest al speciei, adresat unor forțe capabile să-i distrugă echilibrul şi specificitatea ? ! Te întreb pe dumneata, Claire, şi pe toți colegii dumitale : Ce risc doriți să ne asumăm ? Pe cel al aventurii personale, ori pe cel al conştiinței speciei ?

Îmi simt glasul ferm şi hotărât. Am clarviziunea de ansamblu a tuturor implicațiilor acestei aventuri în însuşi destinul Terrei, indiferent de durata în timp a acțiunii extratereștrilor.

— Iată un punct de vedere, domnilor, care nu poate fi ignorat, spune John Spark.

— Nu mă pasionează nici un fel de speculație sociologist-istorică, spune italianca Marinella Caproni… Fiți bărbați, dați-le o lecție acestor roboți stupizi şi, după ce ne scoateți de aici, întocmiți un raport la O.N.U., ori guvernelor tuturor țărilor, să ia masurile de rigoare, dacă nu vor să ajungă slugile extratereştrilor… Sunt psihiatru, nu apărătorul speciei. Vreau să mă întorc la Ravenna şi atât… Sper, domnule, că nu vei vrea să vezi femeile de aici date unor corcituri de extratereştri cu terestre şi supuse unor teste de eugenie, sau reduse la rolul de a produce anual câte un eşantion al lumii viitorului… Manuelos, tu ce zici ?

Manuelos este de data asta tânărul sud-american, mai exact chirurgul specialist în grefe pe inimă, Manuelos del Estero, Argentina, clinica de chirurgie din Bahia-Blanca, cum se prezintă în limba lui sonoră.

— Marinella, trebuie să supunem la vot opinia domnului…

— Ştefan Bogdan, maior aviator în rezervă, arheolog submarin amator, navigator şi… pictor.

— Oh-la ! Iată un domn care a ştiut să-şi trăiască viața, spune Marguerite.

— Cine este pentru a discuta implicațiile evadării ? întreabă Claire, privindu-mă intens.

— Toată lumea, spune Néziè.

— Néziè ! Nu suntem…

— Ştiu lecția, Claire. O să ne vedem în boxa maternității extratereştrilor, votând şi parlamentând

la infinit dacă trebuie să păşim cu stângul mai întâi, ori cu dreptul, dacă domnii vor găsi mijlocul să deschidă porțile acestei insule blestemate... Votez pentru o discuție de 30 de minute. Niciun minut mai mult.

Adoratorul meu nu poate lipsi de la centrală mai mult decât pauza lui obişnuită pentru reîncărcarea bateriilor din Peştera celor şapte adormiți.

— Votez pentru cele 30 de minute, spune Sven.

— Votez din respect pentru voi, dar nu iau cuvântul spune psihiatra Marinella Caproni.

Toată lumea votează pentru cele 30 de minute.

— Atunci, domnule Ştefan Bogdan, dumneata fiind cel care ne-ai alertat, te ascultăm !

Un sistem nevăzut de aerisire aduce în apartament aerul proaspăt al mării. Abia în clipa aceea, a responsabilității totale, mă las pătruns de intimitatea odăii populate de măşti negre din lemn, de panere împletite în rafie, de statuete din abanos reprezentând maternitatea, ori fecunditatea, ori forța virilă, esențializate în arta rafinată a ecuatorialilor. Claire emană o undă de feminitate rațională, discretă şi suavă. În fața mea, Néziè, aşezată leneş pe covor, mă priveşte printre pleoape. Lumina dă obrazului ei mai umbre şi penumbre pline de mister. Îmi spun că bietul Witzmann este de înțeles şi ea îmi ghiceşte parcă gândurile pentru că se răsuceşte unduios spre mine şi îi simt gustul buzelor lacome şi gustul sărutului, care mi-o aduce aminte pe Valentina van der Verf, mai târziu Valentina Mac Cow, prietena mea sălbatică dintr-o aventură spirituală mai veche, aceea a „Pescăruşului

Albastru" în mările sudului, şi mai veche decât ea, cealaltă aventură care m-a coborât până în tainele civilizației Kusk. Néziè are ceva din Valentina, din Akka, regina de abanos a pigmeilor, stăpână ştiinței transmigrației, şi din frumusețea vicioasă a Amaniterei, fecioara-vestală cunoscută…

— Ascultăm, şopteşte pantera neagră întinsă la picioarele mele.

Îşi ține obrazul în palme şi, cu tot regretul, nu pot să fac nici o legătură între femeia pe care o doresc şi fiziciana reputată care este.

15

— Întâi. Contradicția dintre teoriile profesorului şi practicile lui. Este un savant, spuneți, profesează cultul nonviolenței, dar are oameni pe continent care se ocupă de răpiri, pe care-i bate cu biciul, şi serveşte rechinilor drept hrană un om viu. Ori este nebun, ori este sub influența unei forțe care-l domină, ori teoriile lui nu sunt decât paravanul în spatele căruia există o intenție de alt ordin decât cel al eugeniei. Pe dumneavoastră v-a atras prin intermediul unor societăți ştiințifice, oferindu-vă date consistente. De unde sumele fabuloase pe care le cheltuie cu întreținerea fundațiilor lui ? Locotenentul Ara Tuncer a văzut încărcându-se

cantități mari de droguri pe vasele lui. Are o adevărată flotă.

— Nu sunt droguri !... Sunt tranchilizante uşoare şi sedative, spune domnişoara Ng'boro. Este adevărat, din aceeaşi materie primă ca opiumul, dar fabricate după o rețetă stranie, în laboratoarele de la subsol, unde împreună cu Elina lucram de aproape o lună, având-o lângă noi pe Hayri. Unele derivate folosesc excelent la vindecarea plăgilor. Vă asigur cu deplină responsabilitate că ceea ce se prepară aici este numai în folosul omului... Tu, Marinella, cum te simți după tratamentul profesorului ?

— Excelent, Ng'boro... Îi sunt recunoscătoare.

— Mărturisesc că acesta este adevărul... Am operat aici cincisprezece cazuri grave, folosindu-mă exclusiv de produsele laboratorului Altinören. Excelente. Vindecarea este anticipată cu zece, douăsprezece zile şi orice complicații postoperatorii excluse, spune doctorul Manuelos del Estero.

— Deci, produsele lui servesc integral omului, doctore *?*

— Fără niciun dubiu, domnule !

— Toată aparatura cu care ați venit în contact serveşte de asemenea cunoaşterii integrale a speciei ?

Da ! şopteşte Claire.

— Noi, tereştrii, folosim descoperirile noastre ştiințifice mai mult în scopuri de distrugere decât în scopuri paşnice. Gândiți-vă numai la cantitatea de bombe nucleare stocată pe Terra. Gândiți-vă la ce s-ar putea întâmpla dacă Luna ar fi folosită drept bază

de lansare a rachetelor cosmice. Gândiți-vă la submarinele atomice, dotate cu rachete nucleare, care trec din ce în ce mai uşor pe sub calota arctică. Gândiți-vă la seria de conflicte sângeroase de după al doilea război mondial şi posibilitatea permanentă ca fiecare din ele să se poată transforma într-o conflagrație mondială nucleară.

— Domnul meu, ai depăşit limitele ştiinței şi faci exclusiv politică, îmi spune un tânăr atletic, cu mustață şatenă, favoriți şi plete. Sunt inginerul Ernest Hubble, din Milwaukee, Statele Unite.

— Exact asta face profesorul Altinören, domnule inginer Hubble. Se pare că vrea să garanteze securitatea speciei prin ameliorarea individului uman. Tentativa profesorului nu se numeşte politică ? Nu politică se numeşte tentativa lui de a extirpa afectul, pentru a păstra exclusiv raționalul ?

— Iată din nou un punct de vedere, domnilor, care nu poate fi ignorat, spune cu acelaşi calm John Spark… Se pare că există totuşi probleme… să le zic de conştiință, dragă Hubble ! Nu se poate ca voi să folosiți Luna pentru uzul vostru personal, alții să folosească Antarctica sau Arctica, sau pustiurile, pentru amplasarea de rachete nucleare… Se pare că avem nevoie de un arbitraj al unei forțe extraterestre…

— De ce nu l-ați cerut când leul britanic se tolănea pe jumătate din glob, Spark ?

— Plătim, Hubble.

— Domnilor… Îmi dați dreptate, deci… Chestiunea Altinören depăşeşte cadrul ştiinței şi devine o rațiune politică pentru noi toți.

— Cu o singură condiție. Să renunțe la formula modificării structurii noastre umane, spune Sven Birger.

— Şi dacă renunță ce se-ntâmplă, Sven ?

— Putem discuta cu patronii profesorului, Claire !

— Deci, voi, bărbații, sunteți pentru o soluție paşnică... Nu vreți să evadați din insula asta blestemată... Din înalte rațiuni politice, sau din cea mai ruşinoasă laşitate, domnule fost aviator ? Vă declar solemn că prefer să mă sinucid, decât să servesc drept mamă etalon, împerecheată cu cine va hotărî computerul care ne deține fişele şi ne selectează perechea, conform normelor celor mai tehnice ale eugeniei... Nu vreau să joc rolul Fecioarei. Punct.

Italianca pare gata să mă sfâşie. Revolta îi dă un aer feroce. Iată un om, îmi spun.

— Cunoaştem, dincolo de aparențele lustruite, apetitul poligam al sexului vostru. Imbecilul de profesor vi l-a stimulat şi iată-vă gata să deveniți fiecare stăpân de harem. Ruşine...

Foarte delicat, fără gestică, impasibilă, a vorbit domnişoara biolog Marguerite Chenier.

— Nu suntem fecioare, nici nu afectăm castitatea, dar credem că demnitatea noastră stă în a alege, nu în a fi repartizate, abia şopteşte Claire.

— Şi când alegem, stăpânim, surâde feroce Nezie.

— Iată al treilea punct de vedere, domnilor... Subsemnatul John Spark, supus al coroanei britanice, trec cu arme şi bagaje de partea doamnelor.

— Contați şi pe Manuelos del Estero,

domnişoarelor.

Evident, nu ajungem la esențial... Suntem gata să ne divizăm. Cei mai calmi şi poate mai profunzi intuiesc şansa uluitoare care se deschide într-o discuție directă cu extratereştrii. Dacă ei există şi dacă totul nu este decât invenția unei minți geniale.

— Mai sunt opt minute, spune Néziè, şi adoratorul meu se trezeşte.

— Iată ce vă propun, spun, şi în odaie se face o linişte desăvârşită... Reprezentăm aici umanitatea şi nu putem rămâne prizonierii nici unei forțe în afara voinței noastre. Vă propun deci să punem stăpânire pe fortăreața lui Altinören. Să-l supunem unei discuții de la egal la egal. Vizita astronavei se va întâmpla, după observațiile lui Sven, exact peste 48 de ore. Să-i primim pe extratereștri pe acest teritoriu, ferm stăpânit de noi. Să avem o discuție clară, pe care s-o supunem opiniei publice mondiale. Domnişoară Marinella, de acord ?

— Îmi place formularea „să punem stăpânire pe fortăreață"... Votez pentru, cu condiția ca, după cea dintâi etapă a acțiunii, să ne adunăm din nou pentru a hotărî dacă rămânem sau nu.

— Este concluzia cea mai logică, spune inginerul Ernest Hubble. Votez pentru.

Toată lumea votează pentru... Încerc să leg ceea ce se întâmplă aici de ceea ce mi s-a întâmplat în sfatul secret al lui Manuelos... Nu realizez nimic, cu toate că, ştiu, întâmplările mele din Efesul bizantin sunt legate intim de întâmplările actuale. Mereu şi mereu o Țară a Făgăduinței şi mereu întoarcerea aceasta la realitatea dură de dincolo de hotarele țării

mele, ca şi când Ţara asta a Făgăduinţei trebuie edificată în afara Terrei, de nişte necunoscuţi incapabili să simtă aromele suave ale florilor, susurul vântului de primăvară în crengile înmugurite şi gustul reavăn al pământului, căruia noi, Pământenii, i-am închinat atâtea milenii de trudă şi meditaţie.

Ca şi când nu este datoria noastră firească să ne zidim Ţara Făgăduinţei, trecând dincolo de tot ce ne desparte şi fraternizând prin ceea ce ne uneşte, începând cu destinul comun al speciei şi terminând cu imunologia. Ca şi când, pe aproape trei sferturi de glob, n-am încerca acest lucru trudnic, visând la istoria de mâine a umanităţii.

— Cine are un grad militar mai înalt decât al meu, domnilor ?

Nimeni nu are grade. Toţi sunt în serviciile auxiliare ale armatei. Nu. Manuelos del Estero este căpitan medic. Singurii combatanţi suntem noi : Ara Tuncer şi cu mine.

— Şi eu, domnule maior. Sergentul de paraşutişti Izra Nathanson, doctor inginer, specialist în sisteme de dirijare, reformat după Războiul de şase zile. Armata Israelului.

— Şi eu, domnule maior. Ahmet el Awal... Sergent, grupul de comando 103, armata Republicii Arabe Unite, reformat după Războiul de şase zile. Chirurg, specialist în operaţii pulmonare.

Toată lumea este evident jenată. Nimeni nu poate să facă abstracţie de istorie. Fără ca nimeni să fie vinovat, pluteşte asupra fiecăruia din noi ceva din fatalitatea evenimentelor acumulate prin veacuri.

Domnişoara Norico, japoneza, este biolog, specializată în ihtyofaună. Spune surâzând suav că de copilă practică judo şi s-ar simți onorată dacă nu am neglija acest lucru în planul de luptă.

— Probabil singurul german cu studii şi care n-a ajuns decât soldat de infanterie, domnule maior, Karl Brandner, expert în electronică.

Deci, câțiva din cei de față, din motive lesne de înțeles, şi-au ascuns identitatea militară. Şirul întrebărilor mele se închide. Altinören savantul şi Altinören identificat cu Herostratos. Ienicerii cu mişcări umane şi ienicerii roboți. Un infern veritabil… Îi cunosc acum pe toți cei paisprezece, hotărâți să acționeze din punctul de vedere al demnității… Ce a însemnat, prezența în rotondă a traficanților acelora de carne vie, pentru că, oricâte argumente mi s-ar aduce, acolo au fost şi asemenea indivizi odioşi, despre care cei prezenți n-au suflat o vorbă ?… Cu fiecare raționament pe care-l fac, cad din enigmă în enigmă.

— Doamnelor ! Domnilor ! Hotărâți deci starea de război cu garnizoana cetății Altinören ?

— Pe viață şi pe moarte, spune rece italianca Marinella Caproni.

— Aprobați constituirea unei grupe de şoc compusă din toți cei care şi-au afirmat aici competențe militare ?

— Cu un singur amendament, maiorule… Fiecare din voi, militarii, să fie secondat de unul din noi, civilii. Altfel mă simt dezonorat pe viață.

— De acord cu John Spark, spune Sven Birger.

— S-a votat, întăreşte Ernest Hubble. Am visat

dintotdeauna aventurile unui grup de comando. Rog să fiu afectat sub ordinele sergentului Ahmet el Awal, partenerul de înot.

— Mă iei aghiotant, maiorule ? surâde Néziè.

Spontan, toată lumea îmi zice maiorule. Elanul colectiv şi pueril este tăiat de glasul lui Ara Tuncer :

— Mai sunt două minute şi nu s-a fixat planul de acțiune.

— Ce se întâmplă dacă prelungim somnul pacientului cu încă zece minute ?

— Se dă alarma la centrală, spune calm Karl Brandner.

Privesc încremenit secundarul ceasului meu brățară. Timpul se scurge cu o repeziciune paralizantă. Sunt cel mai în vârstă dintre cei prezenți. Am făcut războiul, am vânat în Africa, am lucrat pentru secția „antisclavaj" a Interpolului, am pilotat „Pescăruşul Albastru" în misiunea ştiințifică din recifele sudului.

— Sergent Izra !

— Ordonați !

Rămân surprins de răspuns.

— Plasează-te în spatele lui Witzmann. Te acoperă Norico. Nu întreprinzi nimic până nu ajungi la centrală. ÎI imobilizezi pe Witzmann. Karl, poți descifra centrala într-o oră ?

— În zece minute. Am fost inițiat parțial de compatriotul meu Witzmann.

— Perfect. Rămâneți aici. Locotenent, organizează-mi două echipe de şoc pentru cazărmile de jos. Toată lumea în camera cealaltă. Néziè, stinge luminile.

— Maiorule. Un avertisment. Ieşiţi de aici, sistemul de traducere nu mai funcţionează, spune Karl Brandner.

— Cu atât mai rău pentru noi… Executarea.

Italianca Marinella Caproni se ridică uşor rigidă…

Îmi întinde mâna, pe care, cu un gest spontan, plin de curtoazie, i-o sărut. Néziè stinge luminile. Rămâne luminată doar baia, în care Witzmann face cea dintâi mişcare, întinzându-şi braţele deasupra capului. O văd pe Ng'boro trecând felin pe lângă mine. Aplică pe faţa lui Witzmann o batistă care umple tot apartamentul cu mireasmă aţâţătoare de santal. Desigur, sunt încă mari pete albe pe harta cunoaşterii inele. Cineva îmi strânge mâna. Norico, surâzătoare, suplă, trece lângă sergentul Izra Nathanson… Regret ! Mi-e greu să le reţin imediat şi titlurile ştiinţifice. Ng'boro iese din baie. Dispare în cealaltă cameră. Arnold Witzmann se trezeşte. Cu gesturi familiare, se ridică în picioare. Se priveşte în oglindă. Cască. Îşi mişcă fălcile în stânga şi în dreapta. Îşi cercetează dantura. Se spală pe faţă. Stinge lumina şi iese cu paşi mari şi siguri. Traversează camera. Deschide uşa. Iese în coridor, urmat îndeaproape de paraşutistul reformat, de Norico şi de mine. Coridorul este pustiu. Witzmann se angajează degajat pe scările care urcă la etajul trei.

16

Ca întotdeauna, abandonez toate speculațiile şi combinațiile în momentul intrării în acțiune. Obiectivul principal mi se pare centrala cetății. Probabil acolo sunt dispozitivele care comandă rotonda culisantă, aparatele de proiecție cinematografice, pe cele de ascultare şi desigur sistemul de televiziune care supraveghează toate compartimentele acestei uzine de fabricat supraumani. Tot de acolo, îmi spun, se comandă şi supraveghează intrarea secretă în portul cetății. Dacă n-ar fi în joc lucruri esențiale, felul cum mărşăluim ar putea stârni râsul. Witzmann în față, atletic, mergând ca un semiautomat. Izra călcându-i pe urme, atât de aproape, încât dacă s-ar opri brusc, probabil ar intra în el. Scund şi voinic, cu capul tras între umeri, îmbrăcat în blue-jeans şi bluzon, cu gulerul portocaliu al cămăşii scos peste gulerul bluzonului, paraşutistul merge ca pe arcuri, ținându-şi mâinile uşor îndepărtate de trup şi nemişcate. Pe partea dreaptă a coridorului se prelinge Norico. Este îmbrăcată într-un fel de kimono cu mâneci largi. Tunsă scurt, părul negru şi des reflectă lumina plafonierelor ea şi când femeia ar avea aureolă. Eu merg pe partea stângă şi mă felicit pentru ideea de a nu fi părăsit încălțămintea de punte. Urcăm scara în monom, fără ca Witzmann să schițeze un singur gest care i-ar trăda neliniştea. Micşorez distanța până când debuşăm pe palierul etajului trei. În clipa când Izra se angajează pe

urmele lui Witzmann, dintr-o nişă pe care n-am bănuit-o se repede asupra lui un tip îmbrăcat în uniforma ienicerilor de odinioară. Nu apuc să văd decât şalvarii verzi descriind prin aer un arc de cerc vertiginos. Bufnitura surdă a corpului trântit pe mocheta roşie. Norico îmi face un semn amical, continuându-şi drumul. Nu ştiu când l-a ranversat pe individ şi îmi spun că nu este comod să fii soţul unei asemenea femei de ştiinţă. Cu tot regretul, trebuie să-i dau individului un pumn mai rustic în tâmplă, după ce constat că aparţine integral speciei noastre şi tratamentul meu îl va scoate din funcţie pe câteva minute. Îl târăsc la loc în nişa lui unde se află un radiotelefon, un ecran fluorescent pe care văd mişcându-se coloana mea de atac şi... surpriză, pe un cuier câteva cătuşe cu zăvor de cea mai fină lucrătură. Omul care-a imaginat securitatea cetăţii este un geniu. Pun cătuşe santinelei. Îi înfund gura cu mătasea cucii de ienicer. Al doilea rând de cătuşe la picioare. Îmi ajung echipa într-o rotondă. Adică pe Norico, care priveşte peste umărul lui Izra şi-mi face semn să fiu prudent. Witzmann este în faţa unei uşi masive dintr-un material argintiu, păzită de doi bărbaţi atletici, îmbrăcaţi în combinezoane albastre, având la centiroane o frumuseţe de pistoale Colt, cu paturile ieşite mult în afara tecilor. Sunt amândoi întorşi spre Witzmann. Unul arată ceva în fundul coridorului care taie rotonda paralel cu uşa argintie. Îi fac semn lui Izra să-l atace pe cel din dreapta, împreună cu Norico. Mi-l rezerv pe cel din stânga, se pare un tip impulsiv şi autoritar, întrebându-mă cum de sistemul lor de supraveghere nu a

înregistrat apariția noastră. În clipa când Izra se lansează la atac bontisând pe picioarele crăcănate, țâşnesc în flancul iritatului meu, căruia îi aplic lovitura clasică la carotidă cu dunga palmei. Ajut operația cu o stângă plasată în tâmplă. Izra şi Norico sunt gata înaintea mea. Văd Coltul de 38 în mâna lui Izra, cu țeava înfiptă în gâtului lui Witzmann, dintr-o dată lucid şi se pare perfect stăpân pe sine. Norico îşi îndreaptă kimonoul şi-mi surâde inocent. Omul meu este de fier. Se lipeşte de perete, căutându-şi echilibrul. Îi smulg Coltul din teacă. Celălalt se ridică în patru labe. Gâfâie. Geme şi spune ceva într-o limbă care pare să nu fie turca. Vederea țevii, pistolului îi însuflețeşte pe amândoi. Le fac semn să-şi ducă mâinile la ceafă. Izra îl împinge pe Witzmann în uşă. Rotonda este pustie. Coridoarele care sfârşesc aici sunt pustii. Witzmann apasă butanul albastru dintr-o serie de butoane multicolore, a căror semnificație îmi scapă. Am instantaneu sentimentul că am comis o prostie ireparabilă. O apuc pe Norico de umăr şi, fără niciun menajament, o proiectez în lungul coridorului pe care am venit. Izra înțelege fulgerător. Execută un salt înapoi. Prea târziu. Rotonda, cum nu mi-a trecut prin minte, culisează rapid în sus. Izra se apropie umăr la umăr. Îi ținem pe cei trei sub amenințarea pistoalelor. Paraşutistul bondoc scoate un strigăt gutural. Se înfige între cei trei bărbați pe care-i aranjează spate la spate. Înțeleg. Mă vâr lângă el, plimbându-mi țeava pistolului din ceafă în ceafă. Stăm amândoi spate în spate, având drept scut trupurile celor trei bărbați, care-şi țin mâinile pe

creştetul capului. Totul s-a petrecut într-o fracțiune de secundă. Gândesc că Norico are şansa să se întoarcă în apartamentul lui Néziè şi că Ara Tuncer va acționa într-o manieră convenabilă, ştiind că alarma a fost dată în citadelă.

— Oricum, avem monedă de schimb, spune Izra într-o franceză-engleză perfect inteligibilă.

— Veți fi dați rechinilor, replică Witzmann în acelaşi idiom. Cunoaşteți germana ?

— Atât cât să ne înțelegem, da. Nu-l pot însă citi pe Goethe în limba lui maternă, spun.

— O să-ți treacă cheful de spirite, amice. Regret, dar iată-ne ajunşi.

Rotonda culisează în interiorul unui clopot străveziu fixat în alt clopot, de mărimea unui observator astronomic, luminat puternic. Este ciudat faptul că rotonda cade într-un fel de semiîntuneric, cu toate că lumina puternică a încăperii exterioare izbeşte clopotul străveziu sub care ne aflăm. Glasul profesorului. Sonorizat şi metalizat prin intermediul circuitului de traducere :

— Deci, presupunerea mea, domnule flic, s-a adeverit… Dar dumneata, Izra ? Dumneata, Nathanson ? Rişti o lovitură la placă ? Pentru ce ? Nu ți-a fost de ajuns Războiul de şase zile ?… Înapoiați pistoalele şi ieşiți de acolo.

— Fără fasoane, profesore. Ieşim de aici în clipa când te vedem singur, dezarmat şi aceşti domni primesc consemnul dumitale de a rămâne ostaticii noştri, spun şi-mi aud glasul vorbind în turcă, în ebraica modernă şi în germană.

— Sunt pentru soluția maiorului, spune Izra.

— Maior ? Straşnic... Iată deci cum arată un maior.

Nu-l văd pe profesor. În schimb văd o seamă de pupitre de comandă, de ecrane, de antene parabolice minuscule, de tablouri cu aparate care au o asemănare stranie cu tablourile de bord ale avioanelor supersonice multimotoare. Îmi spun că este destul de greu, dacă nu imposibil, să reuneşti într-o singură voință şi rațiune o diversitate atât de mare de oameni foarte mândri de inteligența şi titlurile lor, aparținând atâtor zone de cultură şi civilizație, atâtor tradiții diferite şi atâtor istorii, nu de puține ori antagoniste şi, de la o clipă la alta, să opui această forță friabilă şi nesudată unei voințe unice, călăuzită de un scop ferm şi dotată cu o tehnică infinit superioară celei cunoscute pe Pământ.

— Situația devine ridicolă, spune glasul profesorului... Nu puteți face nimic în afara voinței mele... Vă țin în lift până leşinați de foame, ori de sete. Dacă doriți, pot face vid. Sau pot pompa acolo un cloroformizant. Ori gaze lacrimogene. Cupola este insensibilă la gloanțe... Domnilor, fiți rezonabili. N-aveți nici o ieşire. Predați pistoalele şi vom discuta. Răbdarea mea este fără margini, dar nu fără urmări.

— Nu discutăm cu un glas fără posesor, spune Izra.

— Mă deranjați. Sunt în pat, Madihà doarme... Fie... Dar se plăteşte.

Nu se ştie de unde, în centrală apar câțiva ieniceri statuari, care încremenesc între pupitrele de comandă. Sunt înarmați cu pistoale mitralieră şi pe

după gât poartă aparatele de radio emisie-recepție cunoscute tuturor polițiilor din lume. Înregistrez spaima aproape animalică a celor doi în combinezoane.

— I-ați condamnat la moarte, spune Witzmann şi-i auzim glasul rostind cuvintele astea în limbile noastre materne şi în limba aceea aspră, pe care mi se pare că am auzit-o întâia oară vorbită de caravanierii care m-au răpit.

Simt talpa paraşutistului călcându-mă pe picior. Îmi arată cu fruntea pupitrul de comandă din mijlocul centralei, singurul dotat cu trei pârghii puternice, cu mânerele îmbrăcate în manşoane de culori diferite. Gândesc că roşul este culoarea universal acceptată pentru pericol şi că pârghia cu manşon roşu este singura în poziție verticală. Îmi mai spun că Izra Nathanson ne-a ascuns tuturor motivul pentru care a fost reformat. O rană la cap. O bucată de os lipsă din craniu şi o placă oricând supusă unui accident în cazul acestei stări de violență în care s-a angajat perfect conştient. În sfârşit. Se deschide o uşă de avion, ori de submarin, dublă, în spatele căreia pare a fi un tunel. Profesorul intră căscând plictisit. Este în papuci turceşti tradiționali şi peste pijamaua de mătase poartă un burnuz somptuos, de culoarea cerului.

— Predați pistoalele oamenilor mei, ordonă cu glas sec.

— După ce ieşim de aici, replic.

— Este greu să ne conformăm la actualul raport de forțe, spune Izra. Ordonă-le gardienilor să treacă în spatele dumitale şi deschide cuşca asta

nesuferită.

Din nou mă calcă pe picior. Altinören îşi pierde cumpătul în mod vizibil. Ceva în el pare schimbat, ca şi când omul ar dispune de o personalitate dublă... Recunosc mai degrabă tipul în alb, care a biciuit caravanierii, decât pe însoțitorul din muzeu şi conferențiarul care ne-a atras atenția asupra avantajului pe care l-ar prezenta o umanitate condusă exclusiv de rațiune şi care ar avea forța să-şi extirpe afectele, sursa tuturor nenorocirilor ei.

Fără nici o mişcare a celor prezenți, în cupola translucidă se deschide o uşă ovală, ale cărei balamale din acelaşi material sunt invizibile, ca şi sistemul de zăvorâre. Cred că am înțeles intenția lui Izra. Ies din spatele prizonierilor noştri, ținând pistolul pe direcția lui Altinören. Sub lumina puternică, îi văd muşchii obrazului contractându-se. Țin sub observație vlăjganii adunați în spatele lui. O detunătură. Recunosc Coltul. Glonțul vine din spatele meu. Unul din ienicerii lui Altinören scoate un strigăt răguşit. Îşi prinde brațul drept, cu stângul. Izra a tras excelent. Pistolul mitralieră atârnă de gâtul rănitului care face grimase dureroase. Mă apropii de Altinören, supraveghindu-i fiecare umbră care-i alunecă în priviri. Am înghițit hapul o dată, nu sunt dispus s-o fac a doua oară. Mă întreb unde sunt santinelele dotate cu aparatura necunoscută, cu „paitzele" acelea care sunt probabil emițătoare şi receptoare de biocurenți cu rolul de a rupe unitatea eului. Îmi aduc aminte fulgerător de experiența cumplită de îmbătrânire pe care am trăit-o cu Ara Tuncer. Când vad o undă de încordare abia

ca un abur prin ochii lui

Kadîr Altinören, fac un salt disperat spre dreapta şi încă unul, atingând din plonjon mânerul roşu al pârghiei de pe pupitrul central. Cu o fracțiune de secundă înainte ca două bare metalice, țâşnite din pupitrele care flanchează culoarul pe care mă aştepta Kadîr Altinören, să se închidă cu un declic metalic.

— Nu atinge pârghia, strigă gâtuit Witzmann, împins de sub cupolă cu țeava Coltului.

Apoi Izra :

— Profesore, stima mea pentru dumneata a atins valoarea zero. Nici o mişcare, scumpilor, că vă fac ciur… Haide, Witzmann… Ştii că sunt paraşutist şi placa mea este un argument în plus ca să nu-ți rişti pielea…

Scot un strigăt cvasianimalic. Pe uşa blindată lăsată deschisă de Kadîr Altinören intră o bătrână negresă decrepită, tremurând din toate cartilagiile, sprijinită de un bătrân bălos şi ruinat, care spune bâlbâit :

— Maiorule, fizicienii la dispoziția dumitale !

17

Îmi repet automat că nimic nu-mi poate înfrânge voința de a acționa până la capăt. Prezența unei Néziè decrepite şi a unui prototip de frumusețe germanică ajuns cvasisenil în câteva minute poate paraliza voința cea mai fermă, atunci când nu

cunoşti mecanismul forței capabile de asemenea distrugere. Refuz să gândesc consecințele legate de înfrângerea noastră.

— Se pare că s-a întâmplat ceva cu mine, spune Néziè… Cred că imbecilul acela deghizat în manechin ne-a iradiat…

Îi tremură bărbia. Îi tremură mâinile descărnate. Spectacolul îl demolează şi pe Altinören. Îşi roteşte ochii în orbite. Gâfâie. Fără niciun respect pentru înaltele lui titluri academice, spune scrâşnit :

— Dobitocilor !…

Izra nu are complexe.

— Karl, milenarule, treci la pupitru… Te mai ține memoria, Matusaleme ?

— Atât cât să mă descurc aici, da… Arnold, refuzi să colaborezi ?

Arnold Witzmann o priveşte halucinat pe Néziè. O spaimă viscerală îi descompune trăsăturile. O compasiune aproape materială i se degajă din priviri. Sentimentul lui Witzmann, ori pasiunea lui, este atât de totală, încât atmosfera centralei se condensează într-un val de sunete monocorde care ne irită, ținând să se înstăpânească în conştiința noastră ca singura modalitate de existență. Mă rup din atmosfera morbidă creată de Witzmann. Practic, Izra Nathanson a trecut la dezarmarea ienicerilor. Îşi pune fiecare automat pe după gât. Seamănă cu o panoplie ambulantă. Cu o schimă de regret, îmi dă ultimul automat.

— Înghesuie-i undeva, culcați, pe toți domnii ăştia, sergent.

Se pare că o spaimă colectivă a pus stăpânire pe

gardienii fortăreței, în frunte cu şeful lor. Izra înghesuie gardienii între două pupitre, ordonându-le să se culce pe burtă şi să-şi împreuneze palmele la ceafă, ceea ce, recunosc, nu este deloc comod. Néziè şi Karl Brandner cuplează greoi câteva manete şi butoane colorate. Se aude o sursă de forță care intră în acțiune. Trec în spatele lui Altinören. Îi aud spaima… Este ceva îngrozitor să auzi spaima țâşnind din hormoni şi celule, din trupul pietrificat, torturat de gândul morții. Îmi spun fulgerător că nu eu, nici Izra cel garnisit de automate nu-i producem spaima asta terifiantă profesorului Altinören. Că ea l-a cuprins odată cu intrarea celor doi. Că ceea ce-l paralizează este forța care-a acționat asupra acestora.

— Se pare că prietenii dumitale, profesore, au să te supună unui tratament care are să-ți dea vârsta glaciațiunilor, îi spun.

— Nu glumi, pe Allah, nu glumi, flic inconştient şi stupid. Acționează, imbecilule… Acționează…

Glasul lui are un ton care-mi ridică părul măciucă. Patru din cadranele fluorescente s-au animat. Pe cel din stânga apare în prim plan o busculadă al cărei erou este Ara Tuncer şi… stupefacție, domnişoara Marinella Caproni, psihiatra, care muşcă şi zgârie un ienicer, tuflindu-i cuca, în vreme ce Ara Tuncer doboară un al doilea cu un picior plasat în plex. După ei năvălesc în încăperea vastă, pe care n-o recunosc, supusul coroanei britanice John Spark, înarmat cu un scaun, şi Claire Villard, prevăzută cu funii făcute din cearşafuri. Cei doi ieniceri sunt imobilizați.

— Nu acolo este pericolul, strigă Altinören… Pe Allah, lăsați-mi oamenii în pace… Ceilalți, ah, Providență cretină, ceilalți !

— Fii explicit, profesore !

— Cretinule ! Nu sunt decât un profesor avortat. Eu sunt Kadîr Altinören doi, imbecil glazurat ce eşti… Witzmann…

Witzmann îl priveşte din interiorul unei stări de prostrație totală.

— Dă-mi indicații, Altinören !

Vag, încep să pricep.

— Ecranul trei. Plămânul artificial… Witzmann, ecranul trei, strigă Altinören.

Momentul meu de panică a trecut. Raționez că în fortăreață sunt doi Altinören, probabili frați gemeni, dintre care unul este savantul de reputație mondială, iar al doilea traficantul identificat de Ara Tuncer. Că există un pact între ei, ori ceva asemănător, şi că în citadelă sunt gărzile de traficanți ale lui Altinören doi şi ființele acelea ciudate, robotizate, stăpâne pe forțe necunoscute, care-i produc pseudoprofesorului spaima de moarte care-l înnebuneşte vizibil.

— Ecranul trei, Karl Brandner, spun, apăsând pe fiecare cuvânt… Néziè, draga mea, ecranul trei…

Cei doi fizicieni se privesc dezolați.

— Ecranul trei, bâlbâie Néziè … Hm !… Ecranul trei ! La Khartum, dincolo, în cartierul rezidențial… Nici acolo… În deşert. Meröe !… Ce-ți spune cuvântul ăsta : Meröe ?

Este un moment de panică mută. Evident, cei doi fizicieni sunt scoşi în afara jocului.

— Nu ne rămâne decât să tragem de pârghia roşie, spun şi pun mâna pe manşon.

Halucinat, Arnold Witzmann se precipită la pupitru. Cu o dexteritate de prestidigitator, imprimă ordinatoarelor un program alert, pentru că toate cele patru ecrane se umplu de mişcare.

— Ecranul unu : cazarma ienicerilor. Ecranul doi: cazarma marinarilor. Ecranul trei : plămânul roboților simpli. Ecranul patru : plămânul roboților complecşi…

— Arnold, şoptesc, Néziè.

— Da, Néziè ! Ne trebuie un complex biostimulator.

— Cine-l are ?

— X 20.

— Cine este X 20 ?

— Acesta !

O comandă a făcut ca una din antenele parabolice, fixată probabil pe lungimea de undă a lui X 20, să se rotească şi în încăperea blindată (aşa cel puțin pare văzută de aici) recunosc unul din indivizii deghizați în ieniceri care au acționat asupra mea şi a lui Ara Tuncer. Stă în picioare, cu brațele căzute, într-un fel de rastel metalic, având în stânga şi dreapta specimene identice. Arnold Witzmann consultă pendula electrică fixată pe unul din tablouri. Se albeşte.

— Centrala din Antarctica a detectat o anomalie la noi ! Atenție ! Nimeni nu vorbeşte !

Pe pupitrul central se aprinde un semnalizator care emite grupe de impulsuri luminoase… Trei verzi, două albe, trei verzi. Witzmann cuplează altă

serie de manete şi butoane. Un glas foarte clar, ori numai expresia plastică a unui glas, copleşeşte interiorul centralei cu limbajul universal pe care l-am mai auzit în rotonda din acvarium.

— P central, pe releu continent 1,2 şi 3 către P 12, răspunde dacă mă auzi.

— P 12, releu sud, aud perfect ! răspunde Witzmann.

— Cuplează mijloacele autonome.

— Cred că este un defect la relee. Automatele blocate.

Pe obrazul crispat, pământiu al bărbatului de la pupitru curge o sudoare galbenă, grea. Urmează un moment de tăcere, care mi se pare smulsă din însăşi fiinţa infinitului.

— Sosim !

Atât. Semnalizatorul emite aceleaşi grupe de impulsuri luminoase. Trei verzi... Două albe... Trei verzi...

— Avem exact zece minute să acţionăm, spune Witzmann.

Kadîr Altinören ridică pumnii spre bolta translucidă a cupolei.

— Asta se-ntâmplă de câte ori cineva are o iniţiativă, bolboroseşte... Haide, maiorule, între noi şi moarte mai sunt doar zece minute.

18

Totul se precipită într-un ritm infernal. Kadîr

Altinören a preluat comanda ecranelor unu şi doi : cazarma ienicerilor şi cazarma marinarilor. Arnold Witzmann animă roboții simpli, adică domnii aceia frigizi care au jucat diferite roluri : de chelneri, de santinele, de ghizi. Urmăresc cum X 20 se pune în contact cu o butelie ca de oxigen. Spectacolul este dezolant şi înspăimântător în acelaşi timp. Robotul, sau semirobotul, trece de la mişcări automate sau mecanice, de o rigiditate sacadată, la mişcări din ce în ce mai suple şi naturale. Cu o mişcare discretă, Arnold Witzmann îmi indică un aparat acoperit cu o husă. Scot husa. Un complex de ecrane, dispuse în forma unui fagure, dar la adâncimi diferite, creând senzația de volum. O singură clapetă pe care apăs fără ezitare. Instantaneu am o secțiune pe verticală a fortăreței. Văd echipa condusă de sergentul din trupele de comando ale RAU, Ahmet el Awál, prelingându-se în lungul coridorului care duce la cazarma marinarilor. Sunt acolo numai bărbați. Sven Birger, Manuelos del Estero şi Ernest Hubble. Abia acum intră într-unul din ecranele exterioare o echipă formată din Ng'boro şi Elina Razwai, care duc o pompă voluminoasă, prevăzută cu un furtun. Pe ecranele cazărmii ienicerilor, echipa lui Ara Tuncer coboară o scară metalică din interiorul unui spirai. La extremitatea din dreapta a complexului de ecrane apare un punct fosforescent de un albastru palid.

— O.Z.N.-ul de control, spune Arnold Witzmann.

Deodată, în cazarma ienicerilor, ca şi în aceea a marinarilor, se aprind becuri roşii cu eclat. Oamenii sar din aşternuturi. Aud glasuri dând comenzi :

— La arme !... Ocupați obiectivele... Asigurați

paza…

Mă răsucesc fulgerător spre Kadîr Altinören, care ține în fiecare mână câte un pistolet. Mă priveşte rece.

— Haide, maiorule… Ordonă-i ăstuia să dea armele oamenilor mei… Ai jucat bine, fără să joci însă perfect.

ÎI văd pe Arnold Witzmann livid… Cu coada ochiului îl văd plonjând din tavanul cazărmii ienicerilor pe Ara Tuncer, înarmat cu un pistol mitralieră cu care trage încă din plonjon. Rafalele scurte răsună aici înfundat şi rapid. Al doilea care plonjează trăgând este supusul coroanei britanice, John Spark.

— Opreşte-i ! urlă Altinören.

Ridică mâna dreaptă. Îi văd jocul sprâncenelor. Izra nu poate trage. Altinören este mascat de unul din pupitre. Probabil acesta a fost jocul lui. Urmăresc cu un fel de părăsire de sine degetul lui Altinören apăsând trăgaciul. Totul sfârşeşte imbecil. Cel puțin pentru mine. Sperasem la o solidaritate umană spontană. Iată că inumanii sunt printre noi. O fulgerare albă. Rămân surprins că nu aud detunătura. Un salt acrobatic al lui Altinören. Norico, apărută nu se ştie de unde. Izra ocupând poziție bună de tragere…

— Haide, banditule, spune Izra. Treci aici. Aşază-te pe fund. Mâinile la ceafă. Fruntea plecată… Maiorule, echipa lui Ahmet are nevoie de arme…

— I le duci ?

— Imediat.

Norico primeşte un automat. Izra priveşte atent

ecranul complex.

— Ştiu unde vine asta, spune… M-am eclipsat.

— La stânga ! strigă Witzmann. Coridorul de la stânga. Pe cel din dreapta vine X 20.

Urmăresc evoluția culorii punctului luminos, ca şi caroiajul luminescent al ecranului pe care, spre totala mea stupefacție, apar rapid conturele Africii. Apreciez reprezentarea ca fiind la scara 1/3000000… Punctul luminos se apropie vertiginos de coasta Lagosului, venind din Atlanticul de sud, la vest de grupul de insule Tristan da Cunha. Încerc o sinteză a situației, Gândesc fulgerător, gândesc tactic, dar nu mă pot împiedeca să nu gândesc şi etic. În cazarma ienicerilor, rafalele au încetat. Îmi spun că Ara Tuncer a acționat cu mână forte, probabil în virtutea legilor şi drepturilor pe care i le asigură țara sa. Că de când am debarcat aici nu mi s-a vorbit decât de nonviolență ; dar de fapt totul este constituit spre a sluji violenței fizice şi spirituale. Se aud paşi grei pe coridor. Witzmann îi ia de braț pe cei doi bătrâni decrepiți, Néziè şi Brandner.

— Dacă X 20 are vreo bănuială, ne iradiază pe toți… Domnule maior, mai avem 6 minute să-l găsim pe profesor… Ascundeți-vă.

Îi fac semn lui Norico să se mascheze în spatele pupitrului din dreapta ei. Eu mă ascund în dreptul pupitrului central… Witzmann cu cei doi fizicieni s-au oprit în deschizătura uşii blindate. Aud paşii apropiindu-se… Aud paşii oprindu-se. Apoi un glas metalizat :

— A.W.D. 34… Ce se întâmplă aici ?

— X 20. O iradiere greşită…

— Cine a greşit-o ?

— X 5 şi X 11 presupun.

— Greşeşti. Aceştia au trecut peste zona interzisă.

— Din pricina spaimei!

— Cine le-a produs spaima ?

— Revolta ienicerilor… N-ai înregistrat rafalele ?

— Rafalele ?… Un moment…

Aud zgomotul metalic al unui dispozitiv de conectare. Un zumzet de ordinator. Câteva declicuri.

— Rafalele sunt posterioare iradierii lor.

— Pentru că s-au întâlnit cu ațâțătorii la revoltă.

— Deci, K.A. 2/45 a rupt înțelegerea cu noi.

— Aşa se pare.

— Am primit un impuls de la P central.

— Este pe drum.

— De ce ?

— Autonomele s-au blocat.

— Dă comenzile de recepție.

— Am nevoie de ajutoarele mele.

— Fie ! Rămân la centrală… Apropie-i.

Aud un şuierat asemănător celui făcut de un foen electric. Simt adierea unui flux înviorător. Aud glasul vesel al lui Néziè. Pe cel ai lui Karl Brandner. Îl văd pe Witzmann, de data asta exprimând însăşi esența spaimei, venind spre pupitrul lângă care sunt ascuns, urmat de X 20, spectral, iar în spatele lui, Néziè şi Brandner. Frica mă paralizează.

Am avut ocazia să trec prin spaima senilizării. A acelei îmbătrâniri, dincolo de limita senectuții, în zonele demolării organismului şi poate a

intelectului… Am văzut-o pe voluptoasa Néziè flască şi decrepită. Un X 20, mecanism diabolic, mă poate scoate din viață pe uşa din dos, în câteva secunde. De moarte nu mi-a fost frică niciodată. De ruinarea ființei mele, de care sunt, oricum, mândru, mă înspăimânt. Zac fără să pot face o mişcare. X 20 se opreşte brusc.

— Simt emanații străine, spune… Control. Alarmă !

În clipa aceea, Witzmann scoate un răcnet neomenesc. Se răsuceşte fulgerător spre X 20, îl ia în brațe şi îl aruncă spre mine, strigând :

— Rafalàààà !

Aud ultima silabă stingându-se subit. Corpul masiv descrie un arc de cerc spre mine. Trag o rafală scurtă în masa care, oroare, explodează scurt şi înăbuşit, apoi se dezintegrează sub ochii mei. Pe podea cad rămăşițe de aparatură, bucăți de stofă încă arzândă, bucăți de plastic, angrenaje şi conductori, fişe şi borne. Totul, într-un lichid liliachiu, care nu poate fi sânge. Când mă ridic, Néziè se agață de mine tremurând şi hohotind. Norico spune ceva şi nu înțeleg ce spune. Altinören bolboroseşte şi-l imploră pe Allah. O calmez pe Néziè, mângâindu-i cu un gest plin de reticență umerii superbi. Nu-mi pot şterge de pe retină imaginea ei decrepită, cu saliva scurgându-i-se pe bărbie, cu sânii fleşcăiți atârnându-i în corsaj… Néziè se strânge lângă mine. Îmi şopteşte aţâţat şi neliniştit.

— Spune-mi, o recunoşti pe Néziè?… O recunoşti. Spune-mi, o recunoşti ?

Femeia are carnea pietroasă. Toată ființa ei emană o sălbatică chemare a dragostei. O sărut pe ochi. Atunci văd lângă nibelungul fremătând de viață un bătrân gârbov, cu o mână atârnând jalnic, cu unul din ochi având pleoapa căzută, bâlbâindu-se penibil şi încercând să arate cu mâna teafără spre complexul de ecrane.

Cupola se umple de strigăte, horcăituri şi rafale. ÎI văd pe Ahmet el Awal trăgând de pe şold – deci Izra a ajuns – şi în aceeaşi clipă cineva i se prăbuşeşte în spate, ținând în dreapta un pumnal. Altă rafală şi cel cu pumnalul cade într-un genunchi. În ecran intră paraşutistul Izra trăgând spre dreapta. Intră echipa lui Ahmet, care trage rapid, mi se pare absurd, dar trage în tavan, apoi toți ies precipitat şi văd clar furtunul acela insolit, care pulverizează în dormitorul marinarilor, număr trei morți şi cincisprezece vlăjgani în diverse stadii de echipare, pulverizează o soluție galben-verzuie. Ng'boro ține furtunul. Elina Razwai pompează. Pe cadranele pupitrului doi, din dreapta mea, se interferează eclaturile unor lămpi violet, în timp ce trei sonerii emit grupe de sunete stridente.

— Roboții, geme Altinören.

Urmăresc direcția pe care mi-o indică mâna tremurătoare a lui Witzmann... Punctul albastru a dobândit strălucirea emailului. Atinge coasta Africii între Porto-Novo şi Santa Isabel.

19

Lucrez în suprasarcină. Se pare că biocurenții emanați de dezintegratul X 20 au avut asupra mea un rol stimulator de prima mână. Am senzația stranie că pot recepționa simultan zeci de impulsuri exterioare, că centrii mei cerebrali le pot ordona şi răspunde cu soluții echitabile. Astfel ştiu că X 20 a cunoscut fiecare personaj al insulei prin două metode : a cifrării numelui, cifrare căreia i-a corespuns „lungimea de undă specifică" a eului respectiv. O supoziție ? se va verifica. Ştiu că Altinören K.A. 2/45 a avut o înțelegere cu „noi", deci cu extratereştrii, şi că această înțelegere a fost făcută fără asentimentul lui Kadîr Altinören 1. Acum K.A. 2/45 aşteptă represaliile roboților, care probabil sunt cumplite. Trebuie să joc tare pe cartea spaimei lui. Îmi aduc aminte de vasele din portul subteran. De traficanții care în timpul întrevederii din rotondă negociau femeile prezente, care nu erau aceleaşi cu „selecționatele" revoltate în noaptea asta. De ce n-aş mărturisi-o, cu tot orgoliul sexului meu, trebuie să recunosc că, în încleştarea nemiloasă care are loc, femeile sunt la înălțime, iată un sex plin de surprize, care a trecut rapid de la funcțiile tradiționale la cele războinice, dovedind adaptabilități remarcabile. Mă gândesc la plăieşițele şi răzăşițele din istoria noastră şi mă temperez. Ori la Jeanne D'Arc. Ori la amazoanele din trupele şefilor de trib din Africa Centrală, care s-au bătut eroic cu teribila Legiune străină. Întrerup fluxul

acestei paranteze. Astronava venită din Antarctica survolează Sahara. Marinarii au fost cloroformizați. „Ienicerii", garda de bandiți a lui K. A. 2/45, sunt izolați în cazarma lor, unde este de gardă John Spark. În sonorul centralei se aud paşi grei, perfect uniformi.

— K.A. 2/45, am să te predau roboților, spun foarte calm.

— Vreau să fiu judecat de justiția oamenilor, maiorule.

Omul şi-a găsit demnitatea. Spune precipitat :

— Prima uşă la dreapta conduce într-un hol. Uşa roşie, în apartamentul meu. Acolo se află Madihà hanum.

— M-ai chemat, stăpâne ? se aude un glas plăcut şi muzical.

— Madihà-sufletul meu, trimite-l aici, imediat, pe Bernard Gordon. Madihà... În două minute suntem pierduți... Ce face Kadîr ?

— Este în laborator cu Hayri.

— Cuplează-mi-l.

— Îl ai, stăpâne.

Îi fac semn să se ridice. Se precipită la pupitrul central. Îşi stăpâneşte cu greu tremuratul mâinilor. Se aud paşi grăbiți. În centrală se precipită un tip deşirat, cu capul ras. Poartă ochelari fumurii, cu ramă groasă de baga. Peste pijama, un halat de baie.

— Domnule, spune...

Rămâne siderat când vede spectacolul deloc amuzant. Privirea i se fixează pe grămada de ferotenii rămasă din X 20... Bâlbâie.

— Dumnezeule ! O operă perfectă ! Absolut perfectă !

— Gordon… Paralizează roboții… Scoate-i din circuit… X 20 a reuşit să dea alarma. Gordon, în câteva secunde suntem pierduți.

Îi fac semn să tacă. Spun :

— Maiorul către amândouă grupele. Stați adăpostiți de iradieri. Deschideți foc fără să vă descoperiți. Roboții în acțiune.

— O.K.

Atât. Ecranele 1 şi 2 se videază. Astronava atinge Libia de sud.

— Gordon, spun.

— Cine eşti ?

— N-avem timp de prezentări. Opreşte-ți roboții.

Surprind semnul pe care Altinören îl face noului venit. Canalia îşi rezervă încă dreptul de a răsturna situația în folosul lui. Cel numit Gordon se apropie de un pupitru vopsit galben. Este singurul pupitru colorat din centrală. Mersul roboților se amplifică până la demență. Paşii mecanici răsună în stânga, în dreapta, dedesubtul şi deasupra noastră… Urmăresc, mişcările lui Gordon cu degetul pe trăgaci. Mă gândesc fulgerător la acvariumul unde cei trei rechini îşi aşteaptă prada. La surprizele tragice pe care ni le rezervă roboții pe care nu ştim să-i controlăm.

— Profesore Altinören, răspunde dacă mă auzi, spun precipitat.

— Cine eşti dumneata, răspunde un glas ferm, uşor fanat.

— Cercetătorul de care v-am vorbit, domnule.

Recunosc glasul lui Hayri. Dintr-o dată cupola se umple de un zgomot puternic, care domină tot spațiul sonor al fortăreței. Un glas metalizat puternic spune:

— Aici nava de ajutor... Se pare că sunteți în dificultate.

— Roboții acționează violent, spun, ca şi când cuvântul acesta „violent" mi-ar fi fost insuflat de o forță străină.

— Cuplați antena de forță.

În clipa aceea văd căpățâna rasă a lui Gordon plonjând în plexul lui Karl Brandner, care reculează. Altinören dă o comandă. Totul se rulează cu viteză amețitoare. Néziè îi pune piedică lui Gordon, care-şi pierde echilibrul. De undeva din măruntaiele fortăreței răsună două salve de automat. Ienicerii şi gardienii sar în picioare, precipitându-se asupra lui Norico, în timp ce Altinören îmi sare în piept. Îl izbesc în tâmplă cu patul metalic al automatului. Nonviolența este în floare, îmi spun. Norico a doborât doi din asaltatori. Trag acolo şi fac ordine. Am ochit la picioare. Indivizii se trântesc pe burtă. Witzmann, abia târându-se, tremurând din tot corpul, indică o pârghie argintie pe care Karl o cuplează fulgerător.

— Perfect, spune vocea din spațiu. Am controlul...

O lumină violet umple brusc cupola. Toate lămpile de control emit impulsuri luminoase. Grupe de lumini verzi, roşii, albastre, alb strălucitor. O feerie reglată savant. Pe cadranele de control ale fluxului energetic au loc descărcări sinusoidale de

mare frecvență. Îmi dau seama că o forță exterioară necunoscută se scurge prin circuitele de comandă ale centralei. Zgomotul puternic cedează. Fortăreața se cufundă într-o linişte sinistră. O simt pe Néziè lipindu-se de mine. Norico mă priveşte înspăimântată. Gordon, cu gura deschisă, cu falca de jos căzută, pare stupefiat. Altinören îşi fixează privirea undeva, în spatele meu. Spre neliniştea mea îl văd pe Karl Brandner ridicând brațele, ca şi când cineva i-ar fi ordonat : predă-te. Néziè priveşte peste umărul meu. Mă strânge în brațe, şoptindu-mi : nu mişca.

— Maiorule, ultima carte a fost a mea, spune Altinören surâzând:.. Haide, Gordon. Decuplează antena.

O împing pe Néziè cu cotul. Fără să fi auzit nimic, simt țeava rece a unui pistol sprijinindu-mi-se în ceafă. Printre pupitre se preling felin cei doi gheparzi.

— Madihà, floarea mea, spune duios şi candid Altinören… Haide, maiorule, dă-mi automatul.

Recunosc că pozez în cretin. Trebuia să bănuiesc că există şi alte uşi mascate ingenios. Femeia văzută în noaptea aceea stranie, pe iachtul lui Altinören, joacă rolul destinului. Norico îi ține la respect pe gealați.

— Tragi, vă curăț pe toți, spune şi zâmbeşte seducător.

Este clipa stupidă când ne privim unii pe alții cu spaimele şi incertitudinile acelea secătuitoare care preced definitivul. Observ cum fluxul sinuisoidal îşi schimbă intensitatea şi culoarea.

— Maiorule, spune glasul din spațiu... Acționează.

Ascult cu reflexul omului de arme. Văd cu coada ochiului punctul luminescent, acum strălucitor intens, care reprezintă astronava, survolând Mediterana, la vest de Creta. Astronava are o viteză uluitoare. Mă întorc spre Madihà. Rămân paralizat. Aud declicul trăgaciului. Apoi zgomotul sec al percutorului. Apoi pumnul lui Karl Brandner izbind magistral bărbia lui Gordon. Nu se întâmplă nimic. Pistolul lui Madihà hanum n-a luat foc. Într-o fracțiune de secundă o dezarmez. Femeia îşi înfige dinții în dreapta mea. O las în seama lui Néziè, care o apucă de părul platinat şi mi se pare îi trage câteva palme. Altinören sesizează prea târziu. Fluxul sinuisoidal revine la frecvența şi culoarea dinainte. Trag o rafală peste capetele ridicate ale gealaților. Automatul funcționează perfect. În uşa blindată apare un alt Altinören, uşor adus de umeri, de o marțialitate impunătoare, care spune ceremonios :

— Domnilor ! Doamnelor ! Sunt integral uluit !

Din spatele lui, Hayri face semne frenetice cu amândouă brațele fluturate prin aer.

M-a frapat lipsa de combativitate a gheparzilor. Stau tolăniți între pupitre, două pisici uriaşe care torc cu aer casnic şi domestic. Este ora 01,30. Spectacolul la care asist pare de domeniul fabulosului. Pe toate ecranele se văd roboții încremeniți în atitudinile în care i-a surprins forța transmisă de astronavă. Nu văd cele două echipe de şoc. Gealații lui Altinören stau nemişcați sub paza lui Norico. Gordon, cu mâinile la ceafă, spate în

spate cu Altinören doi. Madihà sub supravegherea lui Néziè.

Profesorul Altinören la pupitrul central.

— Domnilor ! Doamnelor ! Veți asista împreună cu mine la sosirea navei de ajutor. Mărturisesc că sunt profund mâhnit de tot ce s-a întâmplat aici, din vina superficialității mele şi, mai ales, a sentimentului pe care l-am nutrit fratelui meu... Dragă Witzmann, nu te nelinişti... Suportă încă situația ta actuală. Domnilor ! Doamnelor ! Atenție !

Profesorul degajă un fluid straniu, care-mi dă senzația unui echilibru psihic perfect. Nimic din neliniştea de structură care aparține oricărui om nu mă tulbură. Ecranele exterioare sunt inundate de o luminescență alb-portocalie, care topeşte toate contururile imaginilor. Pe unul din pupitre începe să pulseze un bec albastru. Luminiscența care de fapt este un fel de cometă răsucită în jurul unui punct de umbră păleşte şi, pe măsură ce forța ei de iradiere scade, încep să se deseneze contururile unei nave spațiale, compusă dintr-un corp sferic, în jurul căruia se roteşte cu o viteză fascinatorie un inel aplatizat. Astronava se apropie razant de suprafața mării. Fără să reducă viteza, execută o amerizare perfectă, apoi intră în imersiune, stârnind două jerbe înalte de apă. Gândesc că supratereştrii sunt în posesia unui vehicul ideal şi că civilizația lor trebuie să fie cu câteva veacuri mai veche decât a noastră. Apoi mă cuprinde un val de emoție care mă sugrumă. Toate acțiunile de mână forte din noaptea asta mi se par rizibile şi stupide. Perspectiva uluitoare a progresului posibil prin şi cu ajutorul

acestor inteligențe complexe, ameliorarea condițiilor de viață pe Terra, eliminarea conflictelor generate de ideile retrograde ale supremației prin forță, sau de acapararea surselor de materii prime, sau de tot ceea ce în decursul istoriei a generat războaiele şi genocidul ; stupiditatea dogmatismelor şi îngustimile care separă omul de semenul lui om, toate acestea mi se par ca aparținând preistoriei umanității şi că, eliminându-le cu ajutorul rațiunii, viitorul speciei poate atinge idealul.

Urmăresc fascinat imaginea astronavei despicând apele întunecate ale Egeei. Apoi, pe ecran apare o imagine transmisă de la astronavă. Văd contururile stâncoase ale insulei. Văd marginile crenelate ale fortăreței decupându-se din fondul cerului satinat, spuzit de stele, plin de spectrala lumină a lunii în creştere. Un impuls de forță de la astronavă deschide porțile canalului subteran. Astronava glisează uşor şi iese la suprafață în portul secret al insulei. Constat că la debarcader sunt la mol cele două caice şi *motor sailerul „Compas 31".* Cele două santinele de la debarcader se prosternează cu fața la pământ. Aştept paralizat de emoție să se deschidă trapa astronavei şi să apară una din ființele acelea stranii, semănând cu un pământean, imaginate de toate mințile febrile ale deceniului 7... Nu se întâmplă nimic.

— Bun sosit, Nora, spune profesorul Altinören.

Un cu totul alt glas decât cel recepționat până acum, perfect muzical, un glas cu tonuri melodioase, sensibil şi în acelaşi timp de o frecvență glacială, lucidă şi îndepărtată.

— Bine te-am găsit, profesore… Ştim. Am înregistrat între timp imaginile de pe condensatorii 34 şi Y 50… Recuperăm roboţii peste două minute Arnold Witzmann, ţi-ai pierdut imunitatea. Te recuperăm, sau preferi să te întorci la condiţia ta anterioară ?

Bâlbâindu-se penibil, Arnold Witzmann cere să se întoarcă la condiţia anterioară.

— X 20, şopteşte Witzmann.

— Ştiu… Coboară la debarcader… Profesore… Gata… Începe recuperarea. Dublul tău, pe Gordon, femeia şi oamenii lor, judecă-i după legile terestre. Ştii că ne este interzis să acţionăm după legile noastre… Navigatorul Ştefan Bogdan… Eşti pregătit pentru iniţiere… Îţi convine un stagiu de şase luni într-o universitate extraterestră ?… Răspunzi la sfârşitul recuperării. Atenţie. Rămâneţi pe locuri.

Astronava emite un semnal sonor. Aparatajul se încarcă de aceeaşi forţă necunoscută mie. Întreaga fortăreaţă se umple de paşii roboţilor. Asist încremenit la defilarea a douăzeci de indivizi mecanici, purtând măşti umane, care intră în centrală cu paşi semirigizi, se dirijează printre pupitre conduşi de eclaturile unor celule fotoelectrice combinate cu un semnal optic şi se aranjează perfect aliniaţi în liftul transparent, pe pachete de zece. Au feţele imobile. Mâinile căzute pe lângă corp. Cupola centralei vibrează. Liftul dispare în adâncul fortăreţei.

— Profesore, şoptesc, vasele cu droguri şi…

— Da !… Vasele cu droguri… Ştiu… Arnold, coboară la debarcader.

Tăcere. Cupola este plină de unde vibratorii. Pe ecranele exterioare apare şirul celor douăzeci de roboți. De la astronavă țâşneşte o punte luminoasă care atinge debarcaderul. Mă gândesc fulgerător la legenda umblatului pe apă. Roboții trec puntea luminoasă, văd exact că nu este vorba de nimic material şi, ajungând pe inelul exterior, se resorb parcă în sferă, ca şi când ar avea calitatea de a-şi pierde consistența... Liftul a revenit. Arnold Witzmann se urcă în el. Liftul coboară.

— Ara ! strigă Hayri.

Pe unul din ecranele exterioare a apărut locotenentul Ara Tuncer, urmat de domnişoara Marinella Caproni, în vreme ce pe alt ecran, cu automatele gata de tragere, apar cei doi combatanți din Războiul de şase zile – Izra Nathanson şi Ahmet el Awal.

— Sunt aici pentru vasele cu droguri, auzim glasul lui Ara Tuncer.

Apoi glasul melodios şi glacial, care ne stăpâneşte :

— Rămâneti mascați... Haide, Witzmann... Considerăm trădarea ta ca pe o vină a noastră. N-am ştiut să lucrăm cu tine. Testele au fost superficiale şi prost interpretate... Ai dreptul să fii tu însuți.

Arnold Witzmann împinge cu piciorul cele două santinele, făcându-le semn să părăsească debarcaderul. Oamenii privesc astronava cu ochi de nebuni. Ies în fugă şi dau de automatul lui Ara Tuncer. Spectacolul din portul subteran are în el o neverosimilitate paralizantă. Witzmann singur pe debarcader. Cele trei nave singure la chei, ca şi când

ar fi pustii. Astronava în mijlocul golfului, formă inedită strălucind argintiu. Apoi o nouă tensiune pe rețea, un fascicul ondulatoriu țâşnind de la astronavă şi învăluindu-l pe Witzmann, un semnal optic, trei semnale sonore şi astronava se cufundă lin, pe verticală. Urmăresc cu respirația tăiată ieşirea ei la marea liberă. Viteza uluitoare pe care o atinge în câteva secunde, înregistrez zgomotul moleculelor de apă comprimate. Cele două jerbe de la suprafața mării când astronava țâşneşte din hula uşoară şi se depărtează spre zenit, cu viteza luminii.

— Navigator Ştefan Bogdan… Primesc răspunsul prin profesor… Cu bine şi poate ne vedem pe Planeta Înfrățirii !… Vouă celorlalți, poate o reîntâlnire, după ce veți atinge cunoaşterea. La revedere, tuturor !

La debarcader, Witzmann, întinerit, face semne golfului pustiu. Cei patru ies din ganguri şi coboară scările în fugă, îndreptându-se spre cele trei vase cufundate într-o tăcere neveridică.

— Bună seara, profesore, spune din uşă Sven Birger… Iartă-ne trădarea, dar…

Vikingul rămâne stupefiat, privind de la un Altinören la celălalt Altinören. Apoi centrala se umple de ceilalți savanți care au refuzat condiția de superuman şi profesorul Kadîr Altinören tuşeşte jenat, spunând :

— Domnilor ! Doamnelor ! Vă sunt dator o explicație !

ÎN LOC DE EPILOG !

Ştiu exact că mă aflu în ziua de 12 septembrie 1974. Este o zi superbă, plină de candoarea mării la început de toamnă sudică. Aerul este diafan. Cerul de un albastru lapis-lazuli uşor fanat. Egeea îşi leagănă hula primind lumina dulce a soarelui pe apele străvezii. Azi-noapte, Ara Tuncer a încărcat unul din caice cu toată trupa lui Kadîr Altinören. Pe *„Coronet"* au fost îmbarcaţi Kadîr Altinören II, Madihà şi Gordon. Îmbarcaţi şi sechestraţi în cală. Pe caicul portocaliu, locotenentul a găsit dormind profund cinci traficanţi de droguri şi carne vie, de naţionalităţi diferite, căutaţi de Interpol de câţiva ani. De asemenea, a găsit încuiate în cabine de câte patru persoane, construite în cala adâncă a caicului şi perfect camuflate sub o punte falsă, optsprezece fete răpite din Europa şi Africa, destinate unor case de toleranţă. Fetele erau drogate şi abia când au fost scoase pe punte şi-au revenit. Ara Tuncer a chemat prin intermediul radioului de bord comandamentul grăniceresc din Izmir. La rugămintea profesorului, împreună cu locotenentul am scos vasele din portul subteran şi le-am ancorat în portul insulei, un golf strâmt, cu pereţi înalţi, perfect adăpostit de vântul Imbît. La orele 10,45 şi-au făcut apariţia două vedete rapide ale grănicerilor turci, aducând echipajul necesar pilotării vaselor. La orele 11,20 s-a semnat un proces verbal care specifica faptul că locotenentul Ara Tuncer şi subsemnatul am fost răpiţi de traficantul Kadîr Altinören, că am reuşit să capturăm flotila cu ajutorul savanţilor veniţi pentru studii pe insula profesorului, unde au asistat la o

serie de experienţe care vor face obiectul unei comunicări pe care o vom încredinţa guvernelor noastre şi presei internaţionale. La 11,50 flotila şi escorta au pus capul pe Izmir, după ce locotenentului Ara Tuncer i s-au transmis prin radio felicitările comandamentului şi permisiunea de a rămâne pe insulă încă 48 de ore. Suntem adunaţi cu toţii în rotonda culisantă, la etajul superior, înconjuraţi de ecranele din cristal ale heptagonului încrustat în bare cromate, fiecare perete fiind alcătuit din romboizii cristalini emanând fosforescenţele acelea vag verzui, sub cupola tapisată cu material argintiu dispus în solzi. Stăm în fotolii şi simt că se apropie clipa hotărâtoare a cunoaşterii. Aventura mea, ştiu, poate sfârşi acum ; ori tot atât de bine, abia poate să înceapă. Stau între Néziè şi Claire. Mă las în voia biocurenţilor emanaţi de cele două femei. Cu oarecare oboseală, pot să separ, să recunosc şi să fiu conştient de calitatea, sensul şi emoţia acestora. Trăiesc încă sub imperiul emoţiilor care m-au supraîncărcat în ultima vreme. Disting intervenţia raţiunii, care-mi serveşte drept grilă de selecţie pentru emoţional, ca şi când o plasă ultrafină ar reţine tot ce ţine de afect, convertind emoţiile în raţiuni exacte. Emanaţia lui Néziè este de o carnalitate irezistibilă. Peste acest flux de voluptate, interferându-se cu el, se suprapune o emanaţie subtilă şi voalată, un fel de incantaţie muzicală aducând a preclasic şi cor de pelerini medievali... Claire, îmi spun. Întâlnesc privirea maliţioasă a Marinellei Caproni, care-mi zâmbeşte carnivor. Apoi, profesorul care trebăluise la un

pupitru de comandă minuscul, ajutat de Hayri şi Witzmann, se plasează în centrul rotondei, tuşeşte academic şi spune grav :

— Domnilor ! Doamnelor ! Iată explicația pe care vi-o datorez !

Rotonda plonjează într-o lumină marină. Ecranele sunt inundate de linii de forță multicolore, care oscilează într-un ritm încet, apoi se aglutinizează în imagini din ce în ce mai clare. Ne aflăm cu toții într-un. pustiu roşiatic plin de stânci cafenii. Suntem o populație biblică. Traversăm pustiul cu turmele noastre. Avem conştiința clară a unui eveniment care ne va schimba viața radical. Paralel cu această imagine, care nu este o simplă metaforă, ci un fapt real, trăit aievea, simt gustul sărat al sudorii, fierbințeala nisipului care-mi arde tălpile goale, simt material grosimea acestor tălpi prevăzute cu şanțuri adânci în care intră nisipul pustiului ; paralel, ori printr-o juxtapunere de imagini (travaliu de laborator, îmi spun), asistăm, opriți în pustiu, la aterizarea unei nave cosmice. O flamă incandescentă, şi aparatul uluitor de asemănător cu astronavele pe care le-au aselenizat astronauții americani care vine la pământ într-un nor de nisip auriu. Imaginea se taie şi pe ecran rulează episodul meu efesian, urmat de fuga lui Herostratos la arabi şi urmărirea în pustiu pe care o execut în fruntea unui detaşament de cavalerie vizigotă. Apar în câteva prim-planuri. Urmează o luptă navală între flota lui Poliknitos, amiralul ciung, şi flota arabă care se îndreaptă spre Constantinopol. Lupt ca trăgător la una din

balistrele de aruncat foc grecesc. Apoi, noaptea, execut o apropiere de nava amiral, înotând pe sub apă, o abordez ieşindu-i la prova, unde fixez o oală cu gâtul ceruit, în care este aşezat noul explozibil, o variantă a focului grecesc, pe care-l amorsez cu un fitil de cânepă. Lovesc oala cu lama cuțitului şi dispar într-un nor de fum. Sunt câteva secvențe cu Daurețiu şi Casia, cu Danielida, destul de impudice, şi atunci simt pulpa fierbinte a fizicienei Néziè lipindu-se de piciorul meu, apoi mă văd trecând Dunărea pe un burduf de bivol, într-o noapte înstelată, şi după aceea câteva imagini splendide : sub o livadă înflorită la poală de munte, cer satinat, albine şuvoind printre crengile albe, doi copii, o fată şi un băiat, zbenguindu-se în iarba plină de flori, o femeie înaltă şi voinică, cu cosița roşcată, aducându-mi mâncarea pe năframă ; apoi călare cu lancea la picior, aşteptând să intre în linie călărimea locului, un hiatus ca o resorbție în pământ şi în timp şi o reapariție, de data asta de o claritate surprinzătoare : „Hai-Hui" în largul coastei, eu plonjând într-o peşteră submarină, antene cosmice pe care le descopăr la 20 de metri sub apă ; o cameră ciudată de luat vederi aşezată între ruinele Efesului, în crăpătura profundă a unui pilon ros de veacuri şi vânturi, un anatolian care mă pândeşte, mă izbeşte în cap şi mă transportă la o cămilă… Se aude încă o melodie stranie, ca şi când ar fi fost înregistrată o furtună de nisip, apoi rotonda se luminează treptat.

— Domnilor ! Doamnelor ! Domnule navigator !

Profesorul comentează situația cu o glacialitate

jovială, dacă poate exista aşa ceva. Iată punctul lui de vedere. Există în alt sistem galactic o civilizație infinit mai dezvoltată decât a noastră, stăpână pe aproape toate tainele materiei şi ale spiritului, în care egalitatea este un fapt, menținerea vieții până în jurul a 500 de ani o realitate, stăpânirea tuturor forțelor spirituale ale indivizilor un mod de existență obligatoriu. Războiul este eliminat din viața socială de peste trei milenii. Programele de dezvoltare economică sunt stabilite de aparataje speciale. Pentru munca de toate categoriile sunt folosiți roboți cu programare specializată. Specia extraterestră, ființe cu simetrie bilaterală, mult asemănătoare nouă. Condițiile bioclimatice sunt apropiate de ale Terrei, cu un decalaj în minus în materie de gravitație, o densitate deosebită a atmosferei etc. etc. Important este, spune profesorul, că extratereștrii au înregistrat cea dintâi explozie nucleară pe Terra, după care s-a întâmplat răcirea planetei şi glaciațiunea emisferei nordice. La ultima explozie nucleară s-a putut determina locul Terrei în Univers şi s-au expediat astronavele intergalactice, puse la punct de câteva decenii. Astronavele intergalactice au constatat invazia apelor pe unele continente ieşite brusc de sub crusta de gheață, topită de exploziile în lanț. Au filmat „Potopul", şi, după retragerea apelor, au instalat zeci şi sute de înregistratoare de imagini, pe care le-au înlocuit din 50 în 50 de ani cu altele mai moderne, urmărind astfel evoluția omenirii pe toate continentele. Perioada 1973—1975 este una care corespunde schimbării aparatajului de înregistrare a imaginilor

şi a instalării unor relee noi de antene de ghida cosmic. Sursa de energie a acestora, procedeul de selecție a evenimentelor țin de domeniul fabulosului şi fac obiectul celui mai strict secret.

Domnilor ! Doamnelor !... Ceea ce vă interesează ține însă de metodele, scopul şi mijloacele recrutării domniilor-voastre, de esența acestui punct de informare şi legătură cu extratereştrii, de acțiunea infamă a fratelui meu geamăn, absența mea şi acțiunea neloială a roboților. Să încercăm o sistematizare pe probleme. Sunt unul din pământenii asupra cărora s-au fixat extratereștrii. Mai precis, s-au fixat încă de acum cinci sute de ani asupra unui membru al familiei mele de războinici, care împotriva tradiției, a studiat medicina la Bagdad, a fost unul din cei mai mari fizicieni şi astronomi, cunoscut în tot Orientul, şi medicul sultanului. S-a vegheat asupra mariajului descendenților, lucru cvasiimposibil în condițiile existenței haremului. Se pare că, după cinci sute de ani, fişa familiei mele a atras atenția. Am fost abordat când puneam la punct laboratorul într-un sat de pe moşia strămoşească. De ce ? Cu ce scop ? Extrapământenii, studiind comportamentul speciei, de la indivizii cei mai elementari la cei mai complecşi, de la comunitatea tribală la aceea a națiunilor, au ajuns la convingerea că pământenii, în evoluția lor, au trăit şi trăiesc două perioade distincte, asemănătoare propriei lor evoluții. De la instinct la hegemonia afectului apoi, pe măsură ce tehnica s-a interpus între om şi natură, afectul s-a văzut dominat de rațional. Ei consideră că

umanitatea va ieşi din preistorie în clipa când singura dominantă va fi raţiunea. Ştiu. Witzmann probabil v-a informat. Ori poate fratele meu. Am acceptat punctul lor de vedere. M-am oferit experienţelor dureroase de separare a eului şi neutralizare a afectelor. Ajunsesem un stăpân de sine, cu mult mai stăpân de sine decât yoghinii. Începusem să-mi stăpânesc câţiva din centrii de forţă. Extratereştrii mi-au construit această fortăreaţă, pentru a-şi completa harta punctelor de contact şi instruire în zona Orientului Apropiat. Ei mi-au dat lista candidaţilor posibili. Mi-am ales un colaborator în persoana fratelui meu geamăn, fără să-l testez. O împrejurare nefericită l-a împiedicat să-şi termine studiile la Paris. Studii strălucite. Nu-l văzusem de zece ani. Ajunsese destul de rău. Lucra cu un tip, Barnard Gordon, chimist, mai apoi fizician. I-am atras în circuitul fortăreţei. Gordon, tip genial, a descifrat sistemul de programare al roboţilor. În câteva luni a reuşit să refacă circuitele programatoarelor şi să pună stăpânire pe cea mai puternică forţă, capabilă să modifice biologia umană, robotul complex X 20. Kadîr înnebunise. Se şi vedea stăpânul planetei, imbecilul, fără să raţioneze că pe Terra sunt mai multe asemenea centre experimentale, submarine ori instalate în mari centre urbane şi că, oricând, de pe o astronavă specială se poate paraliza orice acţiune, a oricărui centru rebel. Aţi văzut-o. După cum aţi văzut că, lovit de glonţ, un asemenea robot se autoexplodează. Abia după ce v-au făcut prizonieri, am înţeles cât de jos a căzut Kadîr. Abia atunci am înţeles de ce. mi-a

cerut să-i dotez un laborator secret cu aparatajul unei uzine de medicamente. Revolta domniilor voastre a salvat până la urmă onoarea mea, a domniilor voastre şi a speciei. Notați că extratereştrii şi-au ridicat numai roboții dereglați. Nu exercită niciun drept de justiție şi nici o intenție de răzbunare. Lucrează sub semnul convingerii, al nonviolenței şi al stimei... Domnule navigator. Era un gol în rememorarea epocii lui Manuelos. Înregistratoarele ne-au furnizat date referitoare la căpitanul valah Radu Zamora. Am urmărit întreaga lui descendență şi am ajuns la Ştefan Bogdan. L-am rugat pe unul din prietenii noştri comuni să-ți ceară un serviciu în numele ştiinței. Ai sosit. Am putut completa ceea ce ne interesa din istoria Efesului.

— Şi acum ? întreb.

— Acum ?... Acum reflectați, domnilor şi doamnelor... Reflectați dacă putem suporta o nouă explozie nucleară în lanț. Dacă sacrificarea afectelor care generează ura şi lăcomia, invidia şi setea de putere este o crimă împotriva speciei sau dacă este o necesitate absolută şi imediată. Dacă nu cumva viitorul va fi al rațiunii. Dacă nu cumva specia se vrea eliberată de poverile stupide ale impozitelor excesive, muncii primitive şi secătuitoare, de spectrul foametei şi de cel al războiului. De silnica deosebire între popoarele subdezvoltate şi cele foarte dezvoltate, de prejudecățile rasiale şi religioase. Dacă-mi dați dreptate numai pe jumătate, căutați-mă.

— Şi dragostea ? întreabă Néziè.

— Şi maternitatea ? întreabă Claire.

— Şi poezia ? întreabă supusul coroanei britanice, John Spark.

— Şi pajiştile verzi ale nordului, şi elanii trecând în amurg pe geana pădurii, şi apa limpede a lacurilor, şi miresmele amețitoare ale mugurilor de primăvară ? întreabă Sven Birger.

— Şi lumina de argint pe crestele Munților Lunii, şopteşte Ng'boro.

— Şi turmele de elefanți coborând din podiş spre marile râuri, spune Elina Razwai.

— Ah, marea şi Fuji, abia murmură Norico.

— Şi pustiul, spune Ahmet el Awal.

— Ce facem cu Giotto ? Ori cu Michelangelo ? spune Marinella Caproni.

— Ce vom mai înțelege dintr-un Mozart ? întreabă Marguerite Chénier.

— Şi cum ne lepădăm de Beethoven ? întreabă Izra Nathanson.

— Ori de Rilke, spune Karl Brandner.

— Ori de noi înşine, spune americanul Ernest Hubble.

— Ori de trecutul poporului nostru, profesor efendi ? întreabă locotenentul Ara Tuncer.

Simt cu o acuitate dureroasă că nu suntem pregătiți să negăm destinul speciei, oricâte pericole ne-ar pândi.

Nu putem renunța la şopotul vântului în ramurile înflorite, chiar dacă unii susțin că, după un secol, ori poate două, arborii vor mai exista doar în manualele de ştiințe ale naturii, iar în parcuri vor fi înfipți doar arbori din plastic. Privighetorile le vom asculta doar înregistrate pe bandă magnetică, dar în

noi vor exista şi trăi suav nostalgiile şi ideile despre noi şi dimensiunile noastre interioare, mereu avide de frumos. De sunet şi melodie, de culoare şi ritm, de infinitele metamorfoze ale cuvântului. Mă întreb de ce sunt laş şi nu mă declar integral de acord cu chemarea profesorului ? De ce uit atât de repede imaginile acelea zguduitoare din istoria speciei, în care afectul a generat cele mai cumplite crime împotriva conştiinţei omului şi genocidul cel mai monstruos ?... Nu ştiu...

Ora 16,00...

Suntem îmbarcaţi pe „*Coronet 44 Yacht*". Locotenentul Ara Tuncer la timonerie. Stau pe comanda de sus, lângă profesorul Kadîr Altinören. Soarele lăsat spre orizont scaldă Egeea în pulberi aeriene de aur. Profesorul închide ochii.

— Iată sfârşitul, şopteşte.

În clipa aceea ştiu că profesorul însuşi nu s-a detaşat până la capăt de emoţie şi sentiment, de tot ceea ce este omenesc şi numai omenesc în conştiinţa lui. Pescăruşi lirici înconjură iahtul. Marea de un albastru translucid pare iluminată din adâncuri. Umbre uşoare se lasă pe linia orizontului. Toată lumea este pe punte. Ne înţelegem greu. Vorbim stânjeniţi. Nu cunoaştem toţi aceeaşi limbă. Revenim subit la mărginirile şi îngustimile istoriei noastre terestre. Simţim dureros lipsa aparatajului de universalizare a limbajului. Intimitatea totală de azi-noapte s-a transformat în rezervă şi circumstanţă. Izra Nathanson stă la tribord, lângă Ernest Hubble. Ahmet al Awal, în babord, îi spune ceva lui John Spark. Néziè şi-a învelit capul şi

obrazul cu un văl de voal străveziu. Suntem la o jumătate de milă de insulă, vedem în zare coasta Asiei Mici, când profesorul spune cu glas alterat de emoție :

— Domnilor ! Doamnelor !... Atenție !... Locotenente, rondou de 180°.

Ara Tuncer virează la tribord de 180°. Privesc halucinat insula stranie pe care am trăit cea mai fabuloasă aventură a vieții. Se produce, o diluție a contururilor. O diluție a materiei, care devine din ce în ce mai transparentă. Conglomeratul de roci şi zidurile puternice cu donjoanele lor se resorb lin în apele Egeei. Totul se petrece fără niciun traumatism al materiei. Este o resorbție în neant, lină şi plină de durere mută. Aud strigătele de uimire ale savanților. Ultimul punct tare care alcătuia amintirea noastră comună dispare sub apă. Nu se produce niciun val. Totul se volatilizează în neant. Mă încearcă o durere surdă. Văd doar culorile liliachii ale amurgului prin care pescăruşii trec în zbor frânt, clamând gutural...

...13 septembrie 1974, ora 10,00.

Portul Izmir. Sunt pe puntea lui *Hai-Hui.* Azi noapte profesorul ne-a oferit un dineu de adio la „Grand Hotel Efes". A fost un dineu trist, plin de incertitudinile noastre.

— Iartă-mă, mi-a şoptit Néziè, când am dansat..

S-a lipit de mine şi acolo, sub lumina difuză şi plină de mister a lămpilor disimulate în nişe, m-a sărutat îndelung.

— De ce să te iert, Néziè?

— Pentru că nu m-am dus până la capăt, mi-a şoptit.

— Niciunul din noi nu ne-am dus până la capăt,, i-am răspuns.

A fost cea dintâi care azi-dimineață s-a urcat în avionul de Cairo. Ceilalți, europenii şi americanii, au luat cursa aeriană de Istanbul, ca şi Norico, care avea legătura cu Tokio peste trei ore. Au venit în port să-mi mulțumească. Erau stânjeniți şi emoționați. Claire Villard a schițat gestul de a trece pe *Hai-Hui.* De profesor m-am despărțit la geamia Şadirvan…

— Dacă te hotărăşti să reîncepi, dacă ai curajul să te avânți dincolo de galaxia noastră, scrie-mi la ,,Essbe-Teknik"… Navigatorule, încă odată, mulțumirile mele.

Iată un om, mi-am spus. Sunt singur în cocpitul spațios şi familiar. Verific greementul. Pe bulevardul larg care filează cheiul, acel Karşiyaka mărginit de palmieri care amintesc Nissa, trec în alură limuzine somptuoase, colorate mai ales în roşu. Briza de la mare înfioară coroanele pomilor ornamentali şi peluzele verzi care despart plaja de bulevard. Este o zi dumnezeiască, de un albastru stins, plină de lumina dulce a soarelui egeean, de țipetele pescăruşilor şi de forfota bărcilor pescăreşti, ori a celor automobil care aleargă târând după ele tinere amatoare de schi nautic. Totul este numai poezie şi culoare. Mă inundă o lăcomie stranie şi sălbatică. Dacă aş putea aş muşca din cer. Din mare. Din lumină. Totul în regulă la bord. Trec la ponton să dezamarez cuterul… Sunt doar în pantalonii albi de bord. Desculț. Cu torsul gol. Locotenentul Ara Tuncer şi sora lui, Hayri, şi-au luat rămas bun de

azi-noapte. Trebuie să-mi mărturisesc că aventura nu mi-a tăiat sentimentul gesturilor largi, cu semnificații romantice. După miezul nopții, am ieşit cu Ara Tuncer pe malul mării.

— Uită ce-a fost între noi şi voi, cândva, mi-a spus tânărul. Acceptă să ne amestecăm sângele.

— Ni l-am amestecat de atâtea ori în luptă, încât nu ştiu de ce nu ni l-am amestecat frățeşte, Ara Tuncer.

— Allah, iată un înțelept, a şoptit, scoțându-şi cuțitul de paraşutist.

Poate a fost cel mai anacronic, dar şi cel mai uman gest pe care l-am făcut vreodată. Ne-am deschis o venă de la brațul stâng şi, amestecându-ne sângele, am cules cu buzele acest sânge amestecat, după care ne-am legat fiecare cu batista celuilalt. Aud scrâşnetul puternic al unor frâne. Dintr-un taximetru roşu sare o femeie îmbrăcată în blue-jeans. Este înaltă, cu mijlocul foarte subțire, şi părul negru strălucitor răscolit de briză îi flutură estival pe umeri. Femeia depăşeşte peluza. Se precipită spre ponton. Îmi aruncă o privire sfidătoare peste umăr. Sare în cocpit.

— Haide, maiorule, spune un glas de alto... Surprins ?... Fii amabil şi adu-mi bagajele. Colegii mi-au recomandat un voiaj pe mare. Sunt prea egoistă să ratez o asemenea ocazie...

— Doar pentru asta ?...

— Nu fii indiscret.

— Insist.

— Dacă continuai să cochetezi cu Néziè te sfâşiam. Haide. Briza suflă de la larg. Vreau să văd

cum te descurci doar cu velele. Pot să rămân în costum de baie?... Vreau să crezi în calitățile de marinar ale musului căzut din... taxi !...

Un râs uşor, muzical, tânăr, sonor şi fără griji. Marinella, italianca feroce, dispare în cabină. Sporovăie vesel în limba lui Dante, pe care vreau nu vreau o înțeleg perfect. Şoferul aduce valizele. Le trec în cocpit.

— Valizele, spun.

— Dă-mi-le, te rog.

Deschid uşa cabinei. Nu sunt nici înger, nici sihastru. Rămân acolo, stupid şi nemişcat. Marinella, cu bustul gol, îmi face semn să-i dau valizele. Am senzația că este de o puritate desăvârşită şi că maeştrii vechi au putut picta nudurile acelea divine pentru că, sub cerul generos al Italiei, au crescut dintotdeauna femei divine ca Marinella. Marinella, intransigentă şi fermă, stăpânită şi calmă, nebună şi exuberantă acum, care se dezbracă fără nici o ipocrizie, îşi pune costumul de baie, un costum alb care îi îmbracă aţâţător sânul, tăindu-i pielea arămie cu două pete de culoarea candorii...

...Izmirul se cufundă lent în mare. Abia se mai văd clădirile înalte şi albe ale portului. Abia se mai văd înălțimile violet din spatele oraşului. Vântul cântă în greement. Velele albe îmi dau senzația desprinderii. A zborului. Apa despicată de etravă îşi cântă cântecul acela plin de nostalgia depărtărilor, pe care toate navele cu vele l-au cântat dinainte de Ulise. O simt pe *Hai-Hui* vibrând. Stau la eche. Marinella s-a lungit pe banchetă, cu ceafa rezemată

de pulpa mea. Soarele o scaldă generos, o simt fierbinte, o simt femeie până în vârful unghiilor, un sentiment ciudat de respect şi lăcomie mă gâtuie, apoi îi văd ochii albaştri, mari, în care se reflectă cerul, mă aplec şi o sărut pătimaş, o sărut lacom şi nemilos, îi simt carnea tare a brațului înlănțuindu-mi gâtul, aud vag țipătul pescăruşilor, femeia se desprinde uşor din îmbrățişare şi-mi şopteşte :

— Ce-ar fi să încercăm totuşi, iubitule ? Rămâne aşa, privind nemărginirea albastră a cerului şi ştiu că, alături de mine, ar fi gata să încerce această aventură grandioasă a speciei, această migrațiune spre alte galaxii şi alte lumi, cu condiția să i se lase neştirbite şi nealterate datele ei omeneşti, pentru care a luptat cu atâta intransigență pe insula lui Altinören.

În clipa aceea am iubit-o profund, am iubit-o răscolitor, pescăruşii zburau peste catarg, cerul era de un albastru translucid, soarele ne dăruia harurile lui dumnezeieşti, marea şuşotea tainic şi complice, apoi ne-am adunat în noi înşine şi n-am mai văzut nimic, decât adâncimea plină de mister a ochilor ei albaştri şi n-am mai simțit decât adânca voluptate a trupului tânăr şi ferm care se dăruia conştient de sine şi de destinul său.

— SFÂRŞIT —

Grădiştea pe Argeş

Lei 4,50

Fantastic Club

Lector : VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor : CORNEL CRISTESCU

Bun de tipar 7 VII 1975. Apărut 1975. Comanda nr. 364. Tiraj : 51 600. Coli de tipar : 5,5

Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1 — București, Republica Socialistă România
Comanda nr. 50 303

ÎN ACEEAȘI COLECȚIE

au apărut:

Constantin Cubleșan:
IARBA CERULUI (roman distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor pe 1974)

J. H. Rosny-Âîné:
NAVIGATORII INFINITULUI

Rodica Ojog-Brașoveanu:
MINERVA SE DEZLĂNȚUIE

Ray Bradbury:
AICI SÎNT TIGRI

Adrian Rogoz:
PRETUL SECANT AL GENUNII

Vladimir Colin:
DINȚII LUI CRONOS

Sub tipar:

***

OAMENI ȘI STELE
(culegere de povestiri)